

SYLABUSY

PRZEDMIOTÓW/ZAJĘĆ

na kierunku

PSYCHOLOGIA

CZĘŚĆ II

PRZEDMIOTY PODSTAWOWE (OBLIGATORYJNE)	37
P1. Filozofia	37
P2. Podstawy logiki	40
P3. Biologiczne podstawy zachowania	43
P4. Wprowadzenie do psychologii	46
P5. Historia myśli psychologicznej	49
P6. Metodologia badań psychologicznych	52
P7. Metody statystyczne w psychologii	56
P8. Etyka zawodu psychologa	60
P9. Procesy poznawcze	62
P10. Emocje i motywacja	66
P11. Psychologia osobowości	70
P12. Psychologia różnic indywidualnych	75
P13. Psychologia społeczna	80
P14. Psychologia rozwoju człowieka w cyklu życia	84
P15. Psychometria	88
P16. Diagnoza psychologiczna	92
P17. Pomoc psychologiczna	96
P18. Interwencja kryzysowa: teorie i praktyka	101
P19. Wspieranie rozwoju osobistego	104
P20. Psychopatologia	107
P21. Psychologia kliniczna	111
P22. Podstawowe umiejętności psychologiczne: integracja i komunikacja	115
P23. Podstawowe umiejętności psychologiczne: rozwiązywanie konfliktów	119
P24. Podstawowe umiejętności psychologiczne: trening interpersonalny	123
P25. Psychologia stresu	126
P26. Psychologia zdrowia	130
P27. Psychologia zarządzania	135
P28. Psychologia pracy	139
P29. Psychologia doradztwa zawodowego	143
P30. Psychologia wychowawcza	148
P31. Psychologia zachowań konsumenckich	152
P32. Prawne podstawy zawodu psychologa	156

PRZEDMIOTY PODSTAWOWE (obligatoryjne)

P1. Filozofia

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)			
Nazwa przedmiotu (modułu)	Filozofia		Kod przedmiotu: P1
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:		Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk	
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:		Psychologia	
Nazwa specjalności:		Nie dotyczy	
Język wykładowy: Polski	Rodzaj modułu kształcenia:	Kierunkowy, obowiązkowy	
Rok: I	Semestr:1	ECTS ogółem: 2	Data aktualizacji sylabusu: 10 czerwca 2012
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta:		studia stacjonarne: 1	studia niestacjonarne: 1
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne: 1	studia niestacjonarne:1
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:		Podstawowe wiadomości z filozofii z czwartego etapu edukacji	
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Wykład informacyjny i problemowy, dyskusja moderowana. Metody dydaktyczne: podające, eksponujące i problemowe.	
Forma zaliczania przedmiotu:		Test wiedzy, praca pisemna	
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Katedra Filozofii	
Osoba koordynująca przedmiot:		dr hab. Grzegorz Ignatowski, prof. SAN	
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		dr hab. Grzegorz Ignatowski, prof. SAN	
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
S t u d i a s t a c j o n a r n e		S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e	
Wykład:	30	Wykład:	20
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Ćwiczenia projektowe:		Ćwiczenia projektowe:	
Warsztaty:		Warsztaty:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):	E/ 3	Inna forma (jaka):	E/3
RAZEM:	33	RAZEM:	23
Praca własna studenta (PWS):	17	Praca własna studenta (PWS):	52
RAZEM z PWS:	50	RAZEM z PWS:	75

Summaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:			
Forma aktywności:		Szacowana liczba godzin potrzebnych na zrealizowanie aktywności:	
		studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim		45	20
2. Przygotowanie się do zajęć		25	20
3. Przygotowanie esejów			
4. Wykonanie projektów			
5. Zapoznanie z literaturą podstawową		40	20
6. Pisemna praca zaliczeniowa		15	15
7. Inne:			
SUMA:		125	75
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA			
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):			
- Pojęcie filozofii, przedmiot i podział, miejsce logiki - Związek filozofii z psychologią - Filozofia wschodnia i europejska. Elementy filozofii wschodniej w myśli europejskiej - Rozwój filozofii europejskiej i jej podstawowe okresy - Presokrateńska filozofia starożytna. Ślady psychologii u Talesa z Miletu, Demokryta, Heraklita, Anaksagorasa, Pitagorasa i Sofistów - Wpływ Sokratesa na Platona. Etyczne poglądy Sokratesa i konieczność poznania samego siebie, dualizm platoński i metafora jaskini - Hylemorfizm Arystotelesa, jego pojęcie eudajmonii oraz podział duszy (wegetatywna, zmysłowa, rozum bierny i czynny) - Trzy okresy w filozofii średniowiecznej. Znaczenie Augustyna z Hippony i Tomasza z Akwinu dla filozofii chrześcijańskiej oraz ich poglądy psychologiczne. Filozofia islamska i żydowska - Filozofia Kartezjusza, jego mechaniczna koncepcja człowieka, problem psychofizyczny - Filozofia Oświecenia w Anglii. Podstawy i rozwój empiryzmu oraz jego znaczenie dla psychologii (John Locke, George Berkeley, David Hume, John Stuart Mill) - Kantowska krytyka metafizyki, przełom w teorii poznania i w etyce - Wkład Jeana Jacquesa Rousseau dla rozwoju filozofii i pedagogiki, jego koncepcja rozwoju psychiki - Filozofia XIX w. Realizm Johanna Friedricha Herbart, koncepcja świadomości rozwoju umysłu ludzkiego. Metafizyka i teoria poznania Wilhelma Wundta, rozdzielenie filozofii i psychologii; znaczenie Karola Darwina dla filozofii - Miejsce Friedricha Nietzschego w dziejach filozofii europejskiej - Wpływ Sigmunda Freuda na rozwój nowożytnej filozofii - Filozofia w XX w. (pragmatyzm, intuicjonizm, fenomenologia, egzystencjalizm) - Zagadnienia filozofii w nowożytnej psychologii.			
IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA			
Efekty kształcenia:			
Wiedza:			
S2A_W01	Posiada poszerzoną wiedzę w o źródłach i miejscu psychologii w systemie nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami nauk	K_W01	praca pisemna
Kod wg KRK:	Posiada wiedzę w stopniu koniecznym dla psychologa w	Kod KEK:	Metoda (forma)

S2A_W01	zakresie filozofii, logiki, anatomii, fizjologii, pedagogiki, psychiatrii, psychopatologii, prawa	K_W03	weryfikacji test wiedzy
Umiejętności:			
Kod wg KRK: S2A_U02 S2A_U03 S2A_U05	Posiada pogłębione umiejętności prezentowania własnych opinii, hipotez, wątpliwości, a także poddawania ich racjonalnej ocenie w oparciu o rozbudowaną argumentację w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, kierując się przy tym zasadami etycznymi.	Kod KEK: K_U03	Metoda (forma) weryfikacji praca pisemna
Kompetencje społeczne:			
Kod wg KRK: S2A_K01	Dokonyuje samooceny własnych kompetencji, wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i dokształcania się zawodowego, wyznacza nowe kierunki własnego rozwoju kształcenia.	Kod KEK: K_K01	Metoda (forma) praca pisemna
* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?			
Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia): Posiadanie wiedzy w zakresie pojęć stosowanych w filozofii oraz związku filozofii z innymi naukami społecznymi, szczególnie z psychologią; zapoznanie z dziejami myśli filozoficznej w kręgu europejskim w perspektywieologii; zdolność rozpoznawania współczesnych problemów filozoficznych oraz zajmowania stanowiska w konkretnych sytuacjach w duchu tolerancji i szacunku wobec tradycji, bez której nie byłoby możliwe zrozumienie epoki współczesnej.			
V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE			
Literatura podstawowa przedmiotu:			
1. Świerżawski S., <i>Dzieje europejskiej filozofii klasycznej</i> , Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa-Wrocław 2000. 2. Tyburski W., Wachowiak A., Wiśniewski R., <i>Historia filozofii i etyki do współczesności</i> , Stowarzyszenie Wyższej Użyteczności „Dom Organizatora”, Toruń 2000. 3. Tatarkiewicz W., <i>Historia filozofii</i> , t. 1–3, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1999. 4. Schultz D.P., Schultz S.E., <i>Historia współczesnej psychologii</i> , Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2008. 5. Stachowski R., <i>Historia współczesnej myśli psychologicznej od Wundta do czasów najnowszych</i> , Wydawnictwo „Scholar”, Warszawa 2004.			
Literatura uzupełniająca przedmiotu:			
1. Vogt M., <i>Historia filozofii dla wszystkich</i> , Klub dla Ciebie, Warszawa 2004. 2. Kuziak M. i in., <i>Słownik myśli filozoficznej</i> , Wydawnictwo Park Edukacja, Bielsko-Biała 2006. 3. Reale G., <i>Historia filozofii starożytnej</i> , t. 1–4, Wydawnictwo KUL, Lublin 2002. 4. Strelau J. Doliński D., <i>Psychologia akademicka. Podręcznik</i> , Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2010. 5. Szmyd J., <i>Filozofowanie użyteczne</i> , Oficyna Wydawnicza BRANTA, Bydgoszcz – Kraków 2003.			
Inne materiały dydaktyczne: projektor multimedialny, komputer			

P2. Podstawy logiki

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)				
	Nazwa przedmiotu (modułu) Podstawy logiki			Kod przedmiotu: P2
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:		Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk		
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:		PSYCHOLOGIA jednolite studia magisterskie		
Nazwa specjalności:		nie dotyczy		
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:		kierunkowy, obowiązkowy	
Rok: I	Semestr: 1	ECTS: 3	Data aktualizacji sylabusu: 13.05 2012	
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):		studia stacjonarne: 2	studia niestacjonarne: 2	
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne: 1	studia niestacjonarne: 1	
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:		Podstawowa wiedza z zakresu wiedzy o języku i matematyki na poziomie IV etapu edukacyjnego (szkoła średnia)		
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Wykład problemowy – metoda podająca, rozwiązywanie zadań na ćwiczeniach, metoda problemowa.		
Forma zaliczania przedmiotu:		Zaliczenie z wykładów w formie testu wiedzy, zaliczenie ćwiczeń na podstawie aktywności na zajęciach i rozwiązania zestawu zadań.		
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Instytut Psychologii Stosowanej SAN		
Osoba koordynująca przedmiot:		dr Adam Gogacz		
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		dr Adam Gogacz		
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA				
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:				
S t u d i a s t a c j o n a r n e		S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e		
Wykład:	30	Wykład:	10	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	10	
Laboratorium:		Laboratorium:		
Ćwiczenia projektowe:		Ćwiczenia projektowe:		
Warsztaty:		Warsztaty:		
Seminarium:		Seminarium:		
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:		
Praktyki:		Praktyki:		
Zaliczenie:	E/Z 6	Zaliczenie:	6	
RAZEM:	51	RAZEM:	26	
Praca własna studenta (PWS):	24	Praca własna studenta (PWS):	49	
RAZEM z PWS:	75	RAZEM z PWS:	75	

Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:			
Forma aktywności:		Szacowana liczba godzin potrzebnych na zrealizowanie aktywności:	
		studia stacjonarne	studia niestacjonarne
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim		51	20
2. Przygotowanie się do zajęć		10	20
5. Zapoznanie z literaturą podstawową		10	20
6. Przygotowanie do egzaminu		4	15
SUMA:		75	75
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA			
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):			
Wykłady			
1. Zagadnienia wprowadzające. Logika na tle dyscyplin filozoficznych, językowych i matematycznych. Działy logiki: semantyka, semiotyka, logika formalna.			
2. Typy rozumowań. Indukcja i dedukcja.			
3. Typologia pytań i odpowiedzi.			
4. Podstawowe zagadnienia teorii zbiorów.			
5. Teoria nazw wraz z typologią. Stosunki zakresowe.			
6. Definiowanie. Typologia definicji, warunki poprawnego definiowania. Błędy definicyjne.			
7. Klasyczny rachunek zdań. Metody określania wartości logicznej zdań w sensie logicznym.			
8. Rachunek predykatów. Schematy kwantyfikatorowe.			
9. Podstawy dedukcji naturalnej.			
10. Błędy logiczne w wypowiedziach złożonych.			
Ćwiczenia			
1. Rodzaje rozumowań: dedukcja, typy indukcji, indukcja eliminacyjna i enumeracyjna. (1 h)			
2. Rodzaje wypowiedzi: rozpoznawanie i klasyfikowanie. (1 h)			
3. Badanie stosunków zakresowych, zakresy ostre i nieostre. (2 h)			
4. Podstawy klasycznego rachunku nazw i sylogistyki. (2 h)			
5. Klasyczny rachunek zdań. Tautologie. Metody badania tautologii: klasyczna (matrycowa) i skrócona. (2h)			
6. Rachunek predykatów. (2h)			
IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA			
Efekty kształcenia:			
Wiedza:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_W01	Posiada wiedzę, w stopniu koniecznym dla psychologa, w zakresie filozofii, logiki, anatomii, fizjologii, pedagogiki, psychiatrii, psychopatologii, prawa	K_W03	Test wiedzy
Umiejętności:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_U03	Potrafi obserwować, diagnozować i poddawać	K_U03	Test wiedzy, ocena

	racjonalnej ocenie przyczyny i przebieg procesów i zjawisk związanych z funkcjonowaniem ludzkiej psychiki, formułować własne opinie na ten temat oraz stawiać hipotezy badawcze		aktywności na zajęciach, pisemna praca zaliczeniowa
S2A_U02 S2A_U03 S2A_U05	Potrafi zastosować odpowiedni rodzaj rozumowania do pracy badawczej, posiada umiejętność doboru odpowiedniej ogólnej metodologii rozumowania.	K_U04	Test wiedzy, ocena aktywności na zajęciach, pisemna praca zaliczeniowa
S2A_U04 S2A_U08 S2A_U09 S2A_U10	Posiada umiejętność prawidłowego wyciągania wniosków ze zgromadzonego materiału empirycznego i racjonalnego. Potrafi wskazać błędy w rozumowaniu.	K_U05	Pisemna praca zaliczeniowa
S2A_U09	Potrafi pisemnie i ustnie uzasadnić pojęcie lub tezę właściwie budując definicję, ustalając zakres lub dobierając rozumowanie.	K_U09	Test wiedzy, ocena aktywności na zajęciach, pisemna praca zaliczeniowa
Kompetencje społeczne:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_K02 S2A_K03 S2A_K05	Posiada kompetencje komunikacyjne w zakresie adekwatności zakresowej pojęć i odpowiedniego doboru znaków komunikacyjnych, potrafi zidentyfikować i wyeliminować błędy w komunikacji językowej.	K_K10	Test wiedzy, pisemna praca zaliczeniowa.
* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?			
Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia): Wykształcenie umiejętności logicznej kategoryzacji pojęć i sądów. Znajomość różnych rodzajów wnioskowań. Umiejętność wnioskowania i sprawdzania poprawności wywodów logicznych pod względem formalnym. Umiejętność prawidłowego definiowania pojęć, unikania błędów komunikacyjnych.			
V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE			
Literatura podstawowa przedmiotu: — T. Kotarbiński - Elementy teorii poznania, logiki formalnej i metodologii nauk, Warszawa 1986. — K. Wieczorek – Wprowadzenie do logiki, Warszawa 2005. — G. Malinowski – Logika, Warszawa 2010. — B. Stanosz – Ćwiczenia z logiki, Warszawa 2007.			
Literatura uzupełniająca przedmiotu: — Z. Ziemiński – Logika praktyczna, Warszawa 2003. — A. Grzegorzczak – Logika popularna, Warszawa 2001. — L. Paprzycka – Logika nie gryzie, Warszawa 2009. — R. Piotrowski – Logika elementarna, Warszawa 2010.			
Inne materiały dydaktyczne: Zestawy zadań przygotowane na ćwiczenia i do pracy samodzielnej.			

P3. Biologiczne podstawy zachowania

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)					
	Nazwa przedmiotu (modułu) Biologiczne podstawy zachowania				Kod przedmiotu: P 3
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:			Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk		
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:			PSYCHOLOGIA jednolite studia magisterskie		
Nazwa specjalności:			nie dotyczy		
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:		kierunkowy, obowiązkowy		
Rok: I	Semestr: 1		ECTS: 5	Data aktualizacji sylabusu: 13.09 2012	
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):			studia stacjonarne: 3		studia niestacjonarne: 3
ECTS (zajęcia praktyczne):			studia stacjonarne: 2		studia niestacjonarne:21
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:					
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:			wykład, ćwiczenia		
Forma zaliczania przedmiotu:			wykład – test zaliczeniowy ćwiczenia – praca pisemna		
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:			Instytut Psychologii Stosowanej SAN		
Osoba koordynująca przedmiot:			dr Małgorzata Roślak – Olczyk		
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:			dr Małgorzata Roślak – Olczyk		
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA					
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:					
S t u d i a s t a c j o n a r n e			S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e		
Wykład:	45		Wykład:	20	
Ćwiczenia:	30		Ćwiczenia:	20	
Laboratorium:			Laboratorium:		
Ćwiczenia projektowe:			Ćwiczenia projektowe:		
Warsztaty:			Warsztaty:		
Seminarium:			Seminarium:		
Zajęcia terenowe:			Zajęcia terenowe:		
Praktyki:			Praktyki:		
Inna forma (jaka):	E/Z 6		Inna forma (jaka):	E/Z 6	
RAZEM:	81		RAZEM:	46	
Praca własna studenta (PWS):	44		Praca własna studenta (PWS):	79	
RAZEM z PWS:	125		RAZEM z PWS:	125	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:					
Forma aktywności:			Szacowana liczba godzin		

		potrzebnych na zrealizowanie aktywności:	
		studia stacjonarne	studia niestacjonarne
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim		81	46
2. Przygotowanie się do zajęć		10	19
3. Przygotowanie prezentacji na ćwiczenia			
5. Zapoznanie z literaturą podstawową		20	30
6. Przygotowanie do egzaminu		14	30
7. Inne:			
8.			
9.			
10.			
SUMA:		125	125
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA			
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):			
Wykłady:			
1. Etapy antropogenezy.			
2. Człowiek jako przedstawiciel świata zwierząt: miejsce człowieka w systematyce.			
3. Homeostaza organizmu człowieka.			
4. Organizmy żywe jako zbiór zróżnicowanych układów.			
5. Porównanie układu nerwowego zwierząt bezkręgowych i kręgowców.			
6. Układ nerwowy jako nadrzędny regulujący pracę organizmu człowieka oraz jego zachowanie: neuron, synapsa, neuroprzekaźnik, ośrodkowy i obwodowy układ nerwowy, odruchy (warunkowe i bezwarunkowe), motywacje, emocje, popędy, mowa, uczenie się, pamięć, sen i czuwanie.			
7. Mózg: półkule mózgowe, pola kory mózgowej (czuciowe, ruchowe), układ limbiczny.			
8. Narządy zmysłów.			
9. Podstawy fizjologiczne zachowania człowieka., napęd zachowania.			
10. Wyższe czynności nerwowe, pamięć, warunkowanie.			
11. Wprowadzenie do genetyki: molekularna, populacyjna.			
12. Genetyka zachowania.			
Ćwiczenia:			
1. Elektroencefalogram (EEG).			
2. Badania neuropsychologiczne.			
3. Sondowanie mózgu.			
4. Metody obrazowania czynności mózgu (PET, rezonans magnetyczny, funkcjonalny rezonans magnetyczny).			
5. Aktywność sercowo – naczyniowa.			
6. Aktywność mięśni szkieletowych.			
7. Aktywność elektryczna skóry.			
8. Współczesne spojrzenie na neuronaukę.			
IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA			
Efekty kształcenia:			
Wiedza:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_W01	Posiada poszerzoną wiedzę w o źródłach i miejscu psychologii w systemie nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami nauk	K_W01	Test wiedzy
S2A_W01	Posiada wiedzę, w stopniu koniecznym dla psychologa, w zakresie socjologii, ekonomii, filozofii, logiki, anatomii, fizjologii, pedagogiki, psychiatrii, wiedzy o kulturze, psychopatologii, prawa	K_W03	Prezentacja

S2A_W05, S2A_W08	Ma pogłębioną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, psychologicznym jak i społecznym	K_W06	Praca pisemna
Umiejętności:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_U02 S2A_U05	Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z psychologii i dyscyplin pokrewnych do opisu i analizowania przyczyn i przebiegu procesów i zjawisk psychologicznych, potrafi formułować własne opinie oraz w sposób krytyczny dobierać dane i metody ich analiz kierując się przy tym zasadami etycznymi	K_U02	Praca pisemna
Kompetencje społeczne:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_K03 S2A_K05	Rzetelnie i odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje zadania związane z działalnością psychologa	K_K04	Praca pisemna
* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?			
Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia): Student nabywa informacje dotyczące zachowania człowieka w oparciu o wiedzę z zakresu anatomii i fizjologii człowieka. Student posiada umiejętność krytycznej analizy materiałów naukowych na temat biologicznych podstaw zachowania się człowieka, jak również rozumie zależności pomiędzy funkcjonowaniem organizmu a procesami psychicznymi, zachodzącymi w organizmie człowieka.			
V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE			
Literatura podstawowa przedmiotu: — Connor J.M., Ferguson – Smith M.A., <i>Podstawy genetyki medycznej</i> , Warszawa 1991 — Gołąb B., Traczyk W.Z., <i>Anatomia i fizjologia człowieka</i> , ODiS Łódź, 1997 — Kalat J.W., <i>Biologiczne podstawy psychologii</i> , PWN, Warszawa, 2006 — Konturek S., Elsevier, <i>Fizjologia człowieka</i> , Urban & Partner, Wrocław 2007 — Sadowski B., <i>Biologiczne mechanizmy zachowania się ludzi i zwierząt</i> , PWN, Warszawa, 2005 — Strelau J., Doliński D., <i>Psychologia. Podręcznik akademicki</i> , Tom II (rozdz. 17 i 18). GWP, Gdańsk 2008			
Literatura uzupełniająca przedmiotu: — Boczkowski K., <i>Zarys genetyki medycznej</i> , PZWL, Warszawa 1990 — Bullock J., Boyle J., Wang M., <i>Fizjologia</i> , Urban&Partner Wrocław 2004 — Ganong. W., <i>Fizjologia. Podstawy fizjologii lekarskiej</i> , PZWL Warszawa 2007 — Gołąb B., <i>Anatomia czynnościowa ośrodkowego układu nerwowego</i> , PZWL, Warszawa, 2000 — Jakóbisiak M., <i>Immunologia</i> , PWN, Warszawa 1996 — Longstaff A., <i>Krótkie wykłady: Neurobiologia</i> . PWN, Warszawa, 2002 — Schmidt-Nielsen K., <i>Fizjologia zwierząt: Adaptacja do środowiska</i> . PWN, Warszawa, 2008			
Inne materiały dydaktyczne:			

P4. Wprowadzenie do psychologii

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)			
	Nazwa przedmiotu (modułu) Wprowadzenie do psychologii		Kod przedmiotu: P4
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:		Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk	
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:		PSYCHOLOGIA jednolite studia magisterskie	
Nazwa specjalności:		Nie dotyczy	
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:	kierunkowy obowiązkowy	
Rok: I	Semestr: 1	ECTS: 5	Data aktualizacji sylabusu: 20.05.2012
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):		studia stacjonarne: 3	studia niestacjonarne: 3
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne: 2	studia niestacjonarne: 2
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:		Nie dotyczy	
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Wykład; wykład problemowy, prezentacja multimedialna	
Forma zaliczania przedmiotu:		Egzamin: w formie: pisemnej	
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Instytut Psychologii Stosowanej SAN	
Osoba koordynująca przedmiot:		prof. dr hab. Nina Ogińska-Bulik	
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		prof. dr hab. Nina Ogińska-Bulik	
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
S t u d i a s t a c j o n a r n e		S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e	
Wykład:	45	Wykład:	30
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Ćwiczenia projektowe:		Ćwiczenia projektowe:	
Warsztaty:		Warsztaty:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):	6	Inna forma (jaka):	3
RAZEM:	66	RAZEM:	33
Praca własna studenta (PWS):	59	Praca własna studenta (PWS):	92
RAZEM z PWS:	125	RAZEM z PWS:	125
Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:			
Forma aktywności:		Szacowana liczba godzin	

	potrzebnych na zrealizowanie aktywności:	
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim	66	33
2. Przygotowanie się do zajęć	15	20
3. Przygotowanie esejów		
4. Wykonanie projektów		
5. Zapoznanie z literaturą podstawową	15	25
6. Pisemna praca zaliczeniowa	10	20
7. Przygotowanie się do egzaminu	19	27
SUMA:	125	125
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA		
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):		
1. Psychologia jako nauka; dziedziny w dyscyplinie naukowej: a. Teoretyczne dziedziny psychologii: ogólna, osobowości, rozwoju człowieka, kliniczna i in. b. Praktyczne dziedziny psychologii: zdrowia, pracy, reklamy, wychowawcza, psychopatologia i in. 2. Cele, metody i plany badawcze w psychologii. 3. Etyczne problemy badań psychologicznych: kodeks etyczny. 4. Biologiczne mechanizmy zachowania w psychologii: psychologia fizjologiczna, psychofizjologia, psychologia ewolucyjna, elementy genetyki zachowania. 5. Wprowadzenie, rozróżnienie i omówienie podstawowych pojęć psychologicznych: a. Osobowość a temperament i charakter; b. Inteligencja a twórczość i mądrość; c. Emocje, motywacja i inteligencja emocjonalna; d. Pamięć i uczenie się; e. Mowa i język; f. Myślenie i podejmowanie decyzji; g. Percepcja, a percepcja i uwaga. 6. Natura i poziomy świadomości. Hipnoza. Czuwanie i sen. Marzenia senne. Medytacja. 7. Natura i psychofizyka wrażeń: wzrokowe, słuchowe, czuciowe, ruchowo-kinestetyczne, smakowe. 8. Natura spostrzegania: głębia, kształt, ruch. Habitualność. 9. Rozwój człowieka wg teorii <i>life span</i>: poznawczy, psychofizyczny, społeczny. 10. Natura dysharmonii, normy i patologii. Psychopatologia – zaburzenia: lękowe, nastroju, dysocjacyjne. Psychozy. Zaburzenia osobowości. Zaburzenia seksualne. 11. Prawne aspekty wykonywania zawodu psychologa: ustawa o wykonywaniu zawodu, ustawa o ochronie zdrowia psychicznego. 12. Wybrane zagadnienia współczesnej psychologii: a. Promocja zdrowia, psychologia stresu, psychologia krytycznych zdarzeń życiowych; b. Interwencja kryzysowa; c. Psychologiczne aspekty wypadków drogowych; d. Testy i pomiar testowy; e. Konformizm, uległość i posłuszeństwo; f. Zachowania pro i antyspołeczne; g. Psychomanipulacja; h. Stereotypy i uprzedzenia; i. Mobbing i przemoc domowa.		
IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW		

KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA			
Efekty kształcenia:			
Wiedza:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_W01	Posiada poszerzoną wiedzę w o źródłach i miejscu psychologii w systemie nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami nauk	K_W01	Test wiadomości
S2A_W01	Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju psychologii, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	K_W03	Test wiadomości
Umiejętności:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_U03	Potrafi obserwować, diagnozować i poddawać racjonalnej ocenie przyczyny i przebieg procesów i zjawisk związanych z funkcjonowaniem ludzkiej psychiki, formułować własne opinie na ten temat oraz stawiać hipotezy badawcze	K_U03	sprawdzian
Kompetencje społeczne:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?			
Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia):			
W wyniku zajęć student:			
- Potrafi opisać psychologię jako naukę, zna cele, metody i plany badawcze stosowane w psychologii - Jest w stanie scharakteryzować etyczne problemy badań psychologicznych, opisuje biologiczne podstawy zachowania się, podstawowe pojęcia psychologiczne, - Rozumie i opisuje problematykę rozwoju człowieka w cyklu życia, podstawowe zagadnienia z zakresu psychopatologii, prawne aspekty zawodu psychologa - nabywa umiejętności dostrzegania, rozumienia i ustosunkowania się do problemów życia człowieka. - Nabywa umiejętności przewidywania i wyjaśniania zachowań ludzi; - potrafi aplikować wiedzę teoretyczną do konkretnych sytuacji życia codziennego. - wykazuje kompetencje pozwalające na poznawanie siebie i innych.			
V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE			
Literatura podstawowa przedmiotu:			
– Matuszewicz Cz., <i>Wprowadzenie do psychologii</i>, Vizja Pres&It, Warszawa 2010. – Mietzel G., <i>Wprowadzenie do psychologii</i>, Wyd. GWP, Gdańsk 2008. – Rathus, S.A., <i>Psychologia współczesna</i>, Wyd. GWP, Gdańsk 2004. – Strelau J., <i>Psychologia. Podręcznik akademicki. Tom I–III</i>. Wyd. GWP, Gdańsk 2007. – Wadeley A., Birch A., Malim T., <i>Wprowadzenie do psychologii</i>, Wyd. PWN, Warszawa 2007.			
Literatura uzupełniająca przedmiotu:			
– James W., <i>Psychologia</i>, Wyd. PWN Warszawa 2002. – Sternberg R., <i>Wprowadzenie do psychologii</i>, Wyd. WSiP, Warszawa 1999. – Reber E., <i>Słownik psychologiczny</i>, Wyd. SCHOLAR, Warszawa 2010. – Zimbardo Ph. G., Ruch F.L., <i>Psychologia i życie</i>, Wyd. PWN, Warszawa 2009. – Zimbardo P., Johnson R., McCann V., <i>Psychologia. Kluczowe koncepcje</i> (t. 1-5), Wyd. PWN, Warszawa 2010.			
Inne materiały dydaktyczne:			

P5. Historia myśli psychologicznej

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)			
	Nazwa przedmiotu (modułu) Historia myśli psychologicznej		Kod przedmiot: P5
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:		Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk	
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:		PSYCHOLOGIA jednolite studia magisterskie	
Nazwa specjalności:		Nie dotyczy	
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:	kierunkowy, obowiązkowy	
Rok: I	Semestr: 1	ECTS: 5	Data aktualizacji sylabusu: 10.05 2012
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):		studia stacjonarne: 4	studia niestacjonarne: 4
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne: 1	studia niestacjonarne: 1
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:		brak	
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Wykład informacyjny i problemowy	
Forma zaliczania przedmiotu:		Egzamin w formie testowej (wymagane co najmniej 50% + 1 poprawnych odpowiedzi)	
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Instytut Psychologii Stosowanej SAN	
Osoba koordynująca przedmiot:		dr Magdalena Zadworna-Cieślak	
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		dr Magdalena Zadworna-Cieślak	
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
S t u d i a s t a c j o n a r n e		S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e	
Wykład:	45	Wykład:	30
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Ćwiczenia projektowe:		Ćwiczenia projektowe:	
Warsztaty:		Warsztaty:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):	6	Inna forma (egzamin):	3
RAZEM:	66	RAZEM:	33
Praca własna studenta (PWS):	59	Praca własna studenta (PWS):	92
RAZEM z PWS:	125	RAZEM z PWS:	125
Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:			

Forma aktywności:		Szacowana liczba godzin potrzebnych na zrealizowanie aktywności:	
		studia stacjonarne	studia niestacjonarne
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim		66	33
2. Zbieranie i zapoznanie się z literaturą		20	20
3. Przygotowanie do zajęć		10	30
4. Realizacja zaplanowanych zadań grupowych			
5. Przygotowanie prac pisemnych		14	17
6. Przygotowanie do egzaminu		15	25
	SUMA:	125	125
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA			
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):			
- Prehistoria psychologii. Platónska i arystotelesowska koncepcja duszy oraz wynikające z nich sposoby uprawiania psychologii. Charakterystyki duszy oraz jej związków z ciałem i światem w tych koncepcjach. - Dusza w koncepcjach Św. Tomasza i Św. Augustyna. - Powstanie psychologii świadomości, jako efekt ewolucji koncepcji duszy. Okoliczności i przesłanki powstania klasycznej psychologii świadomości. Filozoficzne zaplecze klasycznej psychologii świadomości. Introspekcja: czy człowiek posiada „oko duszy”? Psychologia jako nauka o samoświadomej psychice. - Rewolucja naukowa w psychologii w sensie <i>kuhnowskim</i>. Przełom metodologiczny w psychologii jako wyznacznik jej naukowości. Strukturalizm: W. Wundt i E. Titchener. Klasyczna psychologia świadomości – podstawowe zagadnienia metateoretyczne, metodologiczne i merytoryczne. Świadomość jako rzecz i świadomość jako relacja. - Doświadczenie prywatne (osobiste) i doświadczenie publiczne. Psychologia eksperymentalna i nieeksperymentalna psychologia historyczno-kulturowa. - Nieklasyczne wersje psychologii jako nauki o świadomości: psychologia aktów (F. Brentano); strumień świadomości (W. James), psychologia rozumiejąca (W. Dilthey). - Psychologia gestalt: Max Wertheimer, Wolfgang Kohler, Kurt Koffka. Teoria pola Kurta Lewina. - Funkcjonalizm – zastosowanie psychologii w praktyce. - Geneza, historia i znaczenie idei nieświadomości w psychologii. Psychologia jako nauka o nieświadomości: psychoanaliza (S. Freud) i psychologia analityczna (C. G. Jung). - Współczesna psychoanaliza i neopsychoanaliza: E. Fromm, K. Horney i H.S. Sullivan. - Psychologia indywidualna: A. Adler. - Psychologia obiektywna. Behawioryzm. Od psychologii zwierząt do psychologii człowieka. Radykalny behawioryzm J. B. Watsona oraz B. F. Skinnera. Psychologia behawioralna E. Thorndike’a. Ewolucja behawioryzmu. - Psychologia humanistyczna (A. Maslow): nauka z pogranicza czy filozofia życia? Reakcja na ograniczenia psychoanalizy i behawioryzmu, wykraczanie psychologii poza ustanowione przez siebie granice. G. Allport, Ch. Buhler, C. Rogers. Terapia skoncentrowana na kliencie. - Psychologia poznawcza: rewolucja czy ewolucja w psychologii? Problem paradygmatu poznawczego w psychologii: metafora komputerowa, koneksjonizm, konstruktywizm. - Psychologia polska czy psychologia w Polsce? – narodziny i rozwój rodzimej myśli psychologicznej na przełomie XIX i XX stulecia w kontekście osobliwej sytuacji politycznej. Dzieje polskiej myśli psychologicznej w zarysie. - Psychologia w życiu człowieka – podsumowanie.			
IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA			
Efekty kształcenia:			
Wiedza:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_W01	Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju psychologii, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	K_W02	Pisemny sprawdzian wiedzy

S2A_W06	Posiada pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat specyfiki przedmiotowej i metodologicznej psychologii /zna główne szkoły, orientacje badawcze, strategie i metody badań stosowanych w psychologii, zna mapę stanowisk i podejść metodologicznych, rozumie postulat wieloparadygmatyczności prowadzenie badań w psychologii/	K_W09	Pisemny sprawdzian wiedzy
Umiejętności:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_U01	Posiada pogłębione umiejętności w zakresie wyszukiwania i przetwarzania informacji na temat zjawisk psychologicznych, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretowania i wyjaśniania wzajemnych relacji między nimi	K_U01	Praca pisemna
Kompetencje społeczne:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_K01	Jest świadom znaczenia wiedzy psychologicznej dla utrzymania i rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych i odnosi zdobytą wiedzę do projektowania działań zawodowych	K_K02	Obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego
* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?			
Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia): • Student potrafi objąć podstawowe kierunki, szkoły i koncepcje psychologii • Charakteryzuje prehistorię psychologii, koncepcje duszy, psychologię świadomości, gestalt, strukturalizm, funkcjonalizm • Opisuje założenia i podstawowe osiągnięcia kierunku psychodynamicznego, behawiorystycznego i humanistycznego, psychologii indywidualnej, poznawczej, polskiej myśli psychologicznej • Jest w stanie dokonywać porównań w zakresie różnych idei psychologii • Potrafi aplikować poznaną wiedzę w opisie, wyjaśnianiu i przewidywaniu zachowań ludzi • Dostrzega i rozumie problemy życia człowieka poprzez odnoszenie wiedzy do konkretnych sytuacji • Rozwija świadomość społecznego znaczenia wiedzy psychologicznej			
V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE			
Literatura podstawowa przedmiotu: Łukaszewski, W. (2006). Psychologiczne koncepcje człowieka. W: J. Strelau (red.) Psychologia. Podręcznik akademicki. Tom 1. (s. 67-92). Gdańsk: GWP. Stachowski R. (2010), Historia współczesnej myśli psychologicznej. Od Wundta do czasów najnowszych, Scholar. Schultz D., Schultz E. (2007), Historia współczesnej psychologii, Wyd. UJ, Kraków.			
Literatura uzupełniająca przedmiotu: Domańska K. (1997). Metafora komputerowa w psychologii poznawczej, [w:] Tyszka T., Materska M. Psychologia i poznanie. Warszawa: PWN. Freud Z. (2010). Wstęp do psychoanalizy. Warszawa: ANTYK Ludy Benjamin (2008), Historia współczesnej psychologii, Wydawnictwo Naukowe PWN Rosińska Z., Matusewicz Cz. (1998), Kierunki współczesnej psychologii, ich geneza i rozwój, Warszawa, PWN. Rzepa, T., Dobroczyński, B. (2009). Historia polskiej myśli psychologicznej. Warszawa: PWN.			
Inne materiały dydaktyczne:			

P6. Metodologia badań psychologicznych

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)			
	Nazwa przedmiotu (modułu) Metodologia badań psychologicznych		Kod przedmiotu: P6
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:		Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk	
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:		PSYCHOLOGIA jednolite studia magisterskie	
Nazwa specjalności:		Nie dotyczy	
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:	Kierunkowy, obowiązkowy	
Rok: I	Semestr: I2	ECTS ogółem: 7	Data aktualizacji sylabusu: 04.06.2012
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):		studia stacjonarne: 5	studia niestacjonarne: 5
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne: 2	studia niestacjonarne: 2
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:		Nie dotyczy	
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Wykład: metody problemowe, prezentacja multimedialna Ćwiczenia: metody problemowe	
Forma zaliczania przedmiotu:		Egzamin : test wiedzy Ćwiczenia: kolokwium	
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Instytut Psychologii Stosowanej SAN	
Osoba koordynująca przedmiot:		dr hab. Lucyna Golińska, prof. SAN;	
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		dr hab. Lucyna Golińska, prof. SAN; mgr Małgorzata Klimka	
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
S t u d i a s t a c j o n a r n e		S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e	
Wykład:	45	Wykład:	30
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	20
Laboratorium:	-	Laboratorium:	-
Ćwiczenia projektowe:	-	Ćwiczenia projektowe:	-
Warsztaty:	-	Warsztaty:	-
Seminarium:	-	Seminarium:	-
Zajęcia terenowe:	-	Zajęcia terenowe:	-
Praktyki:	-	Praktyki:	-
Inna forma (jaka): egzamin, zaliczenie	6	Inna forma (jaka): egzamin, zaliczenie	6
RAZEM:	81	RAZEM:	56
Praca własna studenta (PWS):	94	Praca własna studenta (PWS):	119
RAZEM z PWS:	175	RAZEM z PWS:	175
Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:			

Forma aktywności:	Szacowana liczba godzin potrzebnych na zrealizowanie aktywności:	
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim	81	56
2. Przygotowanie się do zajęć	29	30
3. Przygotowanie esejów		
4. Wykonanie projektów		19
5. Zapoznanie z literaturą podstawową	30	30
6. Pisemna praca zaliczeniowa		
7. Inne: przygotowanie do egzaminu	35	40
SUMA:	175	175
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA		
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):		
1. Poznanie psychologiczne jako poznanie naukowe; cechy poznania naukowego; psychologia jako nauka empiryczna. 2. Pojęcia i ich definiowanie; definicje – rodzaje i warunki poprawności; terminy obserwacyjne i teoretyczne; definicje operacyjne. 3. Rodzaje wyjaśnień naukowych; prawa naukowe; uzasadnianie; podejście indukcyjne, hipotetyczno-dedukcyjne. 4. Kontrowersje wokół statusu teorii naukowych; paradygmaty i rewolucje naukowe; instrumentalizm – realizm; pragmatyzm; anarchizm epistemologiczny. 5. Dwa podejścia do badań w psychologii: podejście idiograficzne i nomotetyczne. Zalety i ograniczenia każdego z nich. Podstawowe metody: Obserwacja, Rozmowa i Wywiad – rodzaje uzyskiwanych informacji, ich interpretacja. 6. Testy psychologiczne i ich rola w badaniu diagnostycznym i poznaniu naukowym. Warunki poprawności testów, metoda tworzenia. Rodzaje testów. Rola testów w badaniach empirycznych i diagnozach 7. Problemy, hipotezy, zmienne, testowanie hipotez - operacjonalizacja zmiennych, dobór próby; testowanie hipotez statystycznych; rozkład prawdopodobieństwa zdarzeń losowych a błąd alfa; etapy testowania hipotez statystycznych. 8. Planowanie badań jako problem kontroli wariancji; rodzaje planów badawczych; plan eksperymentalny; trafność eksperymentu; kontrola zmiennych ubocznych i zakłócających; analiza wariancji. 9. Plany eksperymentalne i quasi-eksperymentalne; plany jednoczynnikowe; wieloczynnikowe; z powtarzanymi pomiarami, w blokach kompletnie zrandomizowanych. 10. Analiza kowariancji; schematy quasi-eksperymentalne; badania eksperymentalne a badania ex post facto; zależności statystyczne a zależności przyczynowe. 11. Korelacja i regresja; regresja wielokrotna; analiza dyskryminacyjna; analiza czynnikowa. 12. Modele przyczynowe; analiza ścieżkowa		
Ćwiczenia:		
1. Definiowanie zmiennej zależnej i niezależnej. 2. Operacjonalizacja zmiennych. 3. Stawianie problemów badawczych i formułowanie hipotez. 4. Plany eksperymentalne i quasi-eksperymentalne. 5. Procedura ex post facto. 6. Dobór próby losowej, grupa badawcza i porównawcza. 7. Budowanie modeli badawczych. 8. Testowanie hipotez badawczych.		
IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA		
Efekty kształcenia:		
Wiedza:		

Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji [wskazać z pola oznaczonego *]
S2A_W06	Posiada pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat specyfiki przedmiotowej i metodologicznej psychologii /zna główne szkoły, orientacje badawcze, strategie i metody badań stosowanych w psychologii, zna mapę stanowisk i podejść metodologicznych, rozumie postulat wieloparadygmatyczności prowadzenia badań w psychologii.	K_W09	Test wiedzy
S2A_W06	Wykazuje się gruntowną znajomością metodologicznych podstaw diagnostyki psychologicznej, a w szczególności posiada wiedzę niezbędną do kompetentnego korzystania z gotowych narzędzi diagnostycznych oraz samodzielnego konstruowania nowych narzędzi poprawnych pod względem psychometrycznym.	K_W10	Test wiedzy zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć
Umiejętności:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji
S2A_U02 S2A_U03 S2A_U05	Posiada pogłębione umiejętności prezentowania własnych opinii, hipotez, wątpliwości, a także poddawania ich racjonalnej ocenie w oparciu o rozbudowaną argumentację w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, kierując się przy tym zasadami etycznymi	K_U03	zadanie praktyczne
S2A_U02 S2A_U03 S2A_U05	Posiada rozwinięte umiejętności badawcze: adekwatnie wykorzystuje metodologię badań, formułuje problemy i hipotezy badawcze, prawidłowo stosuje metody, techniki narzędzia badawcze	K_U04	zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć,
S2A_U07	Posiada umiejętność samodzielnego generowania oryginalnych rozwiązań złożonych problemów psychologicznych, przewiduje ich konsekwencje w określonych obszarach praktycznych	K_U07	zadania praktyczne
Kompetencje społeczne:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji
S2A_K03 S2A_K05	Rzetelnie i odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje zadania związane z działalnością psychologa	K_K04	zadania praktyczne
S2A_K04	Jest świadomy istnienia etycznego wymiaru w badaniach naukowych, przestrzega zasad etyki na etapie prowadzenia działalności badawczej, naukowej i dydaktycznej w zakresie psychologii	K_K06	zadania praktyczne
* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?			
Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia):			
Student objaśnia istotę metodologii badań psychologicznych i łączy ją z elementami metodologii ogólnej. Charakteryzuje i poddaje analizie różne podejścia i wyjaśnienia naukowe. Świadomie i systematycznie realizuje wszystkie etapy procesu badawczego, w sposób systematyczny stosuje definicje i pojęcia psychologiczne. Posługuje się w swej działalności zasadami poprawności metodologicznej, samodzielnie ustala, komponuje i wprowadza w życie plan badań i prowadzenia postępowania badawczego oraz testowania hipotez i budowania modeli. Postępuje w świadomy sposób, mając na względzie zasady etyczne i godność człowieka i z najwyższą dbałością wykonuje złożone działania składające się na proces badawczy. Z największą powagą traktuje własność			

intelektualną i pracę badawczą innych badaczy.

V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Literatura podstawowa przedmiotu:

- Brzeziński J. M., Zakrzewska M., *Metodologia: Podstawy metodologiczne i statystyczne prowadzenia badań naukowych w psychologii*, [w:] Strelau J., Doliński D., (red.), *Psychologia*. Podręcznik akademicki, T 1., Wyd. GWP, Gdańsk 2008, s. 175-302.
- Brzeziński J., *Metodologia badań psychologicznych*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2011, s.183-228.

Literatura uzupełniająca przedmiotu:

- Brzeziński J., *Badania eksperymentalne w psychologii i pedagogice*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2000.
- Ferguson G. A., Takane Y., *Analiza statystyczna w psychologii i pedagogice*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1997.
- Shaughnessy J. J., Zechmeister E. B., Zechmeister J. S., *Metody badawcze w psychologii*, Wyd. GWP, Gdańsk 2002.

Inne materiały dydaktyczne:

P7. Metody statystyczne w psychologii

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)				
Nazwa przedmiotu (modułu) Metody statystyczne w psychologii		Kod przedmiotu: P7		
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:		Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk		
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:		PSYCHOLOGIA jednolite studia magisterskie		
Nazwa specjalności:		nie dotyczy		
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:	kierunkowy, obowiązkowy		
Rok: II	Semestr: 3	ECTS: 6	Data aktualizacji sylabusu: 10.05.2012	
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):		studia stacjonarne: 5	studia niestacjonarne: 5	
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne: 2	studia niestacjonarne: 2	
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:		Zrozumienie treści przedmiotu wymaga od studenta podstawowych wiadomości z matematyki, w szczególności umiejętności odczytywania i przekształcania wzorów oraz wiedzy podstawowej z zakresu rachunku prawdopodobieństwa		
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Wykład oraz ćwiczenia audytoryjne. Prowadzący zajęcia kontroluje na bieżąco postępy studentów, którzy są zobowiązani do samodzielnego rozwiązywania zadań i problemów z zakresu zastosowania określonych metod statystycznych w zagadnieniach z zakresu psychologii. Student ma możliwość skorzystania z konsultacji u prowadzących zajęcia w ramach ich dyżurów niezależnie od przynależności do grupy dziekańskiej.		
Forma weryfikacji efektów kształcenia oraz zasady zaliczania przedmiotu:		Zaliczenie ćwiczeń w formie kolokwium pisemnego (60% oceny). Student rozwiązuje zadania z zakresu treści programowych zrealizowanych na ćwiczeniach. Brana pod uwagę jest także aktywność studentów na ćwiczeniach (10% oceny). Dodatkowo, studenci przygotowują w zespołach prace projektowe (konsultowane poza godzinami zajęć z osobami prowadzącymi ćwiczenia, 30% oceny). Egzamin pisemny w formie krótkich zadań i/lub pytań testowych. Wybór formy egzaminu zależy od egzaminatora. Ocena końcowa z wykładu w 40% składa się z ocen z testu a w 60% z oceny z ćwiczeń. Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń.		
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Katedra Statystyki i Ekonometrii		
Osoba koordynująca przedmiot:		dr Iwona Świczewska		
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		dr Iwona Świczewska, dr Joanna Trębska		
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA				
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:				
S t u d i a s t a c j o n a r n e		S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e		
Wykład:	45	Wykład:	20	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	10	
Laboratorium:		Laboratorium:		
Ćwiczenia projektowe:		Ćwiczenia projektowe:		

Warsztaty:		Warsztaty:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (konsultacje, egzamin):	6	Inna forma (konsultacje, egzamin):	6
RAZEM:	81	RAZEM:	36
Praca własna studenta (PWS):	69	Praca własna studenta (PWS):	114
RAZEM z PWS:	150	RAZEM z PWS:	150
Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:			
Forma aktywności:	Szacowana liczba godzin potrzebnych na zrealizowanie aktywności:		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim	66	46	
2. Przygotowanie się do zajęć	20	20	
3. Przygotowanie esejów			
4. Wykonanie projektów	15	25	
5. Zapoznanie z literaturą podstawową	20	30	
6. Pisemna praca zaliczeniowa	4	4	
SUMA:	125	125	
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA			
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):			
Wykłady:			
1. Przedmiot, zadania i organizacja statystyki. Korzyści wynikające ze stosowania statystycznych metod opisu i badania zjawisk masowych. Podstawowe pojęcia i definicje: zbiorowość, jednostka i cecha statystyczna; rodzaje badań statystycznych (klasyfikacja, badania pełne, częściowe, szacunki). Etapy badania statystycznego.			
2. Sposoby doboru osób badanych do próby: celowe (eksperckie, kwotowe), losowe, przypadkowe. Problem statusu motywacyjnego ochotników. Podstawowe pojęcia i zasady dotyczące losowego doboru próby. Populacja a próba. Populacje skończone i nieskończone. Reprezentatywność próby.			
3. Skale pomiarowe wg Stevensa: nominalna, porządkowa, interwałowa, ilorazowa.			
4. Statystyczna analiza struktury zbiorowości. Miary tendencji centralnej: średnia arytmetyczna, mediana, dominanta. Miary położenia: kwartale, centyle, decyle. Miary rozproszenia: rozstęp, odchylenie średnie, odchylenie standardowe, odchylenie ćwiartkowe, współczynnik zmienności. Miary asymetrii: skośność.			
5. Pojęcie zmiennej losowej i jej rodzaje. Dystrybuenta zmiennej losowej. Wybrane rozkłady zmiennych losowych. Momenty rozkładu normalnego. Rozkład normalny standaryzowany. Standaryzacja rozkładu normalnego. Tablice rozkładu normalnego.			
6. Estymacja (wprowadzenie). Estymatory i ich własności.			
7. Współzależność – korelacja: pojęcie korelacji, istota związku stochastycznego i statystycznego. Zasady właściwego wyboru współczynnika korelacji (współczynniki korelacji: r-Pearsona dla skali interwałowej, r_s – Spearmana dla danych porządkowych, Φ -Yulla i V-Cramera, C-Pearsona dla skal nominalnych). Metody pomiaru współzależności cech ilościowych i jakościowych.			
8. Regresja: definicja, rodzaje (parametryczna, nieparametryczna), modele regresji parametrycznej (liniowa, nieliniowa).			
9. ANOVA – założenia i zastosowanie analizy wariancji R. Fishera: jednoczynnikowa, wieloczynnikowa; modele analizy wariancji: efektów stałych, efektów losowych, mieszane.			
10. Wnioskowanie statystyczne: rodzaje i istota hipotez statystycznych; estymacja i weryfikacja hipotez			

statystycznych – testy parametryczne (dla średniej, proporcji, wariancji); przedział ufności i liczba stopni swobody. Testowanie istotności współczynników korelacji.

Ćwiczenia:

- Opracowanie i prezentacja materiału statystycznego: porządkowanie i grupowanie danych, metody prezentacji danych (szeregi, tablice, wykresy). Wykorzystanie pakietów komputerowych (arkusza kalkulacyjnego Excel) do prezentacji materiału statystycznego.
- Obliczanie, wyznaczanie, zastosowanie w praktycznych zadaniach:
 - wskaźniki opisowe dla zmiennych. Miary tendencji centralnej: średnia arytmetyczna, mediana, dominanta. Miary położenia: kwartale, centyle, decyle. Miary rozproszenia: rozstęp, odchylenie średnie, odchylenie standardowe, odchylenie ćwiartkowe, współczynnik zmienności. Miary asymetrii: skośność.
 - współczynniki korelacji: r-Pearsona dla skali interwałowej, r_s – Spearmana dla danych porządkowych. Interpretacja współczynnika korelacji.
 - Metody analizy współzależności cech jakościowych. Statystyka chi-kwadrat oraz współczynniki korelacji oparte na statystyce chi-kwadrat.
- Zmienne losowe i ich rozkłady. Rozkład normalny i jego standaryzacja. Tablice rozkładów wybranych zmiennych losowych typu ciągłego i ich zastosowanie do wyznaczania prawdopodobieństwa zajścia określonych zdarzeń losowych.
- Elementy wnioskowania statystycznego. Hipoteza zerowa i alternatywna, test statystyczny, błąd I i II rodzaju. Obszar krytyczny testu. Weryfikacja hipotez statystycznych – parametrycznych (np. test dla średniej, dwóch średnich, wskaźnika struktury, dwóch wskaźników struktury, etc.) i nieparametrycznych (testy zgodności i niezależności). Zastosowanie wybranych pakietów komputerowych w procesie wnioskowania statystycznego.

IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA

Efekty kształcenia:

Wiedza:

Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji [wskazać z pola oznaczonego *]
S2A_W06	Wykazuje się gruntowną znajomością metodologicznych podstaw diagnostyki psychologicznej, a w szczególności posiada wiedzę niezbędną do kompetentnego korzystania z gotowych narzędzi diagnostycznych oraz samodzielnego konstruowania nowych narzędzi poprawnych pod względem psychometrycznym.	K_W10	egzamin testowy

Umiejętności:

Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji
S2A_U03	Posiada pogłębione umiejętności prezentowania własnych opinii, hipotez, wątpliwości, a także poddawania ich racjonalnej ocenie w oparciu o rozbudowaną argumentację w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, kierując się przy tym zasadami etycznymi.	K_U03	kolokwium pisemne
S2A_U04	Posiada rozwinięte umiejętności badawcze: adekwatnie wykorzystuje metodologię badań, formułuje problemy i hipotezy badawcze, prawidłowo stosuje metody, techniki narzędzia badawcze.	K_U04	praca projektowa
S2A_U04 S2A_U10	Posiada umiejętność konstruowania narzędzi badawczych, opracowuje, prezentuje i interpretuje wyniki badań, wyciąga wnioski, wskazuje kierunki dalszych badań prognozując i modelując złożone zjawiska psychologiczne.	K_U05	praca projektowa

S2A_U06	Posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce, potrafi dokonać krytycznej analizy skuteczności i przydatności stosowanej wiedzy	K_U06	praca projektowa
Kompetencje społeczne:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji
S2A_K03 S2A_K05	Rzetelnie i odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje zadania związane z działalnością psychologa	K_K04	praca projektowa
S2A_K04	Jest świadomy istnienia etycznego wymiaru w badaniach naukowych, przestrzega zasad etyki na etapie prowadzenia działalności badawczej, naukowej i dydaktycznej w zakresie psychologii	K_K06	praca projektowa
* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?			
Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia): Nabycie umiejętności rozumienia procesu wnioskowania statystycznego, zastosowania statystyki w odniesieniu do problematyki psychologicznej, umiejętność przeprowadzania obliczeń statystycznych z zastosowaniem dostępnych pakietów statystycznych, interpretacja wyników badań empirycznych oraz weryfikacja hipotez badawczych, nabycie umiejętności aplikowania wiedzy teoretycznej do konkretnych sytuacji życia codziennego.			
V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE			
Literatura podstawowa przedmiotu: 1. Ferguson A.G., Takane Y., Analiza statystyczna w psychologii i pedagogice. WN PWN 2009. 2. King B.M., Minium E. W., Statystyka dla psychologów i pedagogów. WN PWN, 2009. 3. Malarska A., Mikulska H., Statystyka w zadaniach nie tylko dla psychologów i pedagogów, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 1999.			
Literatura uzupełniająca przedmiotu: 1. Blalock H., Statystyka dla socjologów. Warszawa 1997. 2. Brzeziński J., Metodologia badań psychologicznych. Wyd. Naukowe PWN 2010. 3. Malarska A., Statystyczna analiza danych statystycznych wspomagana programem SPSS. Kraków: SPSS Polska 2005.			
Inne materiały dydaktyczne: Zestaw wzorów statystycznych oraz zbiór zadań do samodzielnego rozwiązania - udostępnione w formie elektronicznej.			

RAZEM z PWS:		100	RAZEM z PWS:		100
Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:					
Forma aktywności: P8. Etyka zawodu psychologa			Szacowana liczba godzin potrzebnych na zrealizowanie aktywności:		
OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODUŁE)			studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
L					
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim			66	26	
2. Przygotowanie się do zajęć			14	24	
3. Przygotowanie esejów			5	10	
4. Wykonanie projektów			5	10	
5. Zapoznanie z literaturą podstawową			5	10	
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:			Wydział Studiów Międzynarodowych i Społecznej Akademii Nauk w Łodzi	PSYCHOLOGIA	
6. Pisemna praca zaliczeniowa				5	
7. Inne: przygotowanie się studenta do egzaminu				5	
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:			SUMA: studia magisterskie		
Nazwa specjalności:			Nie dotyczy		
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:		kierunkowy obowiązkowy		
Treści kształcenia (uszczegółowione i zaprezentowane w podziale na poszczególne formy zajęć)			Data aktualizacji syntezy: Czerwiec 2012		
Wykłady:					
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):			studia stacjonarne: 2	studia niestacjonarne: 2	
2. ECTS (zajęcia praktyczne):			studia stacjonarne: 1	studia niestacjonarne: 1	
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:			Zalecana: znajomość podstaw psychologii, socjologii, filozofii.		
3. Zasady etyczne w badaniach naukowych. Prawdomówność a stosowanie historii fasadowej. Problem wiedzy o celach badawczych. Stosowanie inwazyjnych technik badawczych, dobro nauki a dobro jednostki. Problemy etyczne badań na zwierzętach.			Wykład, wykład problemowy, ćwiczenia, prezentacja multimedialna.		
4. Zasady etyczne w dziedzinie diagnozy psychologicznej, problem ujawniania klientowi treści diagnozy, diagnoza a etykietowanie.			Zaliczenie w formie pisemnej		
5. Zasady etyczne w procesie psychoterapii. Uzyskiwanie świadomej zgody pacjenta na prowadzenie i cele terapii, zasady zawrotnej informacji zwrotnej o uzyskanych wynikach procesu psychoterapeutycznego.			Dr Franciszek Michał Warzyński		
Ćwiczenia:			Dr Franciszek Michał Warzyński		
1. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA					
6. Niebezpieczeństwa związane z posiadaniem wiedzy o pacjencie nie pochodzącej z procesu terapii.					
Ogólna problematyka etyki dydaktycznej i inwazyjnych technik paradygmatycznych i inwazyjnych w psychoterapii. Studia niestacjonarne					
7. Zasada poufności a konflikt z prawem. Zasada dbałości o dobro pacjenta a dobro osób nie biorących udziału w procesie psychoterapeutycznym. Zasada integralności psychiki pacjenta a integralność psychiki psychoterapeuty, problemy z decyzją o ukończeniu procesu psychoterapii.			Wykład, ćwiczenia		
8. Problemy etyczne psychoterapii dzieci, zagadnienie zgody na psychoterapię. Problem samoświadomości teoretycznej psychoterapeuty, jego koncepcja człowieka, zdrowia i choroby.			Laboratorium, Warsztaty, Seminarium		
9. Dylematy etyczne psychologów pracujących w dziedzinie reklamy, mediów i propagandy, psychologia jako nauka niezależna aksjologicznie od zastosowań.			Warsztaty, Seminarium		
10. Problem wypalenia zawodowego i wrażliwości etycznej psychologa. Zagadnienie kodeksu zawodu psychologa, problem różnorodności zastosowań psychologii.			Zajęcia terenowe, Praktyki		
Inna forma (jaka - E):			Inna forma (jaka - E):		
RAZEM:			RAZEM:		
Praca własna studenta (PWS):			Praca własna studenta (PWS):		

Literatura podstawowa przedmiotu (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA			
Brzeziński, J., Chyrowicz, B., Poznaniak, W., Toeplitz-Winińska, M., Etyka zawodu psychologa. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2008.			
Brzeziński, J., Toeplitz-Winińska, M. (red.), Etyczne dylematy psychologii. Wydawnictwo Academica SWPS, Warszawa, 2004.			
Efekty kształcenia:			
Brzezińska, A. I., Toeplitz, Z. (red.), Problemy etyczne w badaniach interwencji psychologicznej wobec dzieci i młodzieży. Wydawnictwo Academica SWPS, Warszawa, 2007.			
Kod wg KRRK:	- Galewicz W., Etyczne i prawne granice badań naukowych, Universitas, Warszawa, 2009. - Sęk H., Wybrane zagadnienia psychoprofilaktyki, [w:] Sęk H. (red.), Społeczna psychologia – historia, teoria i metody badań, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 1993, ss. 472-503.	Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji
			Wskazać z pola oznaczonego *1
Literatura uzupełniająca przedmiotu:	Posiadać wiedzę w stopniu koniecznym dla psychologa, w zakresie filozofii, logiki, anatomii, fizjologii, pedagogiki, psychologii, psychiatrii, psychopatologii, prawa	K_W03	praca pisemna
S2A_W01	Czapala, Cz., Czynniki leczące w psychoterapii, PZWL, Warszawa, 2002.		
S2A_W07	- Dąbrowski S., Prawa chorych psychicznie i przesłanki przymusowego postępowania, [w:] Siwak-Kobayashi M., Leder S. (red.), Psychiatria i etyka, Biblioteka Psychiatrii Polskiej, Kraków, 1995, ss. 53-59. - Gert B., Culver Ch. M., Clouser K.D., Bioetyka. Ujęcie systematyczne, Linie życia – seria pod redakcją Zbigniewa Szawarskiego, Wydawnictwo słowo obraz terytoria, Gdańsk, 2009.	K_W13	prezentacja
Inne materiały dydaktyczne:			
- Kodeks Etyki Lekarskiej. Tekst jednolity z dnia 2 stycznia 2004 r., zawierający zmiany uchwalone w dniu 20 września 2003 r. przez Nadzwyczajny VII Krajowy Zjazd Lekarzy, Warszawa, 2004. - Kodeks etyczno-zawodowy psychologa			
Kompetencje społeczne:			
Kod wg KEK:	Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego. Tekst ujednolicony na 28.10.2011, [w:] Dz. U. z 1994 nr 114, Dz. U. z 2011 nr 231.	Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji
S2A_K04 S2A_K06	Przestrzega zasad etyki zawodowej w praktycznej działalności psychologa, ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny i podejmuje osobistą refleksję na tematy etyczne	K_K05	obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego
S2A_K04	Jest świadomy istnienia etycznego wymiaru w badaniach naukowych, przestrzega zasad etyki na etapie prowadzenia działalności badawczej, naukowej i dydaktycznej w zakresie psychologii	K_K06	zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć
* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?			
Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia) Student po zakończeniu kształcenia w ramach przedmiotu: - zna zasady postępowania etycznego - postępuje zgodnie z zasadami etyki - wskazuje miejsca etyki w różnych dyscyplinach naukowych i badawczych - rozumie różne wzorce i oddziaływań kulturowych – wskazanie na problem relatywizmu kulturowego - dba o przestrzeganie norm etycznych i zawodowych w odniesieniu do zawodu psychologa, psychoterapeuty, lekarza i pokrewnych profesji - jest świadomy prawnych aspektów paternalizmu medycznego - postępuje zgodnie z zasadami etyki w różnych subdyscyplinach psychologii - definiuje prawa pacjenta z uwzględnieniem leczenia psychiatrycznego - definiuje potencjalne zagrożenia i nadużyci związane z przeprowadzaniem badań naukowych			
V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE			

P9. Procesy poznawcze

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)			
	Nazwa przedmiotu (modułu) Procesy poznawcze		Kod przedmiotu: P9
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:		Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk	
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:		Psychologia jednolite studia magisterskie	
Nazwa specjalności:		nie dotyczy	
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:	kierunkowy , obowiązkowy	
Rok: 1	Semestr: 2	ECTS: 7	Data aktualizacji sylabusu: 22.05. 2012
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):		studia stacjonarne: 4	studia niestacjonarne: 4
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne: 3	studia niestacjonarne: 3
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:		Zagadnienia z przedmiotu: Wprowadzenie do psychologii, Biologiczne podstawy zachowania	
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Wykład, ćwiczenia	
Forma zaliczania przedmiotu:		Wykład - egzamin, ćwiczenia – kolokwium	
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Instytut Psychologii Stosowanej SAN	
Osoba koordynująca przedmiot:		dr Dorota Strzelczyk	
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		dr Dorota Strzelczyk; mgr Małgorzata Klimka	
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
S t u d i a s t a c j o n a r n e		S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e	
Wykład:	45	Wykład:	30
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	20
Laboratorium:		Laboratorium:	
Ćwiczenia projektowe:		Ćwiczenia projektowe:	
Warsztaty:		Warsztaty:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):	6	Inna forma (jaka):	6
RAZEM:	81	RAZEM:	66
Praca własna studenta (PWS):	94	Praca własna studenta (PWS):	119
RAZEM z PWS:	175	RAZEM z PWS:	175
Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:			
Forma aktywności:		Szacowana liczba godzin potrzebnych na zrealizowanie	

	aktywności:	
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim	81	56
2. Przygotowanie się do zajęć	24	34
3. Przygotowanie prezentacji na ćwiczenia	20	25
5. Zapoznanie z literaturą podstawową	25	30
6. Przygotowanie do egzaminu	25	30
7. Inne:		
SUMA:	175	175
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA		
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):		
WYKŁADY		
- Psychologia procesów poznawczych - rys historyczny zagadnienia. Procesy poznawcze - podstawowe problemy. Rola funkcji poznawczych w kontekście ewolucyjnym. - Składowe procesu spostrzegania - bodziec, receptory, analizatory, próg wrażliwości. Uwarunkowania percepcji bodźców z uwzględnieniem ich modalności i siły oddziaływania. Odczuwanie bólu. - System słuchowy i wzrokowy odbioru bodźców. Teorie rozpoznawania obrazów. - Czynności spostrzegania. Wpływ czynników kulturowych na proces percepcji. - Procesy spostrzegania: podejście konstruktywistyczne i ekologiczne. Spostrzeganie w kontekście ekologicznej teorii Gibsona. Badania nad percepcją - podejście konstruktywistyczne. Spostrzeganie jako proces wyodrębniania cech „z dołu do góry” i uwarunkowany schematami poznawczymi „z góry na dół”. - Rozpoznawanie struktur i kategoryzacja percepcyjna: komputerowe modele rozpoznawania przedmiotów, prototypowy i egzemplarzowy model kategoryzacji percepcyjnej; cykl percepcyjny Neissera. - Pamięć – pojęcie pamięci jako procesu i jako zdolności; Rodzaje pamięci; Modele pamięci; Zjawisko zniekształceń pamięci. - Wyobrażeniowa i pojęciowa reprezentacja rzeczywistości: pojęcie obrazu umysłowego i tworzenie się obrazów wyobrażeniowych. Kształtowanie się pojęć w kategoryzacyjnej przestrzeni semantycznej. - Uczenie się - rodzaje uczenia się; prawa uczenia się. - Myślenie i rozumowanie: schemat pragmatyczny w rozumowaniu dedukcyjnym, indukcyjnym i wnioskowaniu przez analogię, myślenie przyczynowo-skutkowe w rozumowaniu. Struktura myślenia: operacje, treści, reguły. Rola myślenia w procesie rozwiązywania problemów. - Modele i paradygmaty psychologii umysłu. Blokowe modele umysłu. Koncepcje poziomów przetwarzania, umysł jako system modułowy, sieciowe modele umysłu. - Uwaga jako mechanizm selekcji informacji: procesy automatyczne, kontrolowane, uwaga świadoma. Teorie selekcji uwagowej. Metody badań. - Procesy decyzyjne: algorytmiczne i heurystyczne strategie wyboru, racjonalność decyzji, sytuacyjne i osobowościowe determinanty podejmowania decyzji ryzykownych. Społeczny kontekst podejmowania decyzji. - Język i komunikacja: mowa i rozumienie w procesie komunikacji, pozawerbalne sygnały percepcyjne w rozumieniu wypowiedzi słownych. Język a poznanie. Struktura, system, subiektywność i obiektywność języka. Przyswajanie języka. - Poznawcza psychologia stosowana – znaczenie mechanizmów spostrzegania, uczenia się, pamięci, kategoryzacji, myślenia i wnioskowania oraz procesów decyzyjnych w tworzeniu strategii marketingowych w dziedzinie gospodarczej i politycznej oraz w zarządzaniu organizacją.		

16. Mierzenie zmiennych w psychologii poznawczej.
17. Pojęcia: pogląd klasyczny, egzemplarzowy oraz probabilistyczny.

ĆWICZENIA

1. Spostrzeganie: interpretacja przekazów sensorycznych. Teorie rozpoznawania obrazów - pandemonium.
2. Rola systemu wzrokowego i słuchowego w spostrzeganiu.
3. Charakterystyka pamięci jako procesu i właściwości. Pojęcie i rodzaje pamięci. Fazy procesu pamięciowego. Organizacja pamięci - pamięć epizodyczna i semantyczna. Teorie pamięci semantycznej. Teorie zapomnienia. Wiarygodność pamięci.
4. Pojęcie, rodzaje i cechy uwagi. Funkcje uwagi w procesie przetwarzania informacji.
5. Kształtowanie umiejętności uczenia się. Mnemotechniki.
6. Warunkowanie klasyczne vs warunkowanie instrumentalne
7. Pojęcie wyobraźni. Związki wyobraźni ze stylami poznawczymi. Wyobrażenia a twórczość. Prezentacja wybranych metod badań.
8. Rola myślenia w procesie rozwiązywania problemów. Myślenie dywergencyjne i konwergencyjne. Fazy procesu rozwiązywania problemów.
9. Style poznawcze. Wyobrażeniowy i pojęciowy styl poznawczy.
10. Praktyczne zastosowanie procesów poznawczych w zarządzaniu organizacją.

IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA

Efekty kształcenia:

Wiedza:

Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji [wskazać z pola oznaczonego *]
S2A_W01	Posiada poszerzoną wiedzę o źródłach i miejscu psychologii w systemie nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami nauk	K_W01	Test wiedzy
S2A_W02 S2A_W04	Zna terminologię używaną w psychologii oraz jej zastosowanie w dyscyplinach pokrewnych na poziomie rozszerzonym	K_W04	Test wiedzy

Umiejętności:

Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji
S2A_U01	Posiada pogłębione umiejętności w zakresie wyszukiwania i przetwarzania informacji na temat zjawisk psychologicznych, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretowania i wyjaśniania wzajemnych relacji między nimi	K_U01	Zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć

Kompetencje społeczne:

Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji
S2A_K01	Dokonyuje samooceny własnych kompetencji, wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i dokształcania się zawodowego, wyznacza nowe kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01	Zadanie praktyczne
S2A_K05 S2A_K07	Rozumie społeczne znaczenie, sens, wartość i potrzebę podejmowania działań psychologicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania nowych wyzwań	K_K08	Zadanie praktyczne

	zawodowych wynikających z zapotrzebowania społecznego		
* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?			
Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia): Celem zajęć jest: — student kształtować będzie poczucie krytycyzmu w doświadczaniu i rozumieniu otaczającej rzeczywistości – złożonych procesów poznawczych; rozwój osobisty i dokonywanie samooceny własnych kompetencji — student rozwinie posiadane umiejętności w zakresie wyszukiwania i przetwarzania informacji poprzez zastosowanie pojęć psychologii poznawczej do analizy zjawisk typowo klasyfikowanych do dziedzin pozapoznawczych, takich jak psychologia społeczna, polityczna i ekonomiczna; — posiadać wiedzę z zakresu dotychczasowego dorobku psychologii poznawczej; — student zdobędzie kompetencje w zakresie postrzegania ludzkiego poznania jako złożonego systemu reprezentacji poznawczych uczestniczących w procesie przetwarzania, uświadomi sobie wieloaspektowość opisu zachowania człowieka i uczestniczących w nim procesów poznawczych; — Będzie rozumiał społeczne znaczenie i potrzebę podejmowania działań psychologicznych np., poprzez przedstawienie obszarów dyskusyjnych w obszarze psychologii poznania (m.in.: konstrukcjonizm – realizm poznawczy, natywizm – antynatywizm); zaprezentowanie metod badawczych w psychologii poznawczej z uwzględnieniem ich możliwości i ograniczeń.			
V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE			
Literatura podstawowa przedmiotu: — Falkowski A., Maruszewski T., Nęcka E., Rozdz. 6. Procesy poznawcze. [W]: J. Strelau, D. Doliński (red.). Psychologia. Podręcznik akademicki. T.1. Gdańsk: GWP 2008. — Lindsay P. H., Norman D.A., Procesy przetwarzania informacji u człowieka. Warszawa: PWN 1991. — Maruszewski T., Psychologia poznania. Gdańsk: GWP 2001, rozdz. 1, 7, 8, 9, 10. — Nęcka E., Orzechowski J., Szymura B., Psychologia poznawcza. Warszawa 2006, PWN. — Strelau J., Psychologia. Podręcznik akademicki. Gdańsk: GWP 2000, rozdz. 40, Tom 2.			
Literatura uzupełniająca przedmiotu: — Chlewiński Z. (red.), Psychologia poznawcza w trzech ostatnich dekadach XX wieku. Gdańsk: GWP 2007. — Falkowski A., Decyzja, analogia i wiedza: podejście konstruktywistyczne.[W]: Z. Falkowski A., Tyszką T., Psychologia zachowań konsumenckich. Gdańsk: GWP 2006. — Kolańczyk A., Serce w rozumie, Afektywne podstawy orientacji w otoczeniu. Gdańsk: GWP 2004. — Maruszewski T., Psychologia poznania. Gdańsk: GWP 2001. — Tyszką T., Psychologiczne pułapki oceniania i podejmowania decyzji. Gdańsk 2000: GWP, rozdz. 2; 13.			
Inne materiały dydaktyczne:			

P10. Emocje i motywacja

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)			
	Nazwa przedmiotu (modułu)		Kod przedmiotu:
	Emocje i motywacje		P10
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:		Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk	
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:		PSYCHOLOGIA jednolite studia magisterskie	
Nazwa specjalności:		Nie dotyczy	
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:	Kierunkowy, obowiązkowy	
Rok: I	Semestr: 2	ECTS ogółem: 7	Data aktualizacji sylabusu: 04.05.2012
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):		studia stacjonarne: 4	studia niestacjonarne: 4
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne: 3	studia niestacjonarne: 3
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:		Nie dotyczy	
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Wykład: metody podające, informacyjne, problemowe Ćwiczenia: metody problemowe, informacyjne	
Forma zaliczania przedmiotu:		Egzamin: test wiedzy Ćwiczenia: ocena aktywności na zajęciach oraz wyników uzyskanych w kolokwium	
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Instytut Psychologii Stosowanej SAN	
Osoba koordynująca przedmiot:		dr Magdalena Zadworna-Cieślak	
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		dr Magdalena Zadworna-Cieślak; dr Martyna Keflik- Pieróg	
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
S t u d i a s t a c j o n a r n e		S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e	
Wykład:	45	Wykład:	30
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	20
Laboratorium:	-	Laboratorium:	-
Ćwiczenia projektowe:	-	Ćwiczenia projektowe:	-
Warsztaty:	-	Warsztaty:	-
Seminarium:	-	Seminarium:	-
Zajęcia terenowe:	-	Zajęcia terenowe:	-
Praktyki:	-	Praktyki:	-
Inna forma (jaka): : egzamin, zaliczenie	6	Inna forma: egzamin, zaliczenie	6

RAZEM:	81	RAZEM:	56
Praca własna studenta (PWS):	94	Praca własna studenta (PWS):	119
RAZEM z PWS:	175	RAZEM z PWS:	175
Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:			
Forma aktywności:	Szacowana liczba godzin potrzebnych na zrealizowanie aktywności:		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim	81	56	
2. Przygotowanie się do zajęć	30	34	
3. Przygotowanie esejów			
4. Wykonanie projektów			
5. Zapoznanie z literaturą podstawową	29	40	
6. Pisemna praca zaliczeniowa			
7. Inne: Praca związana z zastosowaniem i interpretacją wybranych technik do pomiaru afektu	5	5	
8. Przygotowanie do egzaminu	30	40	
SUMA:	175	175	
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA			
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):			
Wykłady:			
1.Wprowadzenie w tematykę przedmiotu. Czym jest emocja. Interakcja mechanizmów biologicznych, psychologicznych i społecznych w powstawaniu emocji.			
2. Poznawcze mechanizmy wzbudzania emocji. Rola oceny poznawczej /R. Lazarus/ we wzbudzaniu emocji. Podejście integracyjne C. Izarda- cztery systemy aktywacji emocji.			
3. Wymiary (znak, intensywność, treść) i klasyfikacje procesów emocjonalnych (nastój afekt, stan afektywny).			
4. Wybrane teorie emocji : teoria Jamesa-Langego, Cannona –Barda, aktywacyjne teorie emocji, dwuczynnikowa teoria Schachtera i Singera; Funkcjonalna koncepcja emocji wg N. Frijdy; właściwości regulacyjne, prawa.			
5. Rola emocji. Wpływ emocji na procesy poznawcze i działanie. Rola ekspresji emocji w procesie komunikacji. Kulturowe uwarunkowania przekazu emocjonalnego.			
6. Mechanizmy regulacji emocji, dystraktory Podmiotowe i pozapodmiotowe mechanizmy regulacji emocji. Konsekwencje somatyczne i interpersonalne hamowania ekspresji emocji. Aleksytymia jako deficyt emocjonalny; istota syndromu, przejawy i konsekwencje. Koncepcje wyjaśniające źródła aleksytymii (koncepcje biologiczne i psychodynamiczno-rozwojowe /Krystal/. Wtórna aleksytymia jako mechanizm radzenia sobie z doświadczeniami traumatycznymi.			
7. Inteligencja emocjonalna i jej rola w funkcjonowaniu jednostki.			
8. Jakościowa analiza emocji. Złożona dynamika przebiegu emocji na przykładzie miłości.			
9. Emocje świadomego Ja (poczucie winy, duma, wstyd, pycha).			
10. Motywacja – wprowadzenie w tematykę zagadnienia. Motywacja jako czynnik pobudzający organizm do działania, wyboru kierunku i gotowości do reakcji. Kategoryzacja teorii motywacyjnych /pull and push theories /. Motywacja w ujęciu psychodynamicznym, behawiorystycznym, w ujęciu psychologii humanistycznej, poznawczym.			
11. Wybrane koncepcje motywacyjne: koncepcja Berlyne’a, konflikt motywacyjny w ujęciu Millera, koncepcja dysonansu poznawczego Festingera.			
12. Mechanizmy uruchamiające proces motywacyjny. Procesy afektywne: pobudzenie emocjonalne jako determinanta poziomu aktywacji, informacja i generator programu działania. Procesy poznawcze jako mechanizm motywacyjny.			
13. Motywacja w przebiegu zachowania. Uruchomienie działania- komponent wartości, możliwości i afektu. Podtrzymanie działania- czynniki sprzyjające utrzymaniu aktywności i realizacji zamiaru. Koncepcja silnej woli w ujęciu Kuhla /intencja, zamiar, orientacja na stan i działanie/. Zaniechanie działania.			
14. Rola struktury Ja w inicjowaniu procesu motywacyjnego. Potrzeba autoweryfikacji i autowaloryzacji, samoaktualizacji i samorozwoju. Motywacja osiągnięć.			
15. Inni ludzie w procesach motywacyjnych: facylitacja społeczna, rywalizacja, kooperacja, manipulacja.			

Ćwiczenia:

1. Psychologiczne i biologiczne podłoże mechanizmów wzbudzania emocji. Znaczenie systemów: neuronalnego, sensomotorycznego, motywacyjnego i poznawczego w aktywacji emocji. Rola świadomości w procesie wzbudzania emocji..
2. Emocje podstawowe i pochodne. Problem powstawania emocji pochodnych. Ekspresja i identyfikacja emocji. Mimiczna ekspresja emocji. Kulturowe aspekty ekspresji emocji.
3. Kontrola emocjonalna – formy, funkcje i konsekwencje.
4. Emocje i poznanie – wzajemne zależności.
5. Automatyczna regulacja przebiegu emocji i podmiotowa samokontrola emocji. Strategie poprawiania nastroju.
6. Techniki diagnostyczne służące badaniu emocji. Emocje jako cecha i stan.
7. Badania nad inteligencją emocjonalną. Kwestionariusz Inteligencji Emocjonalnej INTE autorstwa Schutte, Malouff, Hall, Haggerty, Cooper, Gloden, Dornheim w polskiej adaptacji: A. Ciechanowicz, A. Jaworowska, A. Matczak.
8. Motywacja wewnętrzna i zewnętrzna. Czynniki osłabiające motywację wewnętrzną. Rozwojowe i kulturowe aspekty motywacji osiągnięć. Motywacja osiągnięć w praktyce.
9. Motywacje związane z obrazem własnej osoby. Motywacje samoaktualizacji i samorozwoju. Motywacja oparta na przywracaniu i zaburzaniu istniejącej równowagi, motywacje: zadaniowa, symultaniczne i hierarchiczne. Konflikty motywacyjne.
10. Metody badania motywacji w praktyce psychologicznej.

IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA

Efekty kształcenia:**Wiedza:**

Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji [wskazać z pola oznaczonego *]
S2A_W01	Posiada poszerzoną wiedzę w o źródłach i miejscu psychologii w systemie nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami nauk	K_W01	Test wiedzy
S2A_W02 S2A_W04	Zna terminologię używaną w psychologii oraz jej zastosowanie w dyscyplinach pokrewnych na poziomie rozszerzonym	K_W04	Test wiedzy

Umiejętności:

Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji
S2A_U01	Posiada pogłębione umiejętności w zakresie wyszukiwania i przetwarzania informacji na temat zjawisk psychologicznych, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretowania i wyjaśniania wzajemnych relacji między nimi	K_U01	Zadanie praktyczne

Kompetencje społeczne:

Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji
S2A_K01	Dokonyuje samooceny własnych kompetencji, wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i dokształcania się zawodowego, wyznacza nowe kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01	Aktywne rozwiązywanie problemów w trakcie wykładu
S2A_K02 S2A_K04	Posiada wgląd w samego siebie, jest świadomy własnej wartości, ale jest też zdolny do samokrytycyzmu; charakteryzuje się komunikatywnością, jest zdolny do empatii i otwartości poznawczej, pozwalającej mu poznawać i rozumieć ludzi, nawiązywać i podtrzymać kontakt z drugą osobą	K_K09	Aktywne rozwiązywanie problemów w trakcie wykładu

* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub

projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?

Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia):

- C.1. Student definiuje pojęcia i posługuje się terminologią z zakresu informacyjno-regulacyjnej funkcji emocji.
- C.2. Objaśnia wybrane zagadnienia dotyczące dynamiki procesów emocjonalnych oraz zaburzeń w zakresie rozpoznawania i wykorzystywania informacyjnej roli emocji.
- C.3. Opisuje procesy związane z możliwością kontroli emocji i potrafi je wytłumaczyć.
- C.4. Identyfikuje i charakteryzuje zagadnienia natury teoretycznej i praktycznej.
- C.5. Charakteryzuje mechanizmy motywacji i objaśnia ich teoretyczne zaplecze.
- C.6. Rozpoznaje i tłumaczy czynniki utrudniające i ułatwiające przebieg procesów motywacyjnych podczas działania.
- C.7. Wykorzystuje zdobytą wiedzę do planowania i skutecznego realizowania podjętych działań.
- C.8. Stosując mechanizmy motywacyjne aktywnie i trwale podtrzymuje realizację obranych celów.
- C.9. Postępuje w sposób mający na uwadze regulacyjną rolę emocji oraz wdraża działania ukierunkowane na rozwijanie zdolności ich kontroli.
- C.10. Student przyjmuje aktywną postawę wobec rozwijania świadomości funkcjonowania mechanizmów emocji.
- C.11. Student jest otwarty na nowe doświadczenia i metody związane z rozpoznawaniem i kontrolowaniem swej emocjonalności.
- C.12. Student przyjmuje postawę refleksyjną wobec doświadczeń i pracy z własną sferą emocjonalności i towarzyszących jej mechanizmów.
- C.13. Kreatywnie rozwija działania umożliwiające mu sprawowanie kontroli nad emocjami.
- C.14. Student w świadomy i krytyczny sposób weryfikuje własne postawy i zachowania i bierze pod uwagę także ich aspekt etyczny.

V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Literatura podstawowa przedmiotu:

- Czapiński J., *Szczęście- złudzenie czy konieczność*, [w:] Kofta M., Szustrowa T., (red.), *Złudzenia, które pomagają żyć*, Wyd. PWN, Warszawa 1991, s. 204-256.
- Brzeziński J. M., Zakrzewska M., *Metodologia: Podstawy metodologiczne i statystyczne prowadzenia badań naukowych w psychologii*, [w:] Strelau J., Doliński D., (red.), *Psychologia*. Podręcznik akademicki, T1, Wyd. GWP, Gdańsk 2008, s. 175-302.
- Maruszewski T., Ścigała E., *Emocje Aleksytymia Poznanie*, Wydawnictwo Fundacji Humaniora, Poznań 1998, s. 49-96
- Strelau J., Doliński D., (red.), *Psychologia. Podręcznik Akademicki*, Wyd. GWP, Gdańsk 2008, s. 353-510.
- Wróbel M., Finogenow M., *Emocje i motywacja*, [w:] Bielawska-Batorowicz E., (red.), *Wprowadzenie do psychologii dla ekonomistów*, Wyd. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne S.A., Warszawa 2012, s. 52-89.

Literatura uzupełniająca przedmiotu:

- Franken R.E., *Psychologia motywacji*. Wyd. GWP, Gdańsk 2005.
- Goleman D., *Inteligencja emocjonalna*. Wyd. Media Rodzina of Poznań, Poznań 1997.
- Golińska L., *Emocje – przyjaciel czy wróg*, Wyd. Instytut Psychologii Zdrowia, Warszawa 2002.
- Golińska L., *Tajemnica silnej woli*. Wyd. Instytut Psychologii Zdrowia i Trzeźwości, Warszawa 1996.
- Lewis M., Haviland-Jones J.M., *Psychologia emocji*, Wyd. GWP, Gdańsk 2005.

Inne materiały dydaktyczne: nie dotyczy

P11. Psychologia osobowości

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)			
	Nazwa przedmiotu (modułu) Psychologia osobowości		Kod przedmiotu P11
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:		Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk	
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:		PSYCHOLOGIA jednolite studia magisterskie	
Nazwa specjalności:		Nie dotyczy	
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:		kierunkowy, obowiązkowy
Rok: II	Semestr: 3	ECTS ogółem: 6	Data aktualizacji sylabusu: 13.05 2012
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):		studia stacjonarne: 4	studia niestacjonarne: 4
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne: 2	studia niestacjonarne: 2
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:		Historia myśli psychologicznych Wprowadzenie do psychologii Psychologia różnic indywidualnych Emocje i motywacja	
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Wykład, ćwiczenia	
Forma zaliczania przedmiotu:		Wykład: egzamin pisemny. Ćwiczenia: pisemna praca zaliczeniowa w oparciu o analizę wyników wybranych technik badania osobowości.	
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Instytut Psychologii Stosowanej SAN	
Osoba koordynująca przedmiot:		dr hab. Lucyna Golińska, prof. SAN	
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		dr hab. Lucyna Golińska, prof. SAN; dr Paweł Majchrzak	
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
S t u d i a s t a c j o n a r n e		S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e	
Wykład:	45	Wykład:	20
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	20
Laboratorium:		Laboratorium:	
Ćwiczenia projektowe:		Ćwiczenia projektowe:	
Warsztaty:		Warsztaty:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):	6	Inna forma (egzamin):	6
RAZEM:	81	RAZEM:	46
Praca własna studenta (PWS):	69	Praca własna studenta (PWS):	104

RAZEM z PWS:		150	RAZEM z PWS:		150
Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:					
Forma aktywności:			Szacowana liczba godzin potrzebnych na zrealizowanie aktywności:		
			studia stacjonarne		studia niestacjonarne
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim			81	46	
2. Zbieranie i zapoznanie się z literaturą			15	25	
3. Przygotowanie do zajęć			24	34	
4. Realizacja zaplanowanych zadań grupowych			20	30	
5. Przygotowanie do egzaminu			10	15	
SUMA:			150	150	
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA					
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):					
Wykłady:					
1. Specyfika problematyki osobowości i sposoby jej uprawiania. Teoria a badania kliniczne, korelacyjne i eksperymentalne.					
2. Spory wokół pojęcia „osobowość”. Cechy przedmiotu badań w teoriach psychologicznych i szczególne problemy metodologiczne. Pojęcie osoby i jego filozoficzno-psychologiczne konteksty.					
3. Koncepcje psychodynamiczne: determinizm, konflikt, nieświadomość. Rola popędów i źródła lęku. Geneza osobowości, znaczenie wczesnych relacji interpersonalnych. Obronne i autonomiczne funkcje ego. Konflikty i przystosowanie – potrzeby i cele.					
4. Teorie socjobiologiczne: wyjaśnianie zachowań na podstawie instynktu, adaptacyjne znaczenie kultury, inspiracje i kontrowersje.					
5. Podejście humanistyczne (specyfika badań idiograficznych), poziomy motywacji (potrzeby podstawowe i motyw samoaktualizacji), rozwój osobowości dojrzałej.					
6. Teorie fenomenologiczno-egzystencjalne i narracyjne: koncepcja człowieka, wartościowanie zdarzeń i konstruowanie tożsamości.					
7. Teoria cech: hierarchiczny model osobowości, biologiczne podłoże cech, cechy a zdrowie fizyczne i psychiczne.					
8. Teorie czynnikowe – 5-czynnikowy model osobowości oraz badania leksykalne nad „wielką piątką”: uniwersalność modelu, implikacje i kontrowersje.					
9. Teorie uczenia się i społeczno - kognitywne: konflikt i natura emocji, modelowanie i przekonanie o własnej skuteczności, motywacja, mechanizmy autoregulacji. Kognitywne zmienne osobowościowe, teoria „oczekiwanie i wartość”.					
10. Teorie poznawcze: założenia, konstrukty osobiste, procesy poznawcze i mechanizmy regulacji zachowania, osobowość jako system informacji. Struktury poznawcze – poznawcza teoria Ja: inspiracje, funkcje systemu Ja, samowiedza i samoocena, autoregulacja, motywy organizujące koncepcję siebie.					
11. Poznawcze możliwości i ograniczenia teorii: alternatywne opisy osobowości.					
12. Osobowość – wyjaśnienie motywacji i genezy zjawisk patologicznych.					
13. Stałość i zmienność osobowości, kontrowersje i integracja nauki o osobowości – badawcze i kliniczne implikacje.					
14. Teorie osobowości – perspektywy.					
15. Podsumowanie					
Ćwiczenia:					
1. Kwestionariusze osobowości jako narzędzia pomiaru cech emocjonalnych, motywacyjnych i interpersonalnych. Różne podejścia przy konstruowaniu testów osobowości. Wiarygodność wyników; treść i układ pytań, format odpowiedzi.					
2. Właściwości psychometryczne skal. Interkorelacje skal, korelacje ze skalami innych kwestionariuszy.					

3.	Problemy adaptacji kulturowej i wprowadzania modyfikacji. Uniwersalność struktury czynnikowej inwentarzy.		
4.	Wybrane metody badania osobowości: 16-PF Cattella.		
5.	Wybrane metody badania osobowości: ACL Gough'a i Heilbrune'a.		
6.	Wybrane metody badania osobowości: EPQ-R Eysencka.		
7.	Wybrane metody badania osobowości: NEO-FFI i NEO-Pi-R Costy i McCrae.		
8.	Wybrane metody badania osobowości: Dyferencjał Semantyczny Osgooda.		
9.	Etyczne i metodologiczne zasady przeprowadzania badania.		
10.	Badanie diagnostyczne jako komunikacja: osoba badana, badający, warunki badania, obserwacja zachowań pozatestowych. Obliczanie wyników i stosowanie norm. Zagadnienie wiarygodności badania.		
IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA			
Efekty kształcenia:			
Wiedza:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_W01	Posiada poszerzoną wiedzę w o źródłach i miejscu psychologii w systemie nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami nauk	K_W01	Pisemny sprawdzian wiedzy
S2A_W02 S2A_W04	Zna terminologię używaną w psychologii oraz jej zastosowanie w dyscyplinach pokrewnych na poziomie rozszerzonym	K_W04	Pisemny sprawdzian wiedzy
Umiejętności:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_U01	Posiada pogłębione umiejętności w zakresie wyszukiwania i przetwarzania informacji na temat zjawisk psychologicznych, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretowania i wyjaśniania wzajemnych relacji między nimi	K_U01	Praca pisemna
S2A_U03	Potrafi obserwować, diagnozować i poddawać racjonalnej ocenie przyczyny i przebieg procesów i zjawisk związanych z funkcjonowaniem ludzkiej psychiki, formułować własne opinie na ten temat oraz stawiać hipotezy badawcze	K_U03	Praca pisemna
Kompetencje społeczne:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_K01	Dokonuje samooceny własnych kompetencji, wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i doksztalcania się zawodowego, wyznacza nowe kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01	Obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego
S2A_K02 S2A_K04	Posiada wgląd w samego siebie, jest świadomy własnej wartości, ale jest też zdolny do samokrytycyzmu; charakteryzuje się komunikatywnością, jest zdolny do empatii i otwartości poznawczej, pozwalającej mu poznawać i rozumieć ludzi, nawiązywać i podtrzymać kontakt z drugą osobą	K_K09	Obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego

* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?

Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia):

- C.1. Student potrafi objasnić specyfikę problematyki osobowości i charakteryzuje sposoby jej uprawiania. Różnicuje zagadnienia teoretyczne i badawcze – opisuje badania kliniczne, w tym korelacyjne i eksperymentalne.
- C.2. Poddaje analizie spory wokół pojęcia „osobowość”. Wymienia cechy przedmiotu badań w teoriach psychologicznych i opisuje szczególne problemy metodologiczne. Opisuje pojęcie osoby i jego filozoficzno-psychologiczne konteksty.
- C.3. Charakteryzuje koncepcje psychodynamiczne: determinizm, konflikt, nieświadomość. Tłumaczy rolę popędów i źródła lęku. Opisuje genezę osobowości, znaczenie wczesnych relacji interpersonalnych. Analizuje obronne i autonomiczne funkcje ego. Wyjaśnia rolę konfliktów w kontekście przystosowania.
- C.4. Opisuje teorie socjobiologiczne. Opisuje: rolę instynktu jako podstawy zachowania, adaptacyjne znaczenie kultury.
- C.5. Jest w stanie scharakteryzować podejście humanistyczne (specyfika badań idiograficznych), w tym poziomy motywacji (potrzeby podstawowe i motyw samoaktualizacji) i rozwój osobowości dojrzałej.
- C.6. Objasnia teorie fenomenologiczno-egzystencjalne i narracyjne: koncepcja człowieka, wartościowanie zdarzeń i konstruowanie tożsamości.
- C.7. Opisuje teorię cech: hierarchiczny model osobowości, biologiczne podłoże cech, cechy a zdrowie fizyczne i psychiczne.
- C.8. Charakteryzuje teorie czynnikowe – 5-czynnikowy model osobowości oraz badania leksykalne nad „wielką piątką”; opisuje implikacje i kontrowersje.
- C.9. Objasnia zagadnienia związane z teoriami uczenia się i społeczno - kognitywnymi: konflikt i natura emocji, modelowanie i przekonanie o własnej skuteczności, motywacja, mechanizmy autoregulacji, kognitywne zmienne osobowościowe, teoria „oczekiwanie i wartość”.
- C.10. Różnicuje i definiuje pojęcia związane z teoriami poznawczymi: podstawowe założenia teorii, konstrukty osobiste, procesy poznawcze i mechanizmy regulacji zachowania, osobowość jako system informacji. Opisuje struktury poznawcze – poznawczą teorię Ja, inspiracje leżące u podstaw teorii, funkcje systemu Ja, samowiedza i samoocena, autoregulacja, motywy organizujące koncepcję siebie.
- C.11. Potrafi formułować wnioski dotyczące alternatywnych opisów osobowości – ma świadomość poznawczych możliwości i ograniczeń teorii.
- C.12. Dokonuje analizy problemów związanych z genezą zjawisk patologicznych dotyczących osobowości.
- C.13. Stałość i zmienność osobowości, kontrowersje i integracja nauki o osobowości – badawcze i kliniczne implikacje.
- C.14. Charakteryzuje perspektywy dalszego rozwoju teorii osobowości.
- C.15. Rozróżnia i adekwatnie dobiera kwestionariusze osobowości jako narzędzia pomiaru cech emocjonalnych, motywacyjnych i interpersonalnych. Wskazuje różne podejścia przy konstruowaniu testów osobowości. Analizuje i wykorzystuje w praktyce informacje dotyczące wiarygodności wyników; treści i układu pytań, formatu odpowiedzi.
- C.16. Jest w stanie zaplanować działania diagnostyczne wykorzystując wiadomości dotyczące właściwości psychometrycznych skal - interkorelacji skal, korelacji ze skalami innych kwestionariuszy.
- C.17. Ma świadomość problemów i ograniczeń wynikających z konieczności wprowadzania modyfikacji w trakcie dokonywania adaptacji kulturowej kwestionariuszy. Jest w stanie scharakteryzować zagadnienie uniwersalności struktury czynnikowej inwentarzy.
- C.18. Wykorzystuje w praktyce – właściwie dobiera, planuje i dba o prawidłowy przebieg procedury diagnostycznej, prawidłowo interpretuje wyniki wybranych metod badania osobowości: 16-PF Cattella; ACL Gough’a i Heilbrune’a; EPQ-R Eysencka; NEO-FFI i NEO-Pi-R Costy i McCrae; Dyferencjał Semantyczny Osgooda.
- C.18. Ma świadomość etycznych i metodologicznych zasad przeprowadzania badania, wykazuje się aktywną postawą wyrażającą gotowość do ich stosowania.
- C.19. Jest w stanie przeprowadzić diagnozę osobowości traktując badanie diagnostyczne jako formę komunikacji i uwzględniając zawarte w nim elementy - osobę badaną, badającego, warunki badania, obserwacje zachowań pozatestowych. Rzetelnie przeprowadza analizę jakościową i ilościową wykorzystywanych narzędzi diagnostycznych mając na uwadze warunki zapewniające wiarygodność badania.

Literatura podstawowa przedmiotu:

- Hall C., Lindzey G., Campbell, Teorie osobowości. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN 2004.
- Ogińska-Bulik N., Juczyński Z.. Osobowość, stres a zdrowie. Warszawa: Wyd. Difin 2008, 2010 – wyd. II uzup.
- Oleś P., Wprowadzenie do psychologii osobowości. Warszawa: Scholar 2009.
- Oleś P., Drat-Ruszczak K., Osobowość. W: J. Strelau, D. Doliński, Psychologia. GWP 2008.
- Pervin L.A., John O., Osobowość. Teoria i badania. Wyd. ósme. Kraków: Wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego 2002.

Literatura uzupełniająca przedmiotu:

- Brzozowski P., Drwal R.Ł., Kwestionariusz Osobowości Eysencka. Polska adaptacja EPQ-R. Podręcznik. Warszawa. Pracownia Testów Psychologicznych Polskiego Towarzystwa Psychologicznego 1995.
- Kucharski T., Wprowadzenie do kwestionariusza 16PF-5. Toruń: Wydawnictwo Marszałek 2004.
- Ogińska-Bulik N., Czy osobowość sprzyja etiopatogenezie chorób?. Nowe kierunki badań – osobowość typu D. Nowiny Psychologiczne 2006, 2, 5-2
- Ogińska-Bulik N., Osobowość typu D – teoria i badania. Łódź: Wyd. WSHE 2009.
- Ogińska-Bulik N., Juczyński Z., Osobowościowe wyznaczniki satysfakcji z życia. W: I. Heszen, J. Życińska (red.), Psychologia zdrowia w poszukiwaniu pozytywnych inspiracji (89-102). Warszawa: Wyd. SWPS 2008.
- Sanocki S., Kwestionariusze osobowości w psychologii, Warszawa 1993
- Siuta J., Inwentarz Osobowości NEO-PI-R P. Costy i R. McCrae. Adaptacja polska. Podręcznik, Warszawa. Pracownia Testów Psychologicznych Polskiego Towarzystwa Psychologicznego 2006.
- Zawadzki B., Kwestionariusz jako metoda badania osobowości. [W]: Kwestionariusze osobowości. Strategie i procedura konstruowania (13-75). Warszawa: Wydawnictwo Scholar 2006.
- Zawadzki B., Strelau J., Szczepaniak P., Śliwińska M., Inwentarz osobowości NEO-FFI Costy i McCrae. Adaptacja polska. Podręcznik. Warszawa. Pracownia Testów Psychologicznych Polskiego Towarzystwa Psychologicznego 1998.

Inne materiały dydaktyczne:

P12. Psychologia różnic indywidualnych

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)					
	Nazwa przedmiotu (modułu) PSYCHOLOGIA RÓŻNIC INDYWIDUALNYCH				Kod przedmiotu: P12
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:			Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk		
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:			PSYCHOLOGIA Jednolite studia magisterskie		
Nazwa specjalności:			Nie dotyczy		
Język wykładowy: Polski	Rodzaj modułu kształcenia:		Kierunkowy, obowiązkowy		
Rok: II	Semestr: 3		ECTS ogółem: 6	Data aktualizacji sylabusu: 04.05.2012	
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):			studia stacjonarne: 4	studia niestacjonarne: 4	
ECTS (zajęcia praktyczne):			studia stacjonarne: 2	studia niestacjonarne: 2	
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:			Nie dotyczy		
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:			Wykład: metoda podająca i metoda problemowa Ćwiczenia: metoda problemowa		
Forma zaliczania przedmiotu:			Wykład: Egzamin, test wiedzy Ćwiczenia: Zaliczenie w formie oceny aktywności na zajęciach i wyników uzyskanych w kolokwiah		
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:			Instytut Psychologii Stosowanej SAN		
Osoba koordynująca przedmiot:			dr Paweł Majchrzak		
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:			dr Paweł Majchrzak, dr Marek Krawiec		
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA					
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:					
S t u d i a s t a c j o n a r n e			S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e		
Wykład:	45		Wykład:	20	
Ćwiczenia:	30		Ćwiczenia:	20	
Laboratorium:	-		Laboratorium:	-	
Ćwiczenia projektowe:	-		Ćwiczenia projektowe:	-	
Warsztaty:	-		Warsztaty:	-	
Seminarium:	-		Seminarium:	-	
Zajęcia terenowe:	-		Zajęcia terenowe:	-	
Praktyki:	-		Praktyki:	-	
Inna forma (jaka):	6		Inna forma (jaka): egzamin, zaliczenie	6	
RAZEM:	81		RAZEM:	46	
Praca własna studenta (PWS):	69		Praca własna studenta (PWS):	104	

RAZEM z PWS:		150	RAZEM z PWS:		150
Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:					
Forma aktywności:			Szacowana liczba godzin potrzebnych na zrealizowanie aktywności:		
			studia stacjonarne		studia niestacjonarne
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim			81	46	
2. Przygotowanie się do zajęć			19	20	
3. Przygotowanie esejów					
4. Wykonanie projektów					
5. Zapoznanie z literaturą podstawową			20	44	
6. Pisemna praca zaliczeniowa					
7. Inne:					
8. Przygotowanie do egzaminu			30	40	
SUMA:			150	150	
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA					
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):					
Wykłady:					
1. Przedmiot i źródła psychologii różnic indywidualnych. Definicje różnic indywidualnych (różnice intra/interindywidualne). „Czasowe” i „przestrzenne” różnice intraindywidualne a bezwzględna, względna i koherentna stałość zachowań. Geneza różnic indywidualnych.					
2. Przegląd typologii temperamentu - od Hipokratesa do Pawłowa. Opisowe koncepcje temperamentu; pierwsze badania psychometryczne Heymans i Wiersma (1905) teorie czynnikowe (Guilford, Thurstone). Krytyczna analiza w/w koncepcji.					
3. Biologiczna teoria PEN H. Eysencka. Charakterystyki psychologiczne i fizjologiczne mechanizmy podstawowych wymiarów temperamentu: E-I, N i P. Funkcjonalne znaczenie czynników PEN.					
4. Interakcyjna teoria temperamentu Thomasa i Chess: syndrom dziecka „łatwego”, „trudnego” i „wolno rozgrzewającego się”; temperament a zaburzenia zachowania - koncepcja dobroci dopasowania. Rozwojowy model temperamentu. Behawioralno-genetyczna koncepcja Bussa i Plomina.					
5. Regulacyjna Teoria Temperamentu J. Strelaua. Czasowa charakterystyka zachowania, poziom energetyczny zachowania i jego rola w regulacji stymulacji. Mechanizmy fizjologiczne.					
6. Transakcyjny Model Temperamentu A. Eliasza. Temperament jako element systemu regulacji stymulacji. Formy i poziomy regulacji stymulacji. Rola temperamentu w regulacji stymulacji.					
7. Temperament a osobowość – problem niezależności, podstawowe różnice. Relacje między temperamentem a osobowością na przykładzie formowania się wybranych wymiarów osobowości (potrzeba osiągnięć i wzór A, cele życiowe).					
8. Temperament a działanie. Style i strategie działania. Temperament jako moderator stresu (stan stresu, radzenie sobie). Pojęcie temperamentalnego czynnika ryzyka – wpływ temperamentu na zaburzenia zachowania oraz na ponoszenie kosztów psychofizjologicznych: choroby i dolegliwości somatyczne, samopoczucie.					
9. Zdolności i inteligencja – podstawowe pojęcia. Zdolności specyficzne - kryteria ich podziałów; rodzaje uzdolnień specjalnych. Inteligencja a zdolności; pojęcia inteligencji; koncepcje inteligencji A,B,C.					
10. Poziomy preferencji poznawczych. Charakterystyka wybranych stylów poznawczych (refleksyjność, impulsywność, zależność i niezależność od pola). Style myślenia.					
Ćwiczenia:					
1. Wprowadzenie w problematykę różnic indywidualnych. Zakres zainteresowań psychologii różnic indywidualnych. Cecha, czynnik, wymiar, typ, styl – podobieństwa i różnice między podstawowymi terminami. Doświadczenie zachowań ujawniających potencjalny wpływ różnic					
2. Teoria podstawowych własności układu nerwowego Pawłowa i ich pomiar. Zasada nerwizmu, „genotyp” i fenotyp” wg Pawłowa. Właściwości układu nerwowego wg Pawłowa. Typy układu nerwowego. Kwestionariusz PTS (J. Strelau, A. Angleitner i B. Zawadzki).					

3.	Teoria Eysencka i kwestionariusz do pomiaru podstawowych wymiarów. Trzy podstawowe czynniki: Ekstrawersja-Introwersja, Neurotyczność i Psychotyczność i ich podłoże fizjologiczne. Znaczenie poszczególnych wymiarów temperamentu.
4.	Regulacyjna Teoria Temperamentu (RTT) J. Strelaua. Pojęcie temperamentu. Energetyczna i czasowa charakterystyka zachowań. Modyfikacje cech temperamentu i relacje między nimi. Badanie temperamentu w oparciu o Kwestionariusz PTS (J. Strelau, A. Angleitner i B. Zawadzki) oraz) oraz Kwestionariusz FCZ-KT B. Zawadzkiego i J. Strelaua. Interpretacja porównawcza.
5.	Transakcyjny Model Temperamentu Eliasza. Miejsce temperamentu w złożonym systemie regulacji stymulacji. Formy i poziomy regulacji stymulacji wg Eliasza. Transsytuacyjna niespójność temperamentu. Kwestionariuszowa diagnoza temperamentu w ramach TMT..
6.	Praktyczne wykorzystanie badania temperamentu. Wskazania do diagnozy temperamentu. Konsekwencje błędnej diagnozy. Podsumowanie poparte praktycznym wykorzystaniem wybranych kwestionariuszy biochemicznych i fizjologicznych nad temperamentem.
7.	Inteligencja - sposoby rozumienia i pomiaru. Rodzaje inteligencji ogólnej. Iloraz inteligencji i jego rodzaje. Bieguny inteligencji. Rozkład i międzynarodowa klasyfikacja IQ. Charakterystyka osób upośledzonych
8.	Charakterystyka testów do pomiaru inteligencji. Prezentacja różnych wersji Testu Matryc Progresywnych Ravena.
9.	Inteligencja – sposoby pomiaru. Skala Wechslera - demonstracja badania (nagranie video), opis poprawnej realizacji badania. Zasady interpretacji wyników. Zmiany inteligencji w ciągu życia człowieka. Problematyka wybitnych zdolności. Typologia talentów wg Nęcki.
10.	Style poznawcze. Opis indywidualnych preferencji poznawczych i metody ich pomiaru. Prezentacja wybranych narzędzi do diagnozy stylów poznawczych: Test Porównywania Znanych Kształtów, Test Ukrytych Figur.

IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA			
Efekty kształcenia:			
Wiedza:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji [wskazać z pola oznaczonego *]
S2A_W01	Posiada poszerzoną wiedzę o źródłach i miejscu psychologii w systemie nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami nauk	K_W01	Test wiedzy
S2A_W02 S2A_W04	Zna terminologię używaną w psychologii oraz jej zastosowanie w dyscyplinach pokrewnych na poziomie rozszerzonym	K_W04	Test wiedzy
Umiejętności:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji
S2A_U01	Posiada pogłębione umiejętności w zakresie wyszukiwania i przetwarzania informacji na temat zjawisk psychologicznych, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretowania i wyjaśniania wzajemnych relacji między nimi	K_U01	Zadanie praktyczne
S2A_U02 S2A_U05	Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z psychologii i dyscyplin pokrewnych do opisu i analizowania przyczyn i przebiegu procesów i zjawisk psychologicznych, potrafi formułować własne opinie oraz w sposób krytyczny dobierać dane i metody ich analiz kierując się przy tym zasadami etycznymi	K_U02	Zadanie praktyczne obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego
Kompetencje społeczne:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji

S2A_K01	Dokonyuje samooceny własnych kompetencji, wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i dokształcania się zawodowego, wyznacza nowe kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01	Obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego
S2A_K02 S2A_K04	Posiada wgląd w samego siebie, jest świadomy własnej wartości, ale jest też zdolny do samokrytycyzmu; charakteryzuje się komunikatywnością, jest zdolny do empatii i otwartości poznawczej, pozwalającej mu poznawać i rozumieć ludzi, nawiązywać i podtrzymać kontakt z drugą osobą	K_K09	Obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego

* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?

Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia):

- C.1. Student wyjaśnia specyfikę problematyki różnic indywidualnych oraz charakteryzuje jej tło historyczne umożliwiające ogląd zmian w zakresie koncepcji i metod badania różnic, ze szczególnym uwzględnieniem koncepcji Pawłowa i Eysencka.
- C.2. Rozpoznaje i różnicuje naturę zagadnień teoretycznych oraz zagadnień praktycznych.
- C.3. Identyfikuje i opisuje wiodące współczesne koncepcje temperamentu w tym m.in. interakcyjną koncepcję Thomasa i Chess, regulacyjną koncepcję temperamentu Strelau, transakcyjny model temperamentu Eliasza.
- C.4. Wskazuje i tłumaczy powiązanie temperamentu z osobowością oraz jego wpływ na ludzkie działanie.
- C.5. Opisuje zróżnicowanie w zakresie stylów poznawczych oraz tłumaczy zachodzące między nimi dystynkcje.
- C.6. Poddaje analizie wybrane teorie i koncepcje zdolności i inteligencji oraz podsumowuje i wyciąga wnioski z nich płynące.
- C.7. Identyfikuje współczesne spory toczące się wokół problematyki różnic indywidualnych. Odtwarza i opisuje zastosowane w nich sposoby argumentacji.
- C.8. Samodzielnie formułuje wnioski z poznanych teorii.
- C.9. Charakteryzuje i przewiduje przyszły kierunek badań z zakresu problematyki różnic indywidualnych.
- C.10. W świadomy i krytyczny sposób analizuje zagadnienia z zakresu problematyki różnic indywidualnych. Potrafi w zasadny sposób powiązać własne badania teoretyczne z praktyką.
- C.11. Wyjaśnia i różnicuje mechanizmy specyfiki intrapsychicznej i odmienności interpersonalnej.
- C.12. Samodzielnie i świadomie wykorzystuje podstawowe techniki badania temperamentu w tym m.in. Kwestionariusz PTS, EPQ-R-H Eysenck'a, FCZ-KT oraz inteligencji za pomocą Testu Wechslera, Testu Matryc Progresywnych Ravena.
- C.13. Postępuje w świadomy sposób, mając na względzie zasady etyczne i godność człowieka i z najwyższą dbałością wykonuje złożone działania składające się na proces interpretacji wyników uzyskanych przy zastosowaniu w/w testów.

V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Literatura podstawowa przedmiotu:

- Eliaz A., *Temperament a rozwój młodzieży*, [w:] Eliaz A. i Marszał-Wiśniewska M., (red.), *Rola interakcji temperamentu i środowiska w rozwoju człowieka*, Wydawnictwo Instytutu Psychologii PAN, Warszawa 1992, s. 11-27.
- Matczak A., *Style poznawcze. Rola indywidualnych preferencji w funkcjonowaniu*, Wyd. PWN, Warszawa 1982, s. 170- 194.
- Nęcka E., *Inteligencja*, [w:] Strelau J., (red.), *Psychologia. Podręcznik akademicki*, T. 2., Wyd. GWP, Gdańsk 2000, s. 721- 759.
- Strelau J., Doliński D., (red.), *Psychologia. Podręcznik akademicki*, T. 1., Wyd. GWP, Gdańsk 2008, s. 765-796.

Literatura uzupełniająca przedmiotu:

- Eliaż A., *Obciążenie osób wzorem A i B w zależności od reaktywności*. Studia Psychologiczne, 35, 1997, s. 33 – 64.
- Golińska L., *Temperament i osobowość- źródła indywidualnej niepowtarzalności*, [w]: Bielawska-Batorowicz E., (red.), *Wprowadzenie do psychologii dla ekonomistów*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne S.A., Warszawa 2012, s. 90-126 .
- Matczak A., *Style poznawcze*, [w:] Strelau J., (red.), *Psychologia*. Podręcznik akademicki, T. 2., Wyd. GWP, Gdańsk 2000, s. 761-782.
- Nęcka E., *Twórczość*, [w:] Strelau J., (red.), *Psychologia*. Podręcznik akademicki, T. 2., Wyd. GWP, Gdańsk 2000, s. 783- 807.

Inne materiały dydaktyczne:**Testy**

Kwestionariusz PTS (J. Strelau, A. Angleitner i B. Zawadzki).

Formalna Charakterystyka Zachowania -Kwestionariusz Temperamentu (FCZ-KT)– B. Zawadzkiego i J. Strelaua

P13. Psychologia społeczna

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)				
	Nazwa przedmiotu (modułu) PSYCHOLOGIA SPOŁECZNA			Kod przedmiotu: P13
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:		Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk		
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:		PSYCHOLOGIA jednolite studia magisterskie		
Nazwa specjalności:		nie dotyczy		
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:	kierunkowy, obowiązkowy		
Rok: II	Semestr: 4	ECTS ogółem: 6	Data aktualizacji sylabusu: 13.05. 2012	
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):		studia stacjonarne: 4	studia niestacjonarne: 4	
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne: 2	studia niestacjonarne: 2	
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:				
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Wykład – wykład problemowy, ćwiczenia – metody aktywizujące		
Forma zaliczania przedmiotu:		Egzamin		
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Instytut Psychologii Stosowanej SAN		
Osoba koordynująca przedmiot:		dr Marek Krawiec		
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		dr Marek Krawiec; dr Michał Warzyński		
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA				
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:				
S t u d i a s t a c j o n a r n e		S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e		
Wykład:	45	Wykład:	20	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	20	
Laboratorium:		Laboratorium:		
Ćwiczenia projektowe:		Ćwiczenia projektowe:		
Warsztaty:		Warsztaty:		
Seminarium:		Seminarium:		
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:		
Praktyki:		Praktyki:		
Inna forma (jaka):	6	Inna forma (jaka):	6	
RAZEM:	81	RAZEM:	46	
Praca własna studenta (PWS):	69	Praca własna studenta (PWS):	104	
RAZEM z PWS:	150	RAZEM z PWS:	150	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:				
Forma aktywności:		Szacowana liczba godzin potrzebnych na zrealizowanie aktywności:		
		studia	studia niestacjonarne	

	stacjonarne	
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim	81	46
2. Przygotowanie się do zajęć	9	20
3. Przygotowanie własnego projektu na ćwiczenia	20	30
5. Zapoznanie się z literaturą podstawową	20	30
6. Przygotowanie się do egzaminu	20	24
SUMA:	150	150

III. TREŚCI KSZTAŁCENIA

Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):

Wykład:

1. Przedmiot i zadania psychologii społecznej. Zależności zachodzące pomiędzy psychologią społeczną i dyscyplinami pokrewnymi. Kontekst indywidualny i społeczny w wyjaśnianiu działań podmiotu.
2. Metody badania w psychologii społecznej. Badania psychologiczne jako specyficzna sytuacja społeczna.
3. Mechanizmy wpływu społecznego. Konformizm, naśladownictwo i modelowanie a indywidualne uwarunkowania działania podmiotu.
4. Spostrzeganie własnej osoby a spostrzeganie innych osób. Indywidualne i społeczne mechanizmy kształtowania się obrazu własnej osoby i struktury *ja*. *Looking-glass self* – kontrowersje dotyczące źródeł pochodzenia podstawowych elementów struktury *ja*. Teoria dysonansu poznawczego.
5. Postawy jako element struktury osobowości. Strukturalne składniki postawy: informacje, emocje i zachowanie. Metody pomiaru postaw.
6. Atrakcyjność interpersonalna i jej uwarunkowania. Teorie atrakcyjności interpersonalnej: teoria wymiany i teoria równości. Atrakcyjność interpersonalna i jej wpływ na relacje społeczne jednostki.
7. Relacje interpersonalne w grupie społecznej. Kryteria definicyjne grupy społecznej. Grupy społeczne i zbiorowiska nie będące grupami. Podejmowanie decyzji: interakcja w grupie.
8. Struktura procesu komunikowania. Modelowe interpretacje procesu komunikowania. Klasyczne i współczesne modele procesu komunikowania się.
9. Elementy sytuacji procesu komunikowania. Klasyczne interpretacje struktury procesu komunikowania (nadawca, przekaz, kanał, odbiorca).
10. Charakterystyka ograniczeń w procesie komunikowania. Uwarunkowania osobowościowe i kulturowe procesu komunikowania. Postawy, przekonania i stereotypy. Znaczenie kontekstu w procesie komunikowania. Upředzenia i dysonans poznawczy w relacjach społecznych.
11. Konflikty społeczne Konflikt interpersonalny. Istota konfliktu. Negocjacje jako sposób rozwiązywania konfliktu.
12. Podstawowe umiejętności interpersonalne. Charakterystyka umiejętności nawiązywania kontaktu: analiza modelu M. Bubera.
13. Altruizm. Teorie i mechanizmy zachowań prospołecznych
14. Konfrontacja w relacjach społecznych. Rozwiązania twórcze a manipulowanie w sytuacjach społecznych. Integracja i makiawelizm a proces komunikowania. Zagadnienia psychologii społecznej polityki.
15. Agresja i zachowania prospołeczne w relacjach interpersonalnych. Mechanizmy kształtowania zachowań społecznych, aspołecznych i antyspołecznych. Mechanizmy nabywania agresji: koncepcje natywistyczne i koncepcje uczenia się.

Ćwiczenia:

1. Osobowościowe i sytuacyjne (społeczne) uwarunkowania działań jednostki. Podstawowe podejścia teoretyczne w psychologii społecznej: poznawcze, motywacyjne, wynikające z teorii uczenia, ewolucjonistyczne i społeczno-kulturowe.
2. Metody obserwacyjne, sondaż ankietowy i studium w terenie. Metody badań eksperymentalnych w badaniach społecznych. Eksperyment naturalny, eksperyment w terenie i eksperyment laboratoryjny.
3. Wpływ sytuacji społecznych na osiągnięcia w działaniach jednostki (facylitacja społeczna, efekt audytorium, inhibicja.). Społeczne uwarunkowania zaspokajania potrzeb. Kulturowa i społeczna modyfikacja procesów motywacyjnych potrzeby, realizacja celów, dominacja, rywalizacja.
4. Mechanizm atrybucji – atrybucja dyspozycyjna i sytuacyjna. Błąd atrybucji i inne błędy w spostrzeganiu ludzi. Ukryte teorie osobowości. Schematy poznawcze i stosowanie skrótów poznawczych podczas dokonywania atrybucji. Heurystyki: dostępności, zakotwiczenia, symulacji, reprezentatywności. Zależność sądów społecznych od procesów afektywnych.
5. Postawy a zachowanie jednostki. Postawy deklarowane a postawy okazywane w zachowaniu. Mechanizmy zmian postaw. Elementy skutecznej perswazji i analiza działań propagandowych. Warunki skuteczności wpływu na

zmianę postaw. Mechanizmy wpływu reklamy.			
6. Zgodność postaw a atrakcyjność interpersonalna. Komunikacja werbalna i niewerbalna a atrakcyjność interpersonalna.			
7. Sympatia i antypatia. Przyjaźń i otwartość w relacjach interpersonalnych. Miłość i małżeństwo. Psychologia małżeństwa.			
8. Mechanizmy współpracy i konfliktu. Interpretacja „dylematu więźnia”. Struktura i dynamika grupy. Podejmowanie ról grupowych. Proces grupowy. Grupy wsparcia i samopomocy.			
9. Analiza liniowych, transakcyjnych i cyrkularnych modeli komunikowania. Analiza modelu symbolicznego interakcjonizmu, modelu samoświadomości, modelu reguł społecznych.			
10. Właściwości nadawcy, warunki skuteczności przekazu, charakterystyka komunikowania werbalnego i przekazów niewerbalnych. Interpretacja zmian tur w procesie konwersacji. Warunki płynności przebiegu komunikowania w diadzie i innych grupach. Bariery komunikacyjne i metody skutecznej komunikacji.			
11. Kontekst językowy, kontekst interpersonalny, kontekst zadaniowy (instrumentalny), kontekst kulturowy. Wpływ kontekstu na poziom efektywności komunikowania. Wiedza i sądy o świecie społecznym. Schematy i skrypty. Naiwne i potoczne koncepcje świata i natury ludzkiej. Stereotypy a uprzedzenia.			
12. Prowadzenie negocjacji. Warunki podejmowania działań negocjacyjnych. Indywidualne i sytuacyjne uwarunkowania skuteczności negocjowania. Analiza strategii i taktów negocjacyjnych. Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych użytecznych w procesie negocjacji. Trudne sytuacje negocjacyjne. Podmiotowe i sytuacyjne uwarunkowania występowania barier w negocjowaniu. Modelowe właściwości sprawnego negocjatora.			
13. Aktywne słuchanie jako zbiór zachowań tworzących sprzężenie zwrotne pomiędzy słuchaczem a nadawcą komunikatu. Uzyskiwanie wpływu: rozwiązania konstruktywne i twórcze, a instrumentalne pojmowanie relacji społecznych. Funkcjonowanie w sytuacji komunikowania w warunkach obciążenia emocjonalnego. Wpływa mniejszości na większość w procesach grupowego podejmowania decyzji.			
14. Sytuacyjne uwarunkowania agresji: frustracja a agresja; <i>mass-media</i> a agresja. Metody korygowania zachowań agresywnych. Nativistyczne i empiryczne interpretacje zachowań prospołecznych. Indywidualne i sytuacyjne determinanty zachowań prospołecznych.			
15. Tożsamość indywidualna i społeczna. Proces kształtowania samowiedzy, samooceny i samoakceptacji. Samoocena i jej rola w regulacji zachowania. Teorie wyjaśniające zróżnicowanie płci. Stereotypy płci			
IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA			
Efekty kształcenia:			
Wiedza:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_W05 S2A_W08	Ma pogłębioną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, psychologicznym jak i społecznym	K_W06	Test wiedzy
S2A_W03 S2A_W04 S2A_W08 S2A_W09	Posiada pogłębioną i rozszerzoną wiedzę na temat relacji interpersonalnych, więzi społecznych, funkcjonowania grup i rządzących nimi prawidłowości	K_W08	Test wiedzy
Umiejętności:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_U01	Posiada pogłębione umiejętności w zakresie wyszukiwania i przetwarzania informacji na temat zjawisk psychologicznych przy użyciu różnych źródeł oraz interpretowania i wyjaśniania wzajemnych relacji między nimi	K_U01	Zadanie praktyczne
S2A_U07	Posiada umiejętność samodzielnego generowania oryginalnych rozwiązań złożonych problemów psychologicznych, przewiduje ich konsekwencje w określonych obszarach praktycznych	K_U07	Zadanie praktyczne
S2A_U08	Potrafi trafnie oceniać i wykorzystywać adekwatny dla danej działalności psychologicznej sposób postępowania, dobierając właściwe środki i metody	K_U08	Zadanie praktyczne

	pracy maksymalizujące efektywność wykonania pojawiających się zadań zawodowych		
Kompetencje społeczne:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_K04 S2A_K05 S2A_K07	Jest świadom znaczenia wiedzy psychologicznej dla utrzymania i rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych i odnosi zdobytą wiedzę do projektowania działań zawodowych	K_K02	Zadanie praktyczne
S2A_K02 S2A_K06	Jest zdolny w pracy w interdyscyplinarnym zespole, komunikacji z osobami będącymi i niebędącymi psychologami oraz aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania psychologiczne	K_K07	Zadanie praktyczne
Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia): C1: Student potrafi definiować i tłumaczyć podstawowe założenia teorii i praktyki procesów zachodzących w grupie społecznej; C2: Student zna i potrafi stosować szczegółowe procedury badań społecznych; C3: Student potrafi przewidywać i wyjaśniać zachowanie człowieka w grupie społecznej; C4: Student potrafi badać i interpretować wyniki badań społecznych tj. np.: postaw, procesów wpływu, konformizmu; C5: Student potrafi prowadzić grupy wsparcia lub/i samopomocy.			
V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE			
Literatura podstawowa przedmiotu: Aronson E., Człowiek – istota społeczna, Warszawa 2009. Aronson E., Wilson T.D., Akert R.M., Psychologia społeczna. Serce i umysł, przekł. J. Gilewicz, Poznań 1997. Cialdini R., Wywieranie wpływu na ludzi, przekł. B. Wojciszke, Gdańsk 2006. Kenrick D.T., Neuberg S.L., Cialdini R.B. Psychologia społeczna. Rozwiązane tajemnice, przekład A. Nowak i inni, Gdańsk 2002. Wojciszke B., Człowiek wśród ludzi. Zarys psychologii społecznej, Warszawa 2002.			
Literatura uzupełniająca przedmiotu: Adler R.B., Rosenfeld L.B., Proctor R.F. II, Relacje interpersonalne. Proces porozumiewania się, przekł. G. Skoczylas, Warszawa 2006. Argyle M., Psychologia stosunków interpersonalnych, przekł. W. Domachowski, Warszawa 1991. Argyle M., Reguły życia społecznego. Oksfordzka psychologia społeczna, przekł. W. Domachowski, Warszawa 1994. Camp J, Zaczynaj od nie. Techniki negocjacji, których profesjonaliści nie chcą zdradzać, przekł. A. Sosenko, Taszów 2005. Domachowski W., Psychologia społeczna komunikacji niewerbalnej, Toruń 1993. Eicher J., Sztuka komunikowania się, przekł. Z. Halka, Łódź 1995. Griffin E., Podstawy komunikacji społecznej, przekł. W. i O. Kubińscy, Poznań 2003. Hartley P., Komunikacja w grupie, przekł. I. Chlewińska, Poznań 2000. Nęcki Z., Komunikowanie międzyludzkie, Kraków 2000. Nelson T. D., Psychologia uprzedzeń, przekład A. Nowak Gdańsk, 2003. Oyster C. K., Grupy, Poznań 2002 Pratkanis A., Aronson E., Wiek propagandy. Używanie i nadużywanie perswazji na co dzień, przekł. J. Radzicki, M. Szuster, Warszawa 2003.			
Inne materiały dydaktyczne: brak			

P14. Psychologia rozwoju człowieka w cyklu życia

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)			
	Nazwa przedmiotu (modułu) Psychologia rozwoju człowieka w ciągu życia		Kod przedmiotu: P14
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:		Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk	
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:		Psychologia jednolite studia magisterskie	
Nazwa specjalności:		nie dotyczy	
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:	kierunkowy / specjalnościowy obowiązkowy / fakultatywny	
Rok: II	Semestr: 3	ECTS ogółem: 6	Data aktualizacji sylabusu: 22.05 2012
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):		studia stacjonarne: 4	studia niestacjonarne: 4
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne: 2	studia niestacjonarne: 2
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:		Zagadnienia z przedmiotu: Wprowadzenie do psychologii	
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Wykład, ćwiczenia	
Forma zaliczania przedmiotu:		Egzamin/ zaliczenie w formie: Wykład: egzamin testowy – wymagane uzyskanie co najmniej 50%+1 poprawnych odpowiedzi, ćwiczenia – prezentacja	
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Instytut Psychologii Stosowanej SAN	
Osoba koordynująca przedmiot:		dr Dorota Strzelczyk	
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		dr Dorota Strzelczyk, dr Magdalena Zadworna-Cieślak	
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
S t u d i a s t a c j o n a r n e		S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e	
Wykład:	45	Wykład:	20
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	20
Laboratorium:		Laboratorium:	
Ćwiczenia projektowe:		Ćwiczenia projektowe:	
Warsztaty:		Warsztaty:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):	6	Inna forma (jaka):	6
RAZEM:	81	RAZEM:	46
Praca własna studenta (PWS):	69	Praca własna studenta (PWS):	104
RAZEM z PWS:	150	RAZEM z PWS:	150

Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:		
Forma aktywności:	Szacowana liczba godzin potrzebnych na zrealizowanie aktywności:	
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim	81	46
2. Przygotowanie się do zajęć	15	20
3. Przygotowanie prezentacji na ćwiczenia	24	24
5. Zapoznanie z literaturą podstawową	15	30
6. Przygotowanie do egzaminu	15	30
7. Inne:		
SUMA:	150	150
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA		
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):		
WYKŁADY		
- Psychologia rozwoju człowieka jako dyscyplina naukowa, prekursorzy psychologii rozwojowej; przedmiot i zadania psychologii rozwoju człowieka; - Podstawowe pojęcia psychologii rozwoju człowieka: filogeneza, ontogeneza, antropogeneza, rozwój, cechy rozwoju, postęp, regres; - Zmienność ludzkiego zachowania a zmiana i rozwój, rodzaje zmian rozwojowych, zmiany uniwersalne, wspólne, indywidualne, zmiana ilościowa, zmiana jakościowa, zmiany intra - interindywidualne; - Zegar biologiczny i zegar społeczny; - Zasady i prawidłowości rozwoju psychicznego człowieka: czynniki rozwoju, rodzaje i klasyfikacja czynników rozwoju, dojrzewanie, uczenie się, socjalizacja, epigeneza, czynnikowe teorie rozwoju, mechanizmy rozwoju, kryzysy, okresy krytyczne i sensytywne w rozwoju; - Ekologiczne uwarunkowania rozwoju; środowisko, interakcjonizm, środowisko aktualne, mikrośrodowisko, makrośrodowisko, mikrosystem, mezosystem, egzosystem; - Wybrane koncepcje periodyzacji życia człowieka; - Podejścia mechanistyczne i organizmiczne do analizy rozwoju; - Wybrane modele rozwoju psychicznego człowieka: modele zmian fazowych, modele zmian cyklicznych, modele zmian sekwencyjnych, modele zmian liniowych, modele zmian wielokierunkowych; - Podstawowe modele badań: mechanistyczny, organizmiczny, kontekstualny; - Podejścia badawcze w psychologii rozwoju człowieka. Historia badań nad rozwojem człowieka; - Opis a wyjaśnianie w badaniach nad rozwojem człowieka; - Strategie prowadzenia badań nad rozwojem. Metody badania rozwoju psychiki. Czynniki uszkadzające trafność badań nad rozwojem; - Wybrane koncepcje rozwoju psychicznego - podstawowe założenia teoretyczne, wkład wybranych koncepcji rozwoju psychicznego do psychologii rozwoju, ograniczenia i implikacje praktyczne: - Kulturowo-historyczna koncepcja rozwoju człowieka wg L. Wygotskiego, - Piagetowska koncepcja rozwoju człowieka, - Teoria rozwoju moralnego L. Kohlberga - Psychoanalityczne koncepcje rozwoju człowieka: Z. Freuda, D. Levinson, E. Eriksona, - Koncepcja zadań rozwojowych wg R. Havighursta. - Rozwój poszczególnych sfer: - funkcje poznawcze - funkcje werbalno - komunikacyjne - rozwój społeczny - funkcjonowanie emocjonalne - rozwój moralny - osobowość.		

ĆWICZENIA

1. Podstawowe obszary i zadania rozwojowe, osiągnięcia rozwojowe, biologiczne i psychospołeczne czynniki rozwoju i ryzyka w okresach:

- a. prenatalnym,
- b. niemowlęcym,
- c. poniemowlęcym,
- d. wczesnego dzieciństwa,
- e. średniego dzieciństwa,
- f. wczesnoszkolnym,
- g. dorastania,
- h. wczesnej dorosłości,
- i. średniej dorosłości
- j. późnej dorosłości.

2. Praktyczne zastosowanie wiedzy na temat rozwoju człowieka

IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA

Efekty kształcenia:

Wiedza:

Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji [wskazać z pola oznaczonego *]
S2A_W05 S2A_W08	Ma pogłębioną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, psychologicznym jak i społecznym	K_W06	Test wiedzy
S2A_W02	Posiada pogłębioną i rozszerzoną wiedzę na temat podstaw i mechanizmów funkcjonowania człowieka, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, harmonii i dysharmonii, normy i patologii	K_W07	Test wiedzy

Umiejętności:

Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji
S2A_U02	Posiada pogłębione umiejętności w zakresie wyszukiwania i przetwarzania informacji na temat zjawisk psychologicznych, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretowania i wyjaśniania wzajemnych relacji między nimi	K_U01	Zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć
S2A_U03	Potrafi obserwować, diagnozować i poddawać racjonalnej ocenie przyczyny i przebieg procesów i zjawisk związanych z funkcjonowaniem ludzkiej psychiki, formułować własne opinie na ten temat oraz stawiać hipotezy badawcze	K_U03	Zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć
S2A_U09	Posiada umiejętność przygotowania rozbudowanych ustnych i pisemnych uzasadnień na tematy dotyczące różnych zagadnień psychologicznych korzystając z dorobku psychologii i innych dyscyplin naukowych	K_U09	Zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć

Kompetencje społeczne:

Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji
S2A_K01	Dokonyuje samooceny własnych kompetencji, wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i doksztalcania się zawodowego, wyznacza nowe kierunki	K_K01	Zadanie praktyczne

	własnego rozwoju i kształcenia		
S2A_K02 S2A_K04	Posiada wgląd w samego siebie, jest świadomy własnej wartości, ale jest też zdolny do samokrytycyzmu; charakteryzuje się komunikatywnością, jest zdolny do empatii i otwartości poznawczej, pozwalającej mu poznawać i rozumieć ludzi, nawiązywać i podtrzymać kontakt z drugą osobą	K_K09	Zadanie praktyczne
* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?			
Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia): — student nabędzie wiedzę w zakresie rozumienia wzajemnych związków między przebiegiem rozwoju a kontekstem kulturowo-społecznym oraz rozumienia prawidłowości rozwoju charakterystycznych dla kolejnych okresów życia człowieka; — posiada umiejętność określania czynników pomyślnych i czynników ryzyka zakłóceń procesu rozwoju; — student będzie potrafił w sposób wieloaspektowy interpretować zjawiska w przebiegu życia człowieka, — nabędzie kompetencje do otwartości poznawczej realizowanej podczas krytycznego posługiwania się koncepcjami o różnym rodowodzie teoretycznym; — zdobędzie umiejętności w zakresie planowania i przeprowadzania badań nad rozwojem, stosowania adekwatnych metod diagnostycznych; interpretowania wyników.			
V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE			
Literatura podstawowa przedmiotu: — Bee, Helen, Psychologia rozwoju człowieka. Poznań: Zysk i Ska 2004. — Bryant, P., Colman, A., Psychologia rozwojowa. Poznań: Zysk i Ska 1997. — Harwas-Napierała, B., Trempała, J., Psychologia rozwoju człowieka. Charakterystyka okresów życia człowieka. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe: PWN 2008. — Przetacznik-Gierowska, M., Tyszkowa, M., Psychologia rozwoju człowieka. Warszawa: Warszawa: Wydawnictwo Naukowe: PWN 1996. — Vasta, R., Haith, M., Miller S., Psychologia dziecka. Warszawa: WSiP 1995.			
Literatura uzupełniająca przedmiotu: — Birch A. (1995). Psychologia rozwojowa w zarysie. Od niemowlęctwa do dorosłości. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. — Hurlock E. (1985). Rozwój dziecka. Warszawa: PWN. — Schaffer H.R. (2005). Psychologia dziecka. Warszawa. PWN. — Plopa M., Psychologia rodziny-teoria i badania. Kraków: OW „Impuls” 2005. — Tuner, J.S., Helms, D.B., Rozwój człowieka. Warszawa: WSiP 1999.			
Inne materiały dydaktyczne:			

P15. Psychometria

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)			
	Nazwa przedmiotu (modułu) Psychometria		Kod przedmiotu: P15
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:		Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk	
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:		PSYCHOLOGIA jednolite studia magisterskie	
Nazwa specjalności:		Nie dotyczy	
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:	Kierunkowy, obowiązkowy	
Rok: II	Semestr: 4	ECTS ogółem: 6	Data aktualizacji sylabusu: 15.05.2012
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):		studia stacjonarne: 4	studia niestacjonarne: 4
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne: 2	studia niestacjonarne: 2
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:			
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Wykład: metody problemowe, prezentacja multimedialna Ćwiczenia: metody problemowe	
Forma zaliczania przedmiotu:		Egzamin : test wiedzy i umiejętności, zaliczenie - 50%+1 poprawnych odpowiedzi Ćwiczenia: zadanie praktyczne	
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Instytut Psychologii Stosowanej SAN	
Osoba koordynująca przedmiot:		prof. dr hab. Zygfryd Juczyński	
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		prof. dr hab. Zygfryd Juczyński; dr Martyna Kaflik-Pieróg	
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
S t u d i a s t a c j o n a r n e		S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e	
Wykład:	45	Wykład:	20
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	20
Laboratorium:	-	Laboratorium:	-
Ćwiczenia projektowe:	-	Ćwiczenia projektowe:	-
Warsztaty:	-	Warsztaty:	-
Seminarium:	-	Seminarium:	-
Zajęcia terenowe:	-	Zajęcia terenowe:	-
Praktyki:	-	Praktyki:	-
Inna forma (jaka): egzamin, zaliczenie	6	Inna forma (jaka): egzamin, zaliczenie	6
RAZEM:	81	RAZEM:	46
Praca własna studenta (PWS):	69	Praca własna studenta (PWS):	104
RAZEM z PWS:	150	RAZEM z PWS:	150

Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:		
Forma aktywności:	Szacowana liczba godzin potrzebnych na zrealizowanie aktywności:	
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim	81	46
2. Przygotowanie się do zajęć	19	40
3. Przygotowanie esejów		
4. Wykonanie projektów	20	30
5. Zapoznanie z literaturą podstawową	10	14
6. Pisemna praca zaliczeniowa		
7. Inne: przygotowanie do egzaminu	20	20
SUMA:	150	150
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA		
Wykłady: 1. Test jako narzędzie diagnozy psychologicznej; pojęcie testu psychologicznego; zastosowanie; podstawowe wymagania (standaryzacja, obiektywność, rzetelność, trafność, normalizacja); cecha psychologiczna w ujęciu psychologicznym i psychometrycznym. 2. Historia testów; przegląd wybranych narzędzi psychologicznych w postaci testów, kwestionariuszy, inwentarzy, skal. 3. Diagnoza psychologiczna za pomocą testów; różne aspekty diagnozy (psychologiczny, psychometryczny, metodologiczny, etyczny). 4. Pomiar różnicowy w psychologii; podstawowe założenia; rozkład normalny; wynik testowy; wariancja wyniku testowego, kowariancja. 5. Wnioskowanie psychometryczne; model klasyczny Gulliksen'a i jego odmiany; wynik otrzymany i prawdziwy; błąd pomiaru; standardowy błąd pomiaru i błąd estymacji wyniku prawdziwego i ich zastosowanie przy szacowaniu wyniku prawdziwego oraz ocenie istotności różnic intraindywidualnych. 6. Rzetelność testu: stabilność bezwzględna (test-retest); stabilność względna (testy równoległe); zgodność wewnętrzna (metoda połówkowa, <i>alfa</i>-Cronbacha); korelacja pozycji testowych z ogólnym wynikiem testu (wzór Spearmana-Browna); standardowy błąd pomiaru; estymacja wyniku prawdziwego. 7. Trafność pomiaru testowego: trafność a rzetelność; trafność treściowa; trafność kryterialna; trafność teoretyczna i metody jej oceny; trafność czynnikowa eksploracyjna i konfirmacyjna; analiza macierzy wielu cech-wielu metod; pojęcie trafności zbieżnej i różnicowej; stronniczość testu i pozycji testowych. 8. Normalizacja wyników testu; transformacja liniowa i nieliniowa wyników surowych na skale o rozkładzie prostokątnym oraz znormalizowane skale standardowe; kryteria wyboru właściwej skali standardowej i porównywanie wyników wyrażonych w jednostkach różnych skal. 9. Podstawowe zasady konstruowania testów; strategie indukcyjna, teoretyczna i kryterialna; zasady tworzenia i doboru pozycji testowych dla różnego rodzaju testów; podejście racjonalne i empiryczne; procedury konstrukcji testów; zasady generowania pozycji testowych; wstępna selekcja pozycji; instrukcja i klucz. 10. Podstawowe wskaźniki psychometryczne; statystyczne metody szacowania mocy dyskryminacyjnej (współczynniki korelacji biseryjnej, punktowo-biseryjnej punktowo-czteropolowej, tj. ϕ oraz skorygowany współczynnik korelacji pozycja-skala); ładunki czynnikowe; zasady doboru pozycji; wskaźniki różnicowe; wskaźnik rzetelności a wskaźnik trafności pozycji; testy kryterialne; pojęcie krzywej charakterystycznej oraz jej parametry. 11. Czynniki zniekształcające wyniki testowe; czynniki zakłócające pomiar; aprobata społeczna; uwarunkowania osobowościowe i sytuacyjne błędów; sposoby kontrolowania; przykłady skal kontrolnych: skala kłamstwa (L) na przykładzie testu MPI Eysencka; (? , L, F, i K) inwentarza WISKAD-MMPI; zmienna aprobaty społecznej na przykładzie testów Edwardsa, Marlowe'a-Crowne'a; czynniki zakłócające pomiar testami zdolności. 12. Problemy kulturowej adaptacji testów: rodzaje adaptacji (transkrypcja, translacja, trawestacja, parafraza, rekonstrukcja); kryteria równoważności testów (fasadowa, psychometryczna i funkcjonalna, wierność tłumaczenia, wierność rekonstrukcji); kryteria (konteksty) oceny adaptacji testów (kontekst teorii psychologicznej, psychometryczny, kontekst celu, doświadczenia kulturowego, świadomości społecznej, kwalifikacji użytkownika, użycia).		

13. Interpretacja wyników testowych: różnice międzysobnicze i wewnątrz-osobnicze (analiza intra- i interprofilowa); kliniczny i statystyczny sposób wnioskowania; dokumentacja danych psychometrycznych.
14. Zasady opracowania i korzystania z podręczników testowych; informacje o teście zawarte w podręczniku testowym; użyteczność standardowych metod diagnostycznych w praktyce psychologicznej; metaanalizy dotyczące wybranych metod; etyczne standardy stosowania testów.
15. Podsumowanie zajęć.

Ćwiczenia:

Konstrukcja kwestionariusza – oszacowanie właściwości psychometrycznych;
 Standardowe narzędzia pomiaru inteligencji:
 - Test Matryc Ravena;
 - Skala Inteligencji Wechslera dla Dorosłych - Wersja Zrewidowana.
 - Skala Inteligencji Wechslera dla Dzieci - Wersja Zmodyfikowana WISC-R
 Uczenie prowadzenia badania powyższymi testami.
 Opracowanie i interpretacja wyników przeprowadzonych badań.

IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA

Efekty kształcenia:

Wiedza:

Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji
S2A_W06	Posiada pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat specyfiki przedmiotowej i metodologicznej psychologii /zna główne szkoły, orientacje badawcze, strategie i metody badań stosowanych w psychologii, zna mapę stanowisk i podejść metodologicznych, rozumie postulat wieloparadygmatyczności prowadzenie badań w psychologii/	K_W09	Test wiedzy
S2A_W06	Wykazuje się gruntowną znajomością metodologicznych podstaw diagnostyki psychologicznej, a w szczególności posiada wiedzę niezbędną do kompetentnego korzystania z gotowych narzędzi diagnostycznych oraz samodzielnego konstruowania nowych narzędzi poprawnych pod względem psychometrycznym.	K_W10	Test wiedzy
S2A_W10	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu zarządzania zasobami własności intelektualnej, prawa autorskiego	K_W11	Test wiedzy

Umiejętności:

Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji
S2A_U04	Potrafi prognozować i modelować złożone zjawiska psychologiczne dotyczące różnych obszarów życia człowieka z wykorzystaniem zaawansowanych metod i narzędzi psychometrycznych,	K_U04	praca pisemna
S2A_U04 S2A_U10	Posiada umiejętność konstruowania narzędzi badawczych, opracowuje, prezentuje i interpretuje wyniki badań, wyciąga wnioski, wskazuje kierunki dalszych badań prognozując i modelując złożone zjawiska psychologiczne	K_U05	praca pisemna

Kompetencje społeczne:

Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji
S2A_K04 S2A_K06	Przestrzega zasad etyki zawodowej w praktycznej działalności psychologa, ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny i podejmuje	K_K05	ocena wykonania zadania praktycznego

	osobistą refleksję na tematy etyczne		
S2A_K04	Jest świadomy istnienia etycznego wymiaru w badaniach naukowych, przestrzega zasad etyki na etapie prowadzenia działalności badawczej, naukowej i dydaktycznej w zakresie psychologii	K_K06	ocena wykonania zadania praktycznego
* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?			
Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia): C1. Zna podstawowe założenia teorii i praktyki stosowania testów psychologicznych. C2. Potrafi przeprowadzić procedury konstrukcji i adaptacji narzędzi badawczych. C3. Potrafi wprowadzić zasady obiektywizacji, standaryzacji i normalizacji narzędzi badawczych. C4. Posiada umiejętności diagnozowania problemu. C5. Potrafi zinterpretować wynik otrzymany w teście zgodnie ze standardami psychometrycznymi. C6. Potrafi przeprowadzić wybrane badania oraz poprawnie zinterpretować i opisać uzyskane wyniki. C7. Przeprowadzając badania zawsze ma na względzie zasady etyczne i godność człowieka. C8. Z najwyższą dbałością wykonuje złożone działania składające się na proces badawczy i z powagą traktuje własność intelektualną i pracę badawczą innych badaczy.			
V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE			
Literatura podstawowa przedmiotu: APA (1985). <i>Standardy dla testów stosowanych w psychologii i pedagogice</i> . Warszawa: Laboratorium Technik Diagnostycznych, Polskie Towarzystwo Psychologiczne. Hornowska E. (2001 i nast.). <i>Testy psychologiczne. Teoria i praktyka</i> . Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar. <i>Standardy dla testów stosowanych w psychologii i pedagogice</i> (2007), tłumaczenie: E. Hornowska. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.			
Literatura uzupełniająca przedmiotu: Anastasi A i Urbina S. (1999). <i>Testy psychologiczne</i> . Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych Polskiego Towarzystwa Psychologicznego. Aranowska, E. (2005). <i>Pomiar ilościowy w psychologii</i> . Warszawa: Scholar. Brzeziński, J. (red.) (2005). <i>Trafność i rzetelność testów psychologicznych. Wybór tekstów</i> . Gdańsk: GWP. Ciechanowicz A., Jaworowska A., Szustrowa T. (1996). <i>Testy Prawo Praktyka</i> . Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP. Hornowska, E. (1999). <i>Stronniczość testów psychologicznych. Problemy – kierunki – kontrowersje</i> . Poznań: Humaniora. Juczyński Z. (2004). Jednowymiarowy versus wielowymiarowy pomiar zmiennych. W: M. Fajkowska-Stanik, K. Drat-Ruszczak, M. Marszał-Wiśniewska (red.), <i>Pułapki metodologiczne w badaniach empirycznych z zakresu psychologii klinicznej</i> , s. 136-139. Warszawa: Wydawnictwo Academica SWPS. Magnusson D. (1981). <i>Wprowadzenie do teorii testów</i> . Warszawa: PWN. <i>Testowanie a ocena kliniczna. Wybrane problemy</i> (1995). Warszawa: Biblioteka Psychologa Praktyka. Zawadzki B. (2006). <i>Kwestionariusze osobowości: strategie i procedura konstruowania</i> . Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.			
Inne materiały dydaktyczne: do dyspozycji wybrane narzędzia pomiaru			

P16. Diagnoza psychologiczna

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)			
	Nazwa przedmiotu (modułu) Diagnoza psychologiczna		Kod przedmiotu: P16
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:		Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk	
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:		PSYCHOLOGIA jednolite studia magisterskie	
Nazwa specjalności:		nie dotyczy	
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:	kierunkowy, obowiązkowy	
Rok: II	Semestr: 4	ECTS ogółem: 7	Data aktualizacji sylabusu: 13.05. 2012
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):		studia stacjonarne: 4	studia niestacjonarne: 4
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne: 3	studia niestacjonarne: 3
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:		Metodologia badań psychologicznych, Psychologia osobowości	
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Wykład, ćwiczenia	
Forma zaliczania przedmiotu:		Wykład: egzamin testowy – wymagane uzyskanie co najmniej 50%+1 poprawnych odpowiedzi Ćwiczenia – zaliczenie na podstawie kolokwium i przygotowania zadania praktycznego	
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Instytut Psychologii Stosowanej SAN	
Osoba koordynująca przedmiot:		dr Martyna Kaflik-Pieróg	
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		dr Martyna Kaflik-Pieróg; dr Paweł Majchrzak	
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
S t u d i a s t a c j o n a r n e		S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e	
Wykład:	60	Wykład:	20
Ćwiczenia:	45	Ćwiczenia:	20
Laboratorium:		Laboratorium:	
Ćwiczenia projektowe:		Ćwiczenia projektowe:	
Warsztaty:		Warsztaty:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):	6	Inna forma (jaka):	6
RAZEM:	111	RAZEM:	46
Praca własna studenta (PWS):	64	Praca własna studenta (PWS):	129
RAZEM z PWS:	175	RAZEM z PWS:	175

Summaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:		
Forma aktywności:	Szacowana liczba godzin potrzebnych na zrealizowanie aktywności:	
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim	111	46
2. Przygotowanie się do zajęć		20
3. Przygotowanie prezentacji na ćwiczenia	10	20
5. Zapoznanie z literaturą podstawową		30
6. Przygotowanie do egzaminu	30	30
7. Inne: opracowanie zadania praktycznego	24	29
SUMA:	175	175
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA		
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):		
Wykłady:		
1. Wprowadzenie do problematyki diagnozy psychologicznej - myślenie potoczne a myślenie diagnostyczne; opis a wyjaśnianie mechaniczne, statystyczne, systemowe; miejsce diagnozy psychologicznej w psychologii; specyfika diagnozy psychologicznej jako postępowania badawczego i na użytek praktyki psychologicznej; sposób rozumienia i cechy diagnozy psychologicznej. 2. Proces diagnozowania i jego etapy; rodzaje diagnoz psychologicznych i kryteria ich wyodrębniania; diagnoza nozologiczna, funkcjonalna, wyjaśniająca, interakcyjna, nieinterakcyjna (w tym aktuarialna i mechaniczna); dane diagnostyczne. 3. Pomiar w psychologii; dane ipsatywne i normatywne; podstawowe typy procedur wykorzystywanych w diagnozowaniu; ilościowy i jakościowy opis zachowań; charakterystyka wskaźników diagnostycznych i sposoby ich interpretacji. 4. Proces diagnozowania w psychologii; diagnostyka tradycyjna a diagnostyka behawioralna; personologiczna koncepcja diagnozowania; zachowania testowe i rzeczywiste jako przedmiot interpretacji; różne sposoby ujmowania procesu diagnozowania w psychologii; diagnoza psychologiczna w praktyce psychologicznej. 5. Diagnoza klasyfikacyjna a wyjaśniająca; diagnoza psychologiczna w badaniach psychologicznych; kryteria poprawności interpretacji; prognozowanie diagnostyczne i jego formy. 6. Wiedza psychologiczna i psychologiczna teoria funkcjonowania człowieka jako podstawa diagnozy psychologicznej; diagnoza behawioralna; diagnoza psychoanalityczna. 7. Diagnoza psychologiczna jako forma interakcji interpersonalnej lub społecznej; podmiot diagnozy i mechanizmy psychologiczne determinujące efekt diagnozowania. 8. Diagnosta; podstawowe umiejętności diagnozowania: obserwacja, rozmowa, wywiad; badanie procesów poznawczych; techniki kwestionariuszowe; techniki projekcyjne; przekazywanie wyników badania. 9. Rodzaje diagnoz psychologicznych w różnych dziedzinach psychologii stosowanej; podstawy teoretyczne i diagnoza psychologiczna osobowości. 10. Diagnoza psychologiczna w praktyce edukacyjnej i wychowawczej. 11. Diagnoza psychologiczna w praktyce klinicznej. 12. Diagnoza psychologiczna w psychologii organizacji i zarządzania. 13. Formy interwencji; selekcja i jej specyfika – strategie decyzyjne; modyfikacja i jej specyfika. 14. Komunikowanie wyników badania osobom i instytucjom; orzekanie; problemy etyczne związane z diagnozowaniem; problemy związane z komercjalizacją diagnostyki psychologicznej. 15. Kontrowersje wokół diagnozy psychologicznej, podsumowanie zajęć.		
Ćwiczenia:		
1. Obserwacja psychologiczna: sposoby pozyskiwania danych obserwacyjnych, sposoby opracowania i interpretacji danych, planowanie badań obserwacyjnych i ich zastosowanie w różnych działach psychologii; 2. Wywiad psychologiczny: przeprowadzanie wywiadu, zdobywanie doświadczenia w nawiązywaniu kontaktu		

i prowadzeniu rozmowy z badanym, opracowywaniu informacji uzyskanych w wywiadzie;			
3. Studium przypadku: podstawowe założenia studium przypadku, jakościowy opis zachowania, charakterystyka wskaźników diagnostycznych, sposoby interpretacji.			
Sposób realizacji:			
- przeprowadzanie wywiadu, opracowywanie informacji uzyskanych drogą werbalną i pozawerbalną. - prezentacja i omówienie obserwacji, wywiadów i opisów studium przypadku przeprowadzonych przez studentów.			
IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA			
Efekty kształcenia:			
Wiedza:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_W02	Posiada pogłębioną i rozszerzoną wiedzę na temat podstaw i mechanizmów funkcjonowania człowieka, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, harmonii i dysharmonii, normy i patologii	K_W07	test wiedzy
S2A_W06	Wykazuje się gruntowną znajomością metodologicznych podstaw diagnostyki psychologicznej, a w szczególności posiada wiedzę niezbędną do kompetentnego korzystania z gotowych narzędzi diagnostycznych oraz samodzielnego konstruowania nowych narzędzi poprawnych pod względem psychometrycznym.	K_W10	test wiedzy
S2A_W07	Ma uporządkowaną wiedzę na temat zasad i norm etycznych oraz etyki zawodowej	K_W13	test wiedzy
Umiejętności:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_U02 S2A_U03 S2A_U05	Posiada rozwinięte umiejętności badawcze: adekwatnie wykorzystuje metodologię badań, formułuje problemy i hipotezy badawcze, prawidłowo stosuje metody, techniki narzędzia badawcze	K_U4	Prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe
S2A_U07	Posiada umiejętność samodzielnego generowania oryginalnych rozwiązań złożonych problemów psychologicznych, przewiduje ich konsekwencje w określonych obszarach praktycznych	K_U07	Prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe
Kompetencje społeczne:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_K03 S2A_K05	Rzetelnie i odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje zadania związane z działalnością psychologa	K_K04	Prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe
S2A_K04 S2A_K06	Przestrzega zasad etyki zawodowej w praktycznej działalności psychologa, ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny i podejmuje osobistą refleksję na tematy etyczne	K_K5	Prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe
S2A_K05 S2A_K07	Rozumie społeczne znaczenie, sens, wartość i potrzebę podejmowania działań psychologicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania nowych	K_K08	Prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe

	wyzwań zawodowych wynikających z zapotrzebowania społecznego		
* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?			
Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia): W wyniku przeprowadzonych zajęć student: — posiada wiedzę teoretyczną dotyczącą diagnozy psychologicznej i potrafi zastosować ją w praktyce; — posiada umiejętność formułowania problemów i pytań diagnostycznych, planowania badania; — potrafi integrować dane uzyskane za pomocą różnych technik i metod; — posiada umiejętność przeprowadzenia badania z zastosowaniem podstawowych, standardowych narzędzi pomiaru inteligencji dzieci i osób dorosłych; — na podstawie wyników badania potrafi postawić diagnozę psychologiczną i sformułować wnioski; — dostrzega różne konsekwencje wynikające z procesu diagnozowania; — dba o etyczny wymiar prowadzonych badań;			
V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE			
Literatura podstawowa przedmiotu: — Paluchowski W.J., <i>Diagnoza psychologiczna. Proces, narzędzia, standardy</i>, WAiP, Warszawa 2007. — Stemplewska-Żakowicz K., <i>Diagnoza psychologiczna</i>, GWP, Gdańsk 2009. — Stemplewska-Żakowicz K., Paluchowski W. J., <i>Podstawy diagnozy psychologicznej</i>, [w:] Strelau J., Doliński D., (red.), <i>Psychologia</i>. Podręcznik akademicki, GWP, Gdańsk 2009.			
Literatura uzupełniająca przedmiotu: — Brzeziński J., Chyrowicz B., Toeplitz-Winiewska M., Poznaniak W., <i>Etyka zawodu psychologa</i>, PWN, Warszawa 2008. — Juczyński Z., <i>Narzędzia pomiaru w promocji i psychologii zdrowia</i>, PTP, Warszawa 2009. — Juczyński Z., Ogińska-Bulik N., <i>Narzędzia pomiaru stresu i radzenia sobie ze stresem</i>, PTP, Warszawa 2009. — Suchańska A., <i>Rozmowa i obserwacja w diagnozie psychologicznej</i>, WAiP, Warszawa 2007.			
Inne materiały dydaktyczne:			

P17. Pomoc psychologiczna

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)			
	Nazwa przedmiotu (modułu) Pomoc psychologiczna		Kod przedmiotu :P17
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:		Wydział Zarządzania Społecznej Akademii Nauk w Łodzi	
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:		PSYCHOLOGIA jednolite studia magisterskie	
Nazwa specjalności:		Nie dotyczy	
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:	kierunkowy, obowiązkowy	
Rok: III	Semestr: 5I	ECTS ogółem: 6	Data aktualizacji sylabusu: 13.05 2012
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):		studia stacjonarne: 4	studia niestacjonarne: 4
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne: 2	studia niestacjonarne: 2
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:		Ukończony warsztat psychologiczny: Podstawowe umiejętności psychologiczne – integracja i komunikacja, Podstawowe umiejętności psychologiczne – trening interpersonalny	
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Wykład, ćwiczenia z elementami warsztatu psychologicznego	
Forma zaliczania przedmiotu:		Egzamin pisemny	
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Instytut Psychologii Stosowanej SAN	
Osoba koordynująca przedmiot:		dr hab. Lucyna Golińska, prof. SAN	
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		dr hab. Lucyna Golińska, prof. SAN; dr Paweł Majchrzak	
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
S t u d i a s t a c j o n a r n e		S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e	
Wykład:	45	Wykład:	20
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	10
Laboratorium:		Laboratorium:	
Ćwiczenia projektowe:		Ćwiczenia projektowe:	
Warsztaty:		Warsztaty:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):	6	Inna forma (egzamin):	6
RAZEM:	81	RAZEM:	36
Praca własna studenta (PWS):	69	Praca własna studenta (PWS):	114
RAZEM z PWS:	150	RAZEM z PWS:	150

Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:		
Forma aktywności:	Szacowana liczba godzin potrzebnych na zrealizowanie aktywności:	
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim	81	36
2. Zbieranie i zapoznanie się z literaturą	25	35
3. Przygotowanie do zajęć	14	24
4. Realizacja zaplanowanych zadań grupowych	15	25
5. Zapoznanie z funkcjonowaniem placówek udzielających pomocy psychologicznej	15	15
6. Przygotowanie do egzaminu		15
SUMA:	150	150
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA		
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):		
Wykład:		
- Profesjonalna i nieprofesjonalna pomoc psychologiczna. Motywy i cele pomocy - Kategorie pomocy psychologicznej (profilaktyka, poradnictwo psychologiczne, interwencja kryzysowa, resocjalizacja psychologiczna, psychoterapia). Cztery modele pomagania. - Psychoterapia jako szczególna forma pomocy. Podstawowe założenia dotyczące człowieka i cele psychoterapii w ujęciu: podejścia psychodynamicznego, humanistyczno- egzystencjalnego, behawioralno-poznawczego. - Budowanie relacji terapeutycznej. Fazy relacji pomagania i ustalania celów. Opór w pomaganiu jego źródła i sposoby radzenia. - Rodzaje wykorzystywanych strategii pomocowych. Spostrzeganie przekazów werbalnych i niewerbalnych. Parafrazowanie, klaryfikowanie i sprawdzanie percepcji. Odzwierciedlanie uczuć i treści komunikowanych. Przeszkody w słuchaniu i budowaniu kontaktu. - Etapy pomagania: nawiązanie kontaktu, ustalanie problemów i oczekiwań, kontrakt pomocy psychologicznej, rozwój relacji pomagania, zakończenie relacji. - Czynniki leczące w procesie pomagania. Wartości i postawy pomagającego. Psychologiczna pomoc, a wsparcie społeczne. - Grupowe metody pomocy psychologicznej - dynamika i struktura procesów grupowych. - Grupowe metody pomocy psychologicznej - doświadczenia, zjawiska, zadania. Doświadczenia powodujące zmiany, zadania prowadzącego grupę. - Podstawy interwencji kryzysowej jako forma pierwszej pomocy psychologicznej. Zbiór pojęć dotyczących interwencji kryzysowej, podstawowe umiejętności, postępowanie w wybranych rodzajach kryzysów. - Pomoc psychologiczna w aspekcie rozwojowym człowieka. - Charakterystyka pomocy psychologicznej w zależności od specyfiki zgłaszanych problemów. - Pomoc psychologiczna w aspekcie instytucjonalnym i organizacyjnym. - Etyczne problemy pomocy psychologicznej. Zagrożenia wynikające z wiedzy o kształtowaniu zachowań. Norma społecznej odpowiedzialności. Prawa pacjenta w sytuacji korzystania z różnych form pomocy psychologicznej. - Podsumowanie, aspekty badawcze, perspektywy.		
Ćwiczenia:		
- Pomoc psychologiczna – możliwości i ograniczenia. - Zastosowanie różnych form pomocy psychologicznej w praktyce. - Kontrakt z pacjentem, budowania relacji, ustalanie celów i stosowanie strategii pomocowych. - Style komunikowania się. Autodiagnoza własnego stylu komunikacyjnego – analityk, zadaniowiec, przyjaciel, pomysłodawca.		

5.	Podążanie i synchronizacja jako metody pracy z pacjentem. Rola świadomości, kontroli własnego zachowania i spontaniczności reakcji w sytuacji pomagania.		
6.	Nawiązywanie i rozwijanie relacji interpersonalnych z uwzględnieniem specyfiki zgłaszanych problemów. Sytuacje trudne w pracy pomagającego.		
7.	Standardy pracy profesjonalnego pomagającego. Tajemnica zawodowa. Konflikt interesów. Przekraczanie kompetencji.		
8.	Grupowe formy pomocy – charakterystyka i zastosowanie.		
9.	Warsztat psychologiczny jako forma pracy z grupą. Możliwości i ograniczenia.		
10.	Trener – predyspozycje i umiejętności. Autodiagnoza własnego potencjału oraz charakterystyka zakresu umiejętności praktycznych i programu szkoleniowego kandydata na trenera. Droga do rekomendacji I i II stopnia PTP.		
IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA			
Efekty kształcenia:			
Wiedza:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_W01	Posiada wiedzę, w stopniu koniecznym dla psychologa, w zakresie filozofii, logiki, anatomii, fizjologii, pedagogiki, psychiatrii, psychopatologii, prawa	K_W03	pisemny sprawdzian wiedzy
S2A_W11	Posiada wiedzę niezbędną do podejmowania działań edukacyjnych, promowania zdrowia, stawiania diagnoz, prowadzenia terapii zaburzeń i chorób, niesienia pomocy psychologicznej osobom w wieku podeszłym, przewlekle i terminalnie chorym oraz planowania i realizowania strategii personalnych w organizacji	K_W12	pisemny sprawdzian wiedzy
Umiejętności:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_U02	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych zjawisk i procesów psychologicznych, a także dokonywania diagnozy i projektowania działań mających zastosowanie w praktyce	K_U2	prezentacja
S2A_U06	Posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce, potrafi dokonać krytycznej analizy skuteczności i przydatności stosowanej wiedzy	K_U6	zadanie praktyczne
S2A_U04 S2A_U07	Potrafi trafnie oceniać i wykorzystywać adekwatny dla danej działalności psychologicznej sposób postępowania, dobierając właściwe środki i metody pracy maksymalizujące efektywność wykonania pojawiających się zadań zawodowych	K_U8	zadanie praktyczne
Kompetencje społeczne:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_K02	Wykazuje aktywność i wytrwałość w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie psychologii	K_K3	zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć
* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?			
Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia):			
Wykład:			
C.1 Student charakteryzuje profesjonalną i nieprofesjonalną pomoc psychologiczną. Objasnia motywy i cele pomocy. Ma świadomość możliwości i ograniczeń niesionej pomocy psychologicznej.			
C.2 Rozróżnia kategorie pomocy psychologicznej (profilaktyka, poradnictwo psychologiczne, interwencja kryzysowa,			

resocjalizacja psychologiczna, psychoterapia). Definiuje cztery modele pomagania. Analizuje możliwości zastosowania różnych form pomocy psychologicznej w praktyce.

- C.3 Opisuje psychoterapie jako szczególną formę pomocy. Definiuje podstawowe założenia dotyczące człowieka i cele psychoterapii w ujęciu: podejścia psychodynamicznego, humanistyczno- egzystencjalnego, behawioralno- poznawczego.
- C.4 Korzysta z zasad służących budowaniu relacji terapeutycznej. Analizuje fazy relacji pomagania i potrafi ustalać jej cele. Definiuje pojęcie oporu w pomaganiu, zna jego źródła i sposoby radzenia sobie z nim.
- C.5 Potrafi posługiwać się różnymi rodzajami strategii pomocowych. Identyfikuje przekazy werbalne i niewerbalne, Prawidłowo interpretuje style komunikowania się - analityk, zadaniowiec, przyjaciel, pomysłodawca. Ma świadomość własnego stylu komunikowania się. Posługuje się parafrazowaniem, klaryfikowaniem odzwierciedlaniem uczuć i treści komunikowanych. Identyfikuje i eliminuje. przeszkody w słuchaniu i budowaniu kontaktu.
- C.6 Poddaje analizie etapy pomagania: nawiązanie kontaktu, ustalanie problemów i oczekiwań, wypracowanie kontraktu pomocy psychologicznej, dbanie o rozwój relacji pomagania, zakończenie relacji pomagania. Potrafi opisać pojęcie podążania i synchronizacji jako metody pracy z pacjentem. Ma świadomość ważności kontroli własnego zachowania i spontaniczności reakcji w sytuacji pomagania.
- C.7 Definiuje czynniki leczące w procesie pomagania. Identyfikuje wartości i postawy pomagającego. charakteryzuje pomoc psychologiczną w kontekście wsparcia społecznego.
- C.8 Rozróżnia grupowe metody pomocy psychologicznej – potrafi interpretować sygnały świadczące o dynamice procesu grupowego, adekwatnie identyfikuje strukturę procesu grupowego. Potrafi opisać specyfikę pracy z grupą metodą warsztatu psychologicznego i jego zastosowanie w kontekście sytuacji pomocy psychologicznej.
- C.9 Objaśnia zjawiska, zadania związane z grupowymi metodami pomocy psychologicznej. Wykorzystuje doświadczenia powodujące zmiany, nakreśla zadania prowadzącego grupę, jego predyspozycje i umiejętności. Potrafi określić własny potencjał jako kandydata na trenera, Objaśnia wymogi stawiane kandydatom do rekomendacji trenerskich PTP.
- C.10 Opisuje podstawy interwencji kryzysowej jako formy pierwszej pomocy psychologicznej. Definiuje zbiór pojęć dotyczących interwencji kryzysowej, wykorzystuje podstawowe strategie postępowania w wybranych rodzajach kryzysów.
- C.11 Analizuje problemy związane z udzielaniem pomocy psychologicznej w aspekcie rozwojowym człowieka.
- C.12 Charakteryzuje pomoc psychologiczną w kontekście specyfiki zgłaszanych problemów, identyfikuje sytuacje trudne w pracy pomagającego.
- C.13. Objaśnia zagadnienia związane z pomocą psychologiczną w aspekcie instytucjonalnym i organizacyjnym.
- C.14 Postępuje zgodnie z zasadami etycznymi obowiązującymi w sytuacji niesienia pomocy psychologicznej. Definiuje zagrożenia wynikające z wiedzy o kształtowaniu zachowań. Ma świadomość normy społecznej odpowiedzialności. Opisuje prawa pacjenta w sytuacji korzystania z różnych form pomocy psychologicznej. Jest w stanie scharakteryzować zagadnienia: standardy pracy profesjonalnego pomagającego; tajemnica zawodowa; konflikt interesów; przekraczanie kompetencji.
- C.15 Potrafi wskazać aspekty badawcze oraz perspektywy rozwoju związane z problematyką pomocy psychologicznej.

V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Literatura podstawowa przedmiotu:

Egan G., Kompetentne pomaganie. Poznań: Zys i s-ka 2002.

Okun B., Skuteczna pomoc psychologiczna. Warszawa: IPZ, PTP 2002.

Sęk H., Brzezińska A., Podstawy pomocy psychologicznej. W: J. Strelau i D. Doliński (red.). Psychologia. Podręcznik akademicki, t.2. Gdańsk: GWP 2008.

Literatura uzupełniająca przedmiotu:

Adams K. i Galanes G.J., Komunikacja w grupach. Warszawa: PAN 2008

Adler R. B., Rosenfeld L. B., Proctor II R. F., Relacje interpersonalne. Proces porozumiewania się. Poznań: Rebis 2006

Corey M., Corey G., Grupy. Metody grupowej pomocy psychologicznej. Warszawa: IPZ 2002

Golińska L., Emocje przyjaciół, czy wróg. Warszawa: IPZ 2006

James R.K., Gilliland B.E., Strategie interwencji kryzysowej. Warszawa: PARPA 2004.

Linley P.A., Joseph S., Psychologia pozytywna w praktyce. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN 2007.

Prigatano G.P., Rehabilitacja neuropsychologiczna. Warszawa: PWN; cz. 2, 2009.

Rakowska J.M., Skuteczność psychoterapii. Warszawa: Scholar 2005.

Sęk H., Cieślak R., Wsparcie społeczne, stres i zdrowie. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN 2006.

Inne materiały dydaktyczne:

P18. Interwencja kryzysowa: teorie i praktyka

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)			
	Nazwa przedmiotu (modułu) INTERWENCJA KRYZYSOWA		Kod przedmiotu: P18
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:		Wydział Zarządzania Społecznej Akademii Nauk w Łodzi	
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:		PSYCHOLOGIA jednolite studia magisterskie	
Nazwa specjalności:		nie dotyczy	
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:	kierunkowy, obowiązkowy	
Rok: III	Semestr: 6	ECTS ogółem: 2	Data aktualizacji sylabusu: 13.05 2012
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):		studia stacjonarne: 1	studia niestacjonarne: 1
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne: 1	studia niestacjonarne: 1
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:		Ukończone kształcenie w zakresie: psychologii ogólnej, klinicznej	
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Wykład problemowy i informacyjny, ćwiczenia – metody aktywne	
Forma zaliczania przedmiotu:		Egzamin pisemny z wykładu, ćwiczenia - zaliczenie z oceną	
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Instytut Psychologii Stosowanej SAN	
Osoba koordynująca przedmiot:		dr hab. L. Golińska	
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		dr M. Gorzeń	
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
S t u d i a s t a c j o n a r n e		S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e	
Wykład:	15	Wykład:	10
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	10
Laboratorium:		Laboratorium:	
Ćwiczenia projektowe:		Ćwiczenia projektowe:	
Warsztaty:		Warsztaty:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):	6	Inna forma (jaka):	6
RAZEM:	36	RAZEM:	26
Praca własna studenta (PWS):	14	Praca własna studenta (PWS):	24
RAZEM z PWS:	50	RAZEM z PWS:	50
Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:			
Forma aktywności:		Szacowana liczba godzin potrzebnych na zrealizowanie aktywności:	

	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim	36	26	
2. Przygotowanie się do zajęć	2	4	
3. Przygotowanie własnego projektu na ćwiczenia	2	5	
5. Zapoznanie się z literaturą podstawową	5	10	
6. Przygotowanie się do egzaminu	5	5	
SUMA:	50	50	
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA			
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):			
Wykład:			
1. Pojęcie kryzysu psychologicznego. Definicje Eriksona, Lindermanna i Caplana. Kryteria, stadia przebiegu;			
2. Wybrane teorie i koncepcje kryzysu;			
3. Rodzaje kryzysów: rozwojowe, sytuacyjne, przemiany. Kryzys chroniczny.			
4. Koncepcja K. Dąbrowskiego dezintegracji pozytywne;			
5. Założenia dotyczące interwencji kryzysowej, modele interwencji, przebieg i strategie;			
6. Przemoc jako źródło kryzysu: ofiary przemocy, rodzaje przemocy, modele wyjaśniające.			
Ćwiczenia:			
1. Wsparcie jako podstawa oddziaływania interwencyjnego;			
2. Kryzysy suicydalne: psychologiczne problemy samobójstw, typy samobójstw, próby samobójcze, zespół presuicydalny, dynamika zespołu – rozpoznanie i zapobieganie;			
3. Kryzys utraty i żałoby: przeżycia związane ze stratą bliskiej osoby, stadia przebiegu, patologiczne poczucie winy;			
4. Konflikt jako kryzys psychologiczny; rodzaje, przyczyny, mediacje;			
5. Zespół stresu potraumatycznego – PTSD: charakterystyka, modele rozwoju, reakcje przebiegu, pomiar – skala IES-R, zastosowanie interwencji kryzysowych;			
6. Poradnictwo psychologiczne: poradnictwo a psychoterapia, cele i zadania;			
7. Praktyczne wskazania do diagnozy i interwencji kryzysowej w różnych przypadkach (doznanego urazu, choroby, przemocy, bezrobocia).			
8. W kierunku rozwoju osobowości dojrzałej: psychologia analityczna, koncepcja dojrzałej osobowości W. Menningera, dojrzała osobowość wg Allporta, humanistyczna koncepcja Masłowa, teorie egzystencjalne – poczucie sensu życia wg V. Frankla;			
9. Opis wdrożonych interwencji – opis przypadków.			
IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA			
Efekty kształcenia:			
Wiedza:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_W02	Posiada pogłębioną i rozszerzoną wiedzę na temat podstaw i mechanizmów funkcjonowania człowieka, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, harmonii i dysharmonii, normy i patologii	K_W07	Test wiedzy
S2A_W11	Posiada wiedzę niezbędną do podejmowania działań edukacyjnych, promowania zdrowia, stawiania diagnoz, prowadzenia terapii zaburzeń i chorób, niesienia pomocy psychologicznej osobom w wieku podeszłym, przewlekle i terminalnie chorym oraz planowania i realizowania strategii personalnych w organizacji	K_W12	Test wiedzy
Umiejętności:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma)

			weryfikacji*
S2A_U04, S2A_U07	Potrafi trafnie oceniać i wykorzystywać adekwatny dla danej działalności psychologicznej sposób postępowania, dobierając właściwe środki i metody pracy maksymalizujące efektywność wykonania pojawiających się zadań zawodowych	K_U8	Zadanie praktyczne
S2A_U09	Posiada umiejętność przygotowania rozbudowanych ustnych i pisemnych uzasadnień na tematy dotyczące różnych zagadnień psychologicznych korzystając z dorobku psychologii i innych dyscyplin naukowych	K_U09	Zadanie praktyczne
Kompetencje społeczne:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_K04, S2A_K06	Przestrzega zasad etyki zawodowej w praktycznej działalności psychologa, ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny i podejmuje osobistą refleksję na tematy etyczne	K_K5	Zadanie praktyczne
S2A_K02 S2A_K04	Posiada wgląd w samego siebie, jest świadomy własnej wartości, ale jest też zdolny do samokrytycyzmu; charakteryzuje się komunikatywnością, jest zdolny do empatii i otwartości poznawczej pozwalającej mu poznawać i rozumieć ludzi, nawiązywać i podtrzymać kontakt z drugą osobą	K_K09	Zadanie praktyczne
Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia): C1: Student zna i potrafi wytłumaczyć procesy kryzysu psychicznego; C2: Student zna i potrafi zastosować szczegółowe procedury interwencji kryzysowej; C3: Student zna i potrafi zinterpretować wyniki badań prowadzonych w aspekcie interwencji kryzysowej.; C5: Student potrafi zaprojektować i przeprowadzić własną procedurę interwencji w sytuacji kryzysu.			
V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE			
Literatura podstawowa przedmiotu: Kubacka-Jasiecka D., Interwencja kryzysowa. Pomoc w kryzysach psychologicznych. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne 2010. Kubacka-Jasiecka D., Mudyn K. (red.), Kryzys, interwencja i pomoc psychologiczna. Nowe ujęcia i możliwości. Toruń: Wyd. A. Marszałek 2003 Kubacka-Jasiecka D., Interwencja kryzysowa. Pomoc w kryzysach psychologicznych. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne 2010. Kubacka-Jasiecka D., Mudyn K. (red.), Kryzys, interwencja i pomoc psychologiczna. Nowe ujęcia i możliwości. Toruń: Wyd. A. Marszałek 2003			
Literatura uzupełniająca przedmiotu: Badura-Madej W., Wybrane zagadnienia interwencji kryzysowej, Poradnik dla pracowników socjalnych. Warszawa: Biblioteka Pracownika Socjalnego 1996. Greenstone J., Leviton S., Interwencja kryzysowa. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2004 Juczyński Z., Ocena ryzyka zachowań autodestrukcyjnych na podstawie cech zespołu presuicydalnego. W: P. Oleś (red.). Wybrane zagadnienia z psychologii osobowości, s. 69-79. Lublin: TN KUL 1997.			
Inne materiały dydaktyczne: brak			

P19. Wspieranie rozwoju osobistego

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)					
	Nazwa przedmiotu (modułu) Wspieranie rozwoju osobistego				Kod przedmiotu: P 19
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:			Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk w Łodzi		
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:			PSYCHOLOGIA jednolite studia magisterskie		
Nazwa specjalności:			nie dotyczy		
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:		kierunkowy, obowiązkowy		
Rok: IV	Semestr: 7		ECTS: 5	Data aktualizacji sylabusu: 13.05 2012	
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):			studia stacjonarne: 3	studia niestacjonarne: 3	
ECTS (zajęcia praktyczne):			studia stacjonarne: 2	studia niestacjonarne: 2	
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:			Emocje i motywacja, Psychologia osobowości, Psychologia wychowawcza		
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:			Wykład, ćwiczenia		
Forma zaliczania przedmiotu:			Zaliczenie na podstawie opracowania i realizacji programu wspierania rozwoju osobistego z uwzględnieniem celu zgłaszanego przez potencjalnego odbiorcę.		
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:			Instytut Psychologii Stosowanej SAN		
Osoba koordynująca przedmiot:			prof. dr hab. Z. Juczyński		
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:			dr Małgorzata Roślak-Olczyk		
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA					
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:					
S t u d i a s t a c j o n a r n e			S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e		
Wykład:	30		Wykład:	20	
Ćwiczenia:	30		Ćwiczenia:	20	
Laboratorium:			Laboratorium:		
Ćwiczenia projektowe:			Ćwiczenia projektowe:		
Warsztaty:			Warsztaty:		
Seminarium:			Seminarium:		
Zajęcia terenowe:			Zajęcia terenowe:		
Praktyki:			Praktyki:		
Inna forma (jaka):	6		Inna forma (jaka):	6	
RAZEM:	66		RAZEM:	46	
Praca własna studenta (PWS):	59		Praca własna studenta (PWS):	79	

RAZEM z PWS:		125	RAZEM z PWS:		125
Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:					
Forma aktywności:			Szacowana liczba godzin potrzebnych na zrealizowanie aktywności:		
			studia stacjonarne		studia niestacjonarne
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim			66	46	
2. Przygotowanie się do zajęć			10	20	
3. Przygotowanie prezentacji na ćwiczenia			10	20	
5. Zapoznanie z literaturą podstawową			24	24	
6. Przygotowanie do egzaminu			15	15	
7. Inne:					
SUMA:			125	125	
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA					
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):					
1. Formy i metody wspierania rozwoju osobistego. Trening asertywności, trening twórczości, coaching, tutoring, programowanie neurolingwistyczne, kierowana wizualizacji.					
2. Umiejętności i kompetencje trenera. Komunikacja interpersonalna, kontakt w sytuacji pomagania, rozwiązywanie sytuacji konfliktowych jako wybrane elementy niezbędne w bezpośredniej pracy z jednostką i grupą. Autodiagnoza własnych kompetencji trenerskich.					
3. Szkolenia jako forma programów wspierania rozwoju. Badanie potrzeb szkoleniowych, ich projektowania i realizacja w praktyce.					
4. Trening twórczości - realizacja wybranych elementów treningu w praktyce m.in.: Metody rozwijania wybranych zdolności: abstrahowania, dedukcji, indukcji, transformowania, metaforyzowania. Twórcze rozwiązywanie problemów.					
5. Mapy myśli (mind mapping) – przygotowanie i realizacja przez studentów szkolenia „Mapy myśli” w odniesieniu do określonej grupy odbiorców.					
6. Programowanie neurolingwistyczne – zastosowanie wybranych technik NLP w praktyce m.in.: <u>modelowanie</u> , <u>kotwiczenie</u> , <u>linia czasu</u> , <u>switch pattern</u> , <u>przeramowanie</u> .					
7. Twórcza i kierowana wizualizacja – przygotowanie programu stymulującego rozwój osobisty i realizacja wybranych elementów w praktyce.					
IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA					
Efekty kształcenia:					
Wiedza:					
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*		
S2A_W01	Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju psychologii, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	K_W02	test wiedzy		
S2A_W05, S2A_W08	Ma pogłębioną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, psychologicznym jak i społecznym	K_W06	test wiedzy		
S2A_W03, S2A_W04, S2A_W08, S2A_W09	Posiada pogłębioną i rozszerzoną wiedzę na temat relacji interpersonalnych, więzi społecznych, funkcjonowania grup i rządzących nimi prawidłowości	K_W08	test wiedzy		
Umiejętności:					
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*		
S2A_U01	Posiada pogłębione umiejętności w zakresie wyszukiwania i przetwarzania informacji na temat zjawisk psychologicznych,	KU_01	zadanie praktyczne		

	przy użyciu różnych źródeł oraz interpretowania i wyjaśniania wzajemnych relacji między nimi		lub projektowe
S2A_U02	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych zjawisk i procesów psychologicznych, a także dokonywania diagnozy i projektowania działań mających zastosowanie w praktyce	KU_02	obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego
Kompetencje społeczne:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_K01	Dokonuje samooceny własnych kompetencji, wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i dokształcania się zawodowego, wyznacza nowe kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K01	obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego
S2A_K04, S2A_K05, S2A_K07	Jest świadom znaczenia wiedzy psychologicznej dla utrzymania i rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych i odnosi zdobytą wiedzę do projektowania działań zawodowych	K_K02	obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego
* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?			
Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia): Student zapoznaje się z wiedzą dotyczącą różnych form wspierania rozwoju osobistego, w tym treningu asertywności, treningu twórczości, coachingu, tutoringu, programowania neurolingwistycznego, twórczej i kierowanej wizualizacji oraz realizuje wybrane formy wspierania rozwoju w praktyce. Student nabywa podstawowe umiejętności dotyczące projektowania i realizacji indywidualnych i grupowych programów stymulujących osobisty rozwój jednostki zgodnie z wytyczonymi przez nią celami.			
V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE			
Literatura podstawowa przedmiotu: Adler R. B., Rosenfeld L. B., Proctor II R.F., Relacje interpersonalne. Proces porozumiewania się. Wyd. Rebis, Poznań 2006. Corey M.S., Corey G., Grupy – metody grupowej pomocy psychologicznej. Wyd. Instytutu Psychologii Zdrowia, Warszawa 2002 Nęcka E., Trening twórczości. GWP, Gdańsk 2008. Król-Fijewska M., Stanowczo, łagodnie, bez lęku. WAB, Warszawa 2009			
Literatura uzupełniająca przedmiotu: Bennewicz M.. Coaching czyli restauracja osobowości. Wydawnictwo G+J Gruner + Jahr Polska, Warszawa 2008. Chępa S., Witkowski T., Psychologia konfliktu. Wydawnictwo: Jacek Santorski Warszawa 2004. Gawain Sh., Twórcza wizualizacja. Wydawnictwo Medium, Konstancin – Jeziorna http://www.liderzy.pl/img/aeddb9c4.pdf : Tutoring - w poszukiwaniu metody kształcenia liderów 2001 Jabłonowska L., Wachowiak P., Winch S., Prezentacja profesjonalna: teoria i praktyka. Wydawnictwo Difin, Warszawa 2008. Jedliński K., Trening interpersonalny, WAB, Warszawa 2008 McKay M., Davis M., Fanning P., Sztuka skutecznego porozumiewania się. GWP, Gdańsk 2001. O'Connor J., Seymour J., Wprowadzenie do NLP. Wydawnictwo Zysk i S-ka, Poznań 2008 Rojewska J., Grupa bawi się i pracuje, Oficyna Wydawnicza Unus, Warszawa 2000. Shakti G.Starr J., Coaching. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2005.			
Inne materiały dydaktyczne:			

P20. Psychopatologia

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)			
	Nazwa przedmiotu (modułu) PSYCHOPATOLOGIA		Kod przedmiotu: P20
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:		Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk w Łodzi	
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:		PSYCHOLOGIA jednolite studia magisterskie	
Nazwa specjalności:		Nie dotyczy	
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:	Kierunkowy, obowiązkowy	
Rok: III	Semestr: 5	ECTS ogółem: 6	Data aktualizacji sylabusu: 05. 06. 2012
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):		studia stacjonarne: 4	studia niestacjonarne: 4
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne: 2	studia niestacjonarne: 2
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:		Zaliczenie przedmiotu „Diagnoza psychologiczna”	
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Wykład, ćwiczenia	
Forma zaliczania przedmiotu:		Egzamin : test pisemny Ćwiczenia: kolokwium	
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Instytut Psychologii SAN	
Osoba koordynująca przedmiot:		dr hab. Lucyna Golińska, prof. SAN	
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		Prof. dr hab. Józef Kocur, dr Martyna Kaflik-Pieróg, dr Magdalena Zadworna-Cieślak	
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
S t u d i a s t a c j o n a r n e		S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e	
Wykład:	45	Wykład:	20
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	10
Laboratorium:	-	Laboratorium:	-
Ćwiczenia projektowe:	-	Ćwiczenia projektowe:	-
Warsztaty:	-	Warsztaty:	-
Seminarium:	-	Seminarium:	-
Zajęcia terenowe:	-	Zajęcia terenowe:	-
Praktyki:	-	Praktyki:	-
Inna forma (jaka): egzamin i zaliczenie ćwiczeń	6	Inna forma (jaka): egzamin i zaliczenie ćwiczeń	6
RAZEM:	81	RAZEM:	36
Praca własna studenta (PWS):	69	Praca własna studenta (PWS):	114
RAZEM z PWS:	150	RAZEM z PWS:	150

Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:		
Forma aktywności:	Szacowana liczba godzin potrzebnych na zrealizowanie aktywności:	
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim	81	46
2. Przygotowanie się do zajęć	29	20
3. Przygotowanie esejów		
4. Wykonanie projektów		
5. Zapoznanie z literaturą podstawową	20	20
6. Pisemna praca zaliczeniowa		
7. Inne: analiza przypadku		20
8. Przygotowanie do egzaminu	20	44
SUMA:	150	150
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA		
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):		
Wykłady:		
1. Psychopatologia – definiowanie zaburzeń psychicznych. Pojęcie normy, normalności i patologii w ujęciu psychiatrycznym i psychologicznym. Wybrane zagadnienia dotyczące ustawy o ochronie zdrowia psychicznego. 2. Psychologia kliniczna a psychopatologia. Charakterystyka porównawcza i wzajemne relacje dyscyplin. 3. Podstawy i kryteria klasyfikacji zaburzeń psychicznych w ICD-10 i DSM-IV. Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania w ICD 10 - podstawowe opisy kliniczne i wskazówki diagnostyczne stosowane do klasyfikowania zaburzeń psychicznych, listy kategorii. Pięć wymiarów klasyfikacji DSM IV TR. Ocena wieloosiowa i zestawy kryteriów diagnostycznych. 4. Psychopatologia ogólna: zaburzenia prostych i złożonych czynności psychicznych. Zaburzenia procesów poznawczych - spostrzegania, pamięci, uwagi, myślenia. 5. Psychopatologia emocji i procesów motywacyjnych. Zaburzenia aktywności, działań ruchowych. Jakościowe i ilościowe zaburzenia świadomości. 6. Psychopatologia szczegółowa: zaburzenia lękowe. Strach, lęk i fobia. Zespół stresu pourazowego. Zespół paniki i uogólnionego lęku. Diagnoza i formy terapii. 7. Psychopatologia szczegółowa: zaburzenia somatoformiczne. Psychologiczne koncepcje wyjaśniające etiologię zjawiska. Metody diagnozowania zaburzeń somatoformicznych. Typy, podatność i przebieg zaburzeń somatoformicznych. Leczenie. 8. Psychopatologia szczegółowa: zaburzenia dysocjalne. Postacie, przyczyny, podatność. Terapia. 9. Psychopatologia szczegółowa: zaburzenia nastroju. Depresja jedno i dwubiegunowa – Modele, klasyfikacja, objawy, leczenie. 10. Psychopatologia szczegółowa: schizofrenie – poglądy w ujęciu historycznym, definicja, epidemiologia i etiopatogeneza. Rodzaje schizofrenii. Podstawowe objawy i poziomy choroby. Formy terapii schizofrenii. 11. Psychopatologia szczegółowa: zaburzenia osobowości według DSM IV i ICD 10 – podobieństwa i różnice. Charakterystyka zaburzeń osobowości. Proponowane formy oddziaływań terapeutycznych.		

12. Uzależnienia. Nadużywanie, a uzależnienie. Kryteria diagnostyczne w ICD 10 i DSM IV. Zależność psychiczna i fizyczna, zespół abstynencyjny. Koncepcje i modele uzależnień.
13. Zaburzenia na tle seksualnym. Zaburzenia preferencji seksualnych – charakterystyka fetyszyzmu, transwestytyzmu fetyszystycznego, ekshibicjonizmu, oglądactwa, pedofilii, sadomasochizmu. Zaburzenie identyfikacji płciowej – na przykładzie transseksualizmu i transwestytyzmu o podwójnej roli. Dysfunkcje seksualne – rodzaje, przyczyny i metody leczenia. Badania naukowe nad zachowaniami seksualnymi.
14. Psychopatologia okresu wczesnodziecięcego, adolescencji i późnego okresu dorosłości. Wybrane zagadnienia dotyczące zaburzeń rozwoju psychicznego, zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym.
15. Przyczyny powstawania zaburzeń psychicznych: podejście biologiczne, neuronauka i koncepcje psychologiczne. Biomedyczny model zaburzeń psychicznych. Zaburzenia psychiczne, a mózgowe mechanizmy powstawania procesów psychicznych. Podsumowanie.

Ćwiczenia:

1. Klasyfikacji zaburzeń psychicznych w ICD-10 i DSM-IV
2. Narzędzia przesiewowe do badania stopnia nasilenia zaburzeń psychicznych (skala depresji Becka i Hamiltona, kwestionariusz Goldberga GHQ 28 i in.
3. Demonstracje przypadków zaburzeń nerwicowych i psychotycznych.

IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA

Efekty kształcenia:

Wiedza:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji [wskazać z pola oznaczonego *]
S2A_W01	Posiada wiedzę, w stopniu koniecznym dla psychologa, w zakresie filozofii, logiki, anatomii, fizjologii, pedagogiki, psychiatrii, psychopatologii, prawa	K_W03	Test wiedzy
S2A_W02	Posiada pogłębioną i rozszerzoną wiedzę na temat podstaw i mechanizmów funkcjonowania człowieka, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, harmonii i dysharmonii, normy i patologii	K_W07	Test wiedzy
S2A_W11	Posiada wiedzę niezbędną do podejmowania działań edukacyjnych, promowania zdrowia, stawiania diagnoz, prowadzenia terapii zaburzeń i chorób, niesienia pomocy psychologicznej	K_W12	Test wiedzy
Umiejętności:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji
S2A_U02	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych zjawisk i procesów psychologicznych, a także dokonywania wstępnej diagnozy	K_U2	Zadanie praktyczne
S2A_U03	Potrafi obserwować, diagnozować i poddawać racjonalnej ocenie przyczyny i przebieg procesów i zjawisk związanych z funkcjonowaniem ludzkiej psychiki, formułować własne opinie na ten temat oraz stawiać hipotezy badawcze	K_U03	Zadanie praktyczne

Kompetencje społeczne:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji
S2A_K04 S2A_K06	Przestrzega zasad etyki zawodowej w praktycznej działalności psychologa, ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny i podejmuje osobistą refleksję na tematy etyczne	K_K05	Zadanie praktyczne
* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?			
Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia): - C.1. Student definiuje pojęcia i posługuje się terminologią z zakresu psychopatologii ogólnej i szczegółowej. - C.2. Objaśnia wybrane zagadnienia dotyczące psychopatologii ogólnej i szczegółowej jako podstawy psychologii klinicznej, sposobów definiowania i opisu zaburzeń psychicznych i zachowania jednostki. - C.3. Rozpoznaje, wybiera i łączy interdyscyplinarne elementy wiedzy w części stanowiące teoretyczne i praktyczne zagadnienia zdrowia i zaburzeń społecznych. - C.4. Identyfikuje i charakteryzuje zagadnienia natury teoretycznej i praktycznej. - C.5. Rozróżnia ilościowe i jakościowe zaburzenia psychiczne. - C.6. Wskazuje i dobiera różne kryteria klasyfikacji problemów i zaburzeń psychicznych. - C.7. Ustala bezwzględną i względną wartość diagnostyczną różnych symptomów klinicznych. - C.8. Rozpoznaje i objaśnia obraz kliniczny wyodrębniony w psychopatologii szczegółowej jednostek klinicznych. - C.9. Posługuje się zdobytą wiedzą w procesie diagnostycznym i formułuje diagnozy różnicowe. - C.10. Postępuje w świadomy sposób, mając na względzie zasady etyczne i godność człowieka i z najwyższą dbałością wykonuje wszelkie procesy diagnostyczne zgodnie z kryteriami kierowania do leczenia osób z różnymi zaburzeniami psychicznymi.			
V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE			
Literatura podstawowa przedmiotu: — Carson R.C., Butcher J. Mineka S., <i>Psychologia zaburzeń</i>, T. 1 i 2., Wyd. GWP, Gdańsk 2003. — Cierpiałkowska L., <i>Psychopatologia</i>. Wydawnictwo Naukowe „Scholar”, Warszawa 2009. — Rosenhan D., Seligman E., <i>Psychopatologia</i>, Wyd. PTP, Warszawa 2003. — Juczyński Z., <i>Narkomania</i>. Podręcznik dla nauczycieli, wychowawców i rodziców, Wydanie II uzupełnione, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008. — Kępiński A., <i>Psychopatologia nerwic</i>, Wydawnictwo Literackie, Kraków 2007. — Meyer R., <i>Psychopatologia. Jeden przypadek – wiele teorii</i>, Wyd. GWP, Gdańsk 2004.			
Literatura uzupełniająca przedmiotu: — Aleksandrowicz J., <i>Psychopatologia zaburzeń nerwicowych i osobowości</i>, Wyd. UJ, Kraków 2000. — Cekiera C., <i>Ryzyko uzależnień</i>, Wyd. Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin 2001. — Jakubik A., <i>Zaburzenia osobowości</i>, Wyd. PZWL, Warszawa 1999. — Meyer R., <i>Psychopatologia. Jeden przypadek – wiele teorii</i>, Wyd. GWP, Gdańsk 2004. — Ogińska-Bulik N., <i>Uzależnienie od czynności - Mit czy rzeczywistość</i>, Wyd. Difin, Warszawa 2010.			
Inne materiały dydaktyczne:			

P21. Psychologia kliniczna

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)					
	Nazwa przedmiotu (modułu) Psychologia kliniczna				Kod przedmiotu: P21
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:			Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk w Łodzi		
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:			PSYCHOLOGIA jednolite studia magisterskie		
Nazwa specjalności:			nie dotyczy		
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:		kierunkowy, obowiązkowy		
Rok: III	Semestr:	ECTS ogółem: 6	Data aktualizacji sylabusu: 13.05 2012		
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):		studia stacjonarne: 4	studia niestacjonarne: 4		
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne: 2	studia niestacjonarne: 2		
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:		Diagnoza psychologiczna, Psychologia rozwoju człowieka w cyklu życia, Psychologia osobowości, Metodologia badań psychologicznych, Emocje i motywacja			
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Wykład, ćwiczenia			
Forma zaliczania przedmiotu:		Wykład: egzamin testowy – wymagane uzyskanie co najmniej 50%+1 poprawnych odpowiedzi Ćwiczenia – zaliczenie ustne na podstawie prezentacji zadania praktycznego			
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Instytut Psychologii Stosowanej SAN			
Osoba koordynująca przedmiot:		prof.. dr hab. Zygfryd Juczyński			
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		dr Martyna Kaflik-Pieróg			
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA					
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:					
S t u d i a s t a c j o n a r n e			S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e		
Wykład:	45		Wykład:	20	
Ćwiczenia:	30		Ćwiczenia:	10	
Laboratorium:			Laboratorium:		
Ćwiczenia projektowe:			Ćwiczenia projektowe:		
Warsztaty:			Warsztaty:		
Seminarium:			Seminarium:		
Zajęcia terenowe:			Zajęcia terenowe:		
Praktyki:			Praktyki:		
Inna forma (jaka):	6		Inna forma (jaka):	6	
RAZEM:	81		RAZEM:	36	
Praca własna studenta (PWS):	69		Praca własna studenta (PWS):	114	

RAZEM z PWS:		150	RAZEM z PWS:		150
Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:					
Forma aktywności:			Szacowana liczba godzin potrzebnych na zrealizowanie aktywności:		
			studia stacjonarne		studia niestacjonarne
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim			81	56	
2. Przygotowanie się do zajęć			15	20	
3. Przygotowanie prezentacji na ćwiczenia					
5. Zapoznanie z literaturą podstawową			10	20	
6. Przygotowanie do egzaminu			15	20	
7. Inne: zadanie praktyczne – opracowanie studium przypadku			29	36	
SUMA:			150	150	
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA					
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):					
Wykłady:					
1. Historia i źródła powstania psychologii klinicznej jako nauki stosowanej; przedmiot, zadania i podstawowe pojęcia psychologii klinicznej; źródła rozwoju psychologii klinicznej jako dyscypliny naukowej, rola i zadania psychologa klinicznego w różnych dziedzinach medycyny, prawa, pedagogiki i in.; prawne aspekty działań psychologicznych, ustawa o ochronie zdrowia psychicznego, ustawa o zawodzie psychologa.					
2. Pojęcie normy i patologii w psychologii klinicznej i psychiatrii; pojęcie zaburzonego zachowania, niedojrzałej osobowości, zaburzenia i choroby psychiczne; ból i cierpienie psychiczne.					
3. Diagnoza psychologiczna a diagnoza nozologiczna; zaburzenia związane z sytuacją trudną, frustracją, sytuacją deprywacji; mechanizmy obronne osobowości: definicje, pojęcia, podziały, ogólna charakterystyka; zastosowanie mechanizmów obronnych.					
4. Różne uwarunkowania zaburzeń (genetyczne, biochemiczne, psychofizjologiczne, psychologiczne, społeczne); badanie i diagnozowanie zaburzeń psychicznych.					
5. Zaburzenia osobowości: etiologia; charakterystyka; zaburzenia osobowości w ujęciu psychodynamicznym, teorii uczenia się i poznawczym.					
6. Zaburzenia nerwicowe; zaburzenia dysocjacyjne; zaburzenia psychosomatyczne; przegląd zaburzeń; teorie chorób psychosomatycznych.					
7. Uzależnienia od środków psychoaktywnych: używanie, nadużywanie i uzależnienie; rodzaje substancji psychoaktywnych; obraz kliniczny; koncepcje i modele uzależnienia; wieloczynnikowe uwarunkowania; programy leczenia; zapobieganie; uzależnienia czynnościowe.					
8. Upośledzenie umysłowe: pojęcia i definicje; epidemiologia; etiologia; symptomatologia; klasyfikacja; rozpoznanie; pomoc psychologiczna; orzecznictwo.					
9. Zaburzenia psychiczne u dzieci: specyficzne zaburzenia rozwoju; zaburzenia nerwicowe; zaburzenia zachowania; osobowość nieprawidłowa; autyzm dziecięcy; terapia i pomoc psychologiczna.					
10. Organiczne zaburzenia psychiczne: choroba Alzheimera; choroba Picka; psychozy starcze; padaczka; problemy starości.					
11. Neuropsychologia kliniczna: metody diagnozy; zaburzenia językowe u osób z dysfunkcją mózgu; mózgowe mechanizmy reprezentacji systemu językowego i mechanizmy płynności mowy.					
12. Zastosowanie diagnozy i pomocy psychologicznej w oddziaływaniach kryzysowych. Stres potraumatyczny: psychologiczne następstwa; kryteria diagnostyczne PTSD; rozpowszechnienie PTSD; rozpoznawanie; czynniki ryzyka; terapia; .					
13. Zastosowanie wybranych elementów pomocy psychologicznej w różnych zaburzeniach psychicznych (zaburzenia nerwicowe, osobowości, psychozy), kryteria doboru form i technik pomocy psychologicznej i psychoterapii w zależności od rodzaju zaburzeń psychicznych.					
14. Psychoterapia: wybrane kierunki psychoterapii; terapie specyficzne i niespecyficzne, skuteczność oddziaływań psychoterapeutycznych.					

15. Podsumowanie zajęć.

Ćwiczenia:

1. Rozmowa i wywiad w psychologii klinicznej
2. Badanie sprawności umysłowej u dzieci, młodzieży i dorosłych
3. Testy neuropsychologiczne
4. Opisy przypadków klinicznych dzieci i dorosłych
5. Sporządzanie diagnozy klinicznej

IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA

Efekty kształcenia:

Wiedza:

Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_W01	Posiada wiedzę, w stopniu koniecznym dla psychologa, w zakresie filozofii, logiki, anatomii, fizjologii, pedagogiki, psychiatrii, psychopatologii, prawa	K_W03	test wiedzy
S2A_W01	Ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę na temat subdyscyplin i specjalizacji psychologii, obejmującą terminologię, teorię i metodykę	K_W05	test wiedzy
S2A_W02	Posiada pogłębioną i rozszerzoną wiedzę na temat podstaw i mechanizmów funkcjonowania człowieka, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, harmonii i dysharmonii, normy i patologii	K_W07	test wiedzy

Umiejętności:

Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_U03	Potrafi obserwować, diagnozować i poddawać racjonalnej ocenie przyczyny i przebieg procesów i zjawisk związanych z funkcjonowaniem ludzkiej psychiki, formułować własne opinie na ten temat oraz stawiać hipotezy badawcze	K_U03	zadanie praktyczne lub projektowe
S2A_U08	Posiada pogłębioną umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk psychologicznych, rozszerzoną o umiejętność pogłębionej teoretycznej oceny tych zjawisk w wybranych obszarach z zastosowaniem metody badawczej	K_U08	zadanie praktyczne lub projektowe

Kompetencje społeczne:

Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_K04 S2A_K06	Przestrzega zasad etyki zawodowej w praktycznej działalności psychologa, ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny i podejmuje osobistą refleksję na tematy etyczne	K_K05	zadanie praktyczne lub projektowe
S2A_K02 S2A_K04	Posiada wgląd w samego siebie, jest świadomy własnej wartości, ale jest też zdolny do samokrytycyzmu; charakteryzuje się komunikatywnością, jest zdolny do empatii i otwartości poznawczej, pozwalającej mu poznawać i rozumieć ludzi, nawiązywać i podtrzymać kontakt z drugą osobą	K_K9	zadanie praktyczne lub projektowe

* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub

projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?

Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia):

W wyniku przeprowadzonych zajęć student:

- posiada wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii klinicznej i potrafi zastosować ją w praktycznych działaniach;
- posiada wiedzę dotyczącą diagnostyki i terapii zaburzeń psychicznych, zaburzeń zachowania dzieci, młodzieży i dorosłych;
- potrafi identyfikować występujące problemy zdrowia psychicznego oraz podejmować działania zmierzające do ich rozwiązania;
- nabywa umiejętności oceny obrazu klinicznego zaburzenia, jego różnicowanie z innymi jednostkami klinicznymi, formułowania problemów i pytań diagnostycznych, zaplanowania badania oraz interpretowanie i integrowania danych uzyskanych różnymi technikami i metodami, sformułowania diagnozy psychologicznej i przedstawienie wniosków;
- jest świadom własnych kompetencji, wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i dokształcania się zawodowego, wyznacza nowe kierunki własnego rozwoju i kształcenia;
- posiada umiejętności niezbędne do nawiązani i podtrzymania kontaktu z drugą osobą.

V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Literatura podstawowa przedmiotu:

- Sęk H., *Psychologia kliniczna*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2005.
- Rosenhan D., Seligman M., *Psychopatologia*, t. 1 i 2. Polskie Towarzystwo Psychologiczne, Warszawa 1994.

Literatura uzupełniająca przedmiotu:

- Beverly J., *Leczenie dzieci po urazach psychicznych*, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Warszawa 2003.
- Carson R.C., Buchter J.N., Mineka S., *Psychologia zaburzeń*, GWP, Gdańsk 2005.
- Kazadin A.E., Weisz J.R., *Psychoterapia dzieci i młodzieży*, Wyd. UJ, Kraków 2006.
- Popielarska A., Popielarska M., *Psychiatria wieku rozwojowego*, PZWL, Warszawa 2000.
- Wolańczyk T., Kolender J., *Zaburzenia emocjonalne i behawioralne u dzieci*. PZWL, Warszawa 2005.

Inne materiały dydaktyczne:

P22. Podstawowe umiejętności psychologiczne: integracja i komunikacja

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)			
	Nazwa przedmiotu (modułu) Podstawowe umiejętności psychologiczne: integracja i komunikacja		Kod przedmiotu: P22
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:		Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk	
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:		PSYCHOLOGIA jednolite studia magisterskie	
Nazwa specjalności:		nie dotyczy	
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:	kierunkowy, obowiązkowy	
Rok: I	Semestr: 1	ECTS ogółem: 2	Data aktualizacji sylabusu: 13.05. 2012
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):		studia stacjonarne: 1	studia niestacjonarne: 1
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne: 1	studia niestacjonarne: 1
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:		brak	
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Warsztat psychologiczny	
Forma zaliczania przedmiotu:		Zaliczenie na podstawie obecności, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego	
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Instytut Psychologii Stosowanej SAN	
Osoba koordynująca przedmiot:		dr Zadworna-Cieślak	
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		dr Zadworna-Cieślak ; dr Martyna Kaflik-Pieróg	
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
S t u d i a s t a c j o n a r n e		S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Ćwiczenia projektowe:		Ćwiczenia projektowe:	
Warsztaty:	30	Warsztaty:	20
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):	3	Inna forma (jaka):	3
RAZEM:	33	RAZEM:	23
Praca własna studenta (PWS):	17	Praca własna studenta (PWS):	27
RAZEM z PWS:	50	RAZEM z PWS:	50
Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:			

Forma aktywności:		Szacowana liczba godzin potrzebnych na zrealizowanie aktywności:	
		studia stacjonarne	studia niestacjonarne
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim		33	23
2. Przygotowanie się do zajęć		5	5
3. Zapoznanie się z literaturą		6	12
4. Przygotowanie zadania praktycznego		6	10
SUMA:		50	50
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA			
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):			
- Integracja grupy. - Podstawowe zasady skutecznej komunikacji. - Analiza czynników utrudniających porozumiewanie się ze strony nadawcy. - Analiza czynników utrudniających proces komunikowania się ze strony odbiorcy. - Komunikacja werbalna – składowe procesu. - Mówienie, czyli sposoby budowania wypowiedzi. - Techniki aktywnego słuchania /komunikat ja, parafraza, nazywanie uczuć, pytania otwarte etc./ - Analiza błędów popełnianych w procesie komunikacji - werbalne bariery komunikacyjne. - Komunikacji niewerbalna - proksemika, paralingwistyka, kinezytyka, chronemika. - Znaczenie komunikatów z poziomu niewerbalnego. - Analiza błędów popełnianych w procesie komunikacji - niewerbalne bariery komunikacyjne. - Komunikacja niewerbalna procesie ekspresji i identyfikacji emocji. - Wykorzystanie przekazów niewerbalnych jako czynnika zwiększającego otwartość i zaangażowanie rozmówcy. - Proces dostrajania się do rozmówcy z uwzględnieniem obserwowanych sygnałów niewerbalnych.			
IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA			
Efekty kształcenia:			
Wiedza:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_W03 S2A_W04 S2A_W08 S2A_W09	Posiada pogłębioną i rozszerzoną wiedzę na temat relacji interpersonalnych, więzi społecznych, funkcjonowania grup i rządzących nimi prawidłowości	K_W08	ustny sprawdzian wiedzy
Umiejętności:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_U06	Posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce, potrafi dokonać krytycznej analizy skuteczności i przydatności stosowanej wiedzy	K_U6	zadanie praktyczne
Kompetencje społeczne:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma)

			weryfikacji*
S2A_K03 S2A_K05	Rzetelnie i odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje zadania związane z działalnością psychologa	K_K04	zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć
S2A_K02 S2A_K06	Jest zdolny w pracy w interdyscyplinarnym zespole, komunikacji z osobami będącymi i niebędącymi psychologami oraz aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania psychologiczne	K_K7	zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć
S2A_K02 S2A_K03 S2A_K05	Posiada kompetencje komunikacyjne i interpersonalne, mediacyjne i negocjacyjne, pozwalające na pracę zarówno z jednostkami, jak i grupami w zróżnicowanych środowiskach i warunkach społecznych	K_K10	zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć

* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?

Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia):

- C.1 Student jest w stanie zdefiniować pojęcie integracji zespołu oraz dokonać analizy procesu integracji grupy.
- C.2 Potrafi rozróżnić podstawowe zasady skutecznej komunikacji i wykorzystać je adekwatnie do sytuacji.
- C.3 Rozpoznaje i analizuje czynniki utrudniające porozumiewanie się ze strony nadawcy.
- C.4 Identyfikuje i poddaje ocenie czynniki utrudniające proces komunikowania się ze strony odbiorcy.
- C.5 Objaśnia pojęcie komunikacji werbalnej, wymienia i opisuje składowe procesy komunikacji werbalnej.
- C.6 Jest w stanie scharakteryzować sposoby budowania wypowiedzi, potrafi w sposób kreatywny tworzyć adekwatne do sytuacji komunikaty służące nawiązaniu i podtrzymaniu relacji.
- C.7 Właściwie dobiera i techniki aktywnego słuchania /komunikat ja, parafraza, nazywanie uczuć, pytania otwarte etc./ i jest zdolny do ich praktycznego wykorzystania.
- C.8 Dokonuje analizy błędów popełnianych w procesie komunikacji – rozróżnia werbalne bariery komunikacyjne, świadomie unika ich stosowania w procesie komunikacji.
- C.9 Opisuje zagadnienia dotyczące komunikacji niewerbalnej – definiuje pojęcia proksemika, paralingwistyka, kinezytyka, chronemika.
- C.10 Jest wrażliwy na sygnały pojawiające się w ramach przekazu niewerbalnego, wykazuje się aktywną postawą w ich identyfikacji, ocenia znaczenie tego rodzaju komunikatów.
- C. 11 Potrafi dokonać interpretacji błędów popełnianych w procesie komunikacji – jest zdolny do dokonania identyfikacji niewerbalnych barier komunikacyjnych.
- C.12 Wskazuje rolę komunikacji niewerbalnej w procesie ekspresji i identyfikacji emocji, interpretuje stany emocjonalne na podstawie przekazu niewerbalnego.
- C.13 Właściwie dobiera i świadomie wykorzystuje przekazy niewerbalne jako czynnik zwiększający otwartość i zaangażowanie rozmówcy.
- C.14 Wykazuje się aktywną postawą w procesie dostrajania się do rozmówcy z uwzględnieniem obserwowanych sygnałów niewerbalnych.

V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Literatura podstawowa przedmiotu:

- Adler R.B., Rosenfeld L., Proctor F., Relacje interpersonalne. Proces porozumiewania się. Poznań Rebis 2011.
- Adams K., Galanes G.J., Komunikacja w grupach. Warszawa: PAN 2008.

—	Rojewska J., Grupa bawi się i pracuje. Warszawa: Oficyna Wydawnicza Unus 2000.
Literatura uzupełniająca przedmiotu:	
—	Hartley P., Komunikacja w grupie. Poznań: Zysk i S-ka 1997.
—	Corey M.S., Corey G., Grupy – metody grupowej pomocy psychologicznej. Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia 2002.
—	Stewart J. (red.), Mosty zamiast murów. O komunikowaniu się między ludźmi, Warszawa: PWN 2002.
Inne materiały dydaktyczne:	

P23. Podstawowe umiejętności psychologiczne: rozwiązywanie konfliktów

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)			
	Nazwa przedmiotu (modułu) Podstawowe umiejętności psychologiczne: rozwiązywanie konfliktów		Kod przedmiotu P23
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:		Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk	
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:		PSYCHOLOGIA jednolite studia magisterskie	
Nazwa specjalności:		nie dotyczy	
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:	kierunkowy, obowiązkowy	
Rok: I	Semestr: 2	ECTS ogółem: 3	Data aktualizacji sylabusu: 13.05 2012
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):		studia stacjonarne: 2	studia niestacjonarne: 1
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne: 1	studia niestacjonarne: 1
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:		Ukończony warsztat psychologiczny: Podstawowe umiejętności psychologiczne – integracja i komunikacja	
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Warsztat psychologiczny	
Forma zaliczania przedmiotu:		Zaliczenie na podstawie obecności, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego	
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Instytut Psychologii Stosowanej SAN	
Osoba koordynująca przedmiot:		dr Marek Krawiec	
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		dr Marek Krawiec; mgr Małgorzata Klimka	
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
S t u d i a s t a c j o n a r n e		S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Ćwiczenia projektowe:		Ćwiczenia projektowe:	
Warsztaty:	30	Warsztaty:	20
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):	3	Inna forma (jaka):	3
RAZEM:	33	RAZEM:	23
Praca własna studenta (PWS):	42	Praca własna studenta (PWS):	52
RAZEM z PWS:	75	RAZEM z PWS:	75
Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:			
Forma aktywności:		Szacowana liczba godzin	

		potrzebnych na zrealizowanie aktywności:	
		studia stacjonarne	studia niestacjonarne
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim		33	23
2. Zbieranie i zapoznanie się z literaturą podstawową		20	20
3. Przygotowanie się do zajęć		7	12
4. Realizacja zadań praktycznych		15	20
5. Inne:			
SUMA:		75	75
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA			
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):			
1. Zjawisko konfliktu – poziomy konfliktu i definicje pojęcia, składowe procesu, dynamika zjawiska. 2. Style reagowania w sytuacji konfliktowej. Wady, zalety i możliwe zastosowanie stylu współpracującego, konfrontacyjnego, dostosowującego, unikającego, opartego na kompromisie oraz wykorzystującego trzecią siłę. Autodiagnoza własnych stylów reagowania. 3. Psychologiczne pułapki konfliktu. Identyfikacja pułapek myślenia, m.in.: mechanizm żdźbła i belki, podwójne normy, lustrzane odbicie, biegunowe myślenie. Mechanizm samosprawdzającego się proroctwa. 4. Pozorne rozwiązania sytuacji konfliktowych m.in. na przykładzie ignorowania, odwrócenia, deprecjonowania. 5. Wybrane techniki wspomagające efektywne rozwiązywanie konfliktów: „partycypacja w podejmowaniu decyzji”, „technika przeciwnych reakcji”, „wymiana wizerunków”, „burza mózgów”, „postaw się w jego sytuacji”. 6. Interwencja osób neutralnych w sytuacji konfliktowej na przykładzie mediacji, arbitrażu, moderacji, admonicji, koncyliacji. 7. Negocjacje jako metoda rozwiązywania sytuacji konfliktowej. Zróżnicowanie negocjacji miękkich, twardych i rzeczowych (opartych na współpracy). Możliwości i ograniczenia. 8. Negocjator – wiedza, umiejętności, postawa, wartości. 9. Rola komunikacji pozawerbalnej w procesie negocjacyjnym. 10. Komunikacja słowna w procesie negocjacyjnym. Bariery komunikacyjne utrudniające proces porozumienia. Neutralne narzędzia w komunikacji interpersonalnej. 11. Asertywność w procesie negocjacyjnym. 12. Negocjacje twarde - oparte na walce 13. Techniki psychomanipulacyjne w procesie negocjacyjnym 14. Negocjacje harwardzkie. Zasady negocjacji rzeczowych. Zastosowanie w praktyce			
IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA			
Efekty kształcenia:			
Wiedza:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_W03 S2A_W04 S2A_W08 S2A_W09	Posiada pogłębioną i rozszerzoną wiedzę na temat relacji interpersonalnych, więzi społecznych, funkcjonowania grup i rządzących nimi prawidłowości	K_W08	ustny sprawdzian wiedzy

Umiejętności:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_U06	Posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce, potrafi dokonać krytycznej analizy skuteczności i przydatności stosowanej wiedzy	K_U6	zadanie praktyczne
Kompetencje społeczne:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_K03 S2A_K05	Rzetelnie i odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje zadania związane z działalnością psychologa	K_K04	zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć
S2A_K02 S2A_K06	Jest zdolny w pracy w interdyscyplinarnym zespole, komunikacji z osobami będącymi i niebędącymi psychologami oraz aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania psychologiczne	K_K7	zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć
S2A_K02 S2A_K03 S2A_K05	Posiada kompetencje komunikacyjne i interpersonalne, mediacyjne i negocjacyjne, pozwalające na pracę zarówno z jednostkami, jak i grupami w zróżnicowanych środowiskach i warunkach społecznych	K_K10	zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć
* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?			
Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia):			
C.1 Student jest w stanie opisać zjawisko konfliktu – potrafi scharakteryzować poziomy konfliktu, składowe procesy, dynamikę zjawiska.			
C.2 Potrafi wskazać style reagowania w sytuacji konfliktowej, charakteryzuje ich wady i zalety. Jest w stanie dokonać autodiagnozy i interpretacji własnych stylów reagowania. Ocenia możliwości zastosowania stylu współpracującego, konfrontacyjnego, dostosowującego, unikającego, opartego na kompromisie oraz wykorzystującego trzecią siłę.			
C.3 Rozpoznaje i analizuje psychologiczne pułapki konfliktu – min. mechanizm żądźbła i belki, podwójne normy, lustrzane odbicie, biegunowe myślenie, mechanizm samosprawdzającego się proroctwa. Ma świadomość ograniczeń wynikających z ich występowania w sytuacji konfliktu.			
C.4 Identyfikuje i poddaje ocenie pozorne rozwiązania sytuacji konfliktowych m.in.: ignorowanie, odwrócenie, deprecjonowanie.			
C.5 Właściwie dobiera i wykorzystuje techniki wspomagające efektywne rozwiązywanie konfliktów: „partycypacja w podejmowaniu decyzji”, „technika przeciwnych reakcji”, „wymiana wizerunków”, „burza mózgów”, „postaw się w jej sytuacji”.			
C.6 Jest w stanie scharakteryzować i ocenić stopień przydatności interwencji osób neutralnych w sytuacji konfliktowej na przykładzie mediacji, arbitrażu, moderacji, admonicji, koncyliacji.			
C.7 Objaśnia pojęcie negocjacji jako metody rozwiązywania sytuacji konfliktowej. Rozróżnia negocjacje miękkie, twarde i rzeczowe (oparte na współpracy). Opisuje możliwości i ograniczenia technik negocjacyjnych. Formułuje oceny co do możliwości zastosowania poszczególnych technik.			
C.8 Charakteryzuje podstawowe umiejętności, postawę i istotne wartości w pracy negocjatora.			
C.9 Jest zdolny do praktycznego wykorzystania technik skutecznego porozumiewania się, w szczególności ma świadomość roli komunikacji niewerbalnej w procesie negocjacyjnym.			
C.10 Potrafi dokonać interpretacji znaczenia werbalnych barier komunikacyjnych utrudniających proces porozumienia. Stosuje neutralne narzędzia w komunikacji interpersonalnej.			
C.11 Wskazuje rolę postawy asertywnej w procesie negocjacyjnym i potrafi ją zaprezentować			
C.12 Jest w stanie scharakteryzować pojęcie negocjacji twardych - opartych na walce.			

- C.13 Identyfikuje i potrafi przeciwdziałać technikom psychomanipulacyjnym w procesie negocjacyjnym
- C.14 Definiuje pojęcie negocjacji harwardzkich. Korzysta w praktyce z zasad obowiązujących w negocjacjach rzeczowych.

V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Literatura podstawowa przedmiotu:

- Chelapa S., Witkowski T., Psychologia konfliktu. Warszawa: Wydawnictwo: Jacek Santorski 2004.
- McKay M., Davis M., Fanning P., Sztuka skutecznego porozumiewania się. Gdańsk: GWP, 2001.
- Fisher R., Ury W., Patton B., Dochodząc do tak. Warszawa: Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne 2009.

Literatura uzupełniająca przedmiotu:

- Król-Fijewska M., Stanowczo, łagodnie, bez lęku. Warszawa: WAB, 2009.
- Nierenberg G. I., Sztuka negocjacji. Warszawa: Wydawnictwo Studio Emka 2004.
- Stewart J. (red.), Mosty zamiast murów. O komunikowaniu się między ludźmi, Warszawa: PWN 2002.
- Ury W., Odchodząc od nie. Warszawa: Wydawnictwo Ekonomiczne 2007.

Inne materiały dydaktyczne:

P24. Podstawowe umiejętności psychologiczne: trening interpersonalny

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)			
	Nazwa przedmiotu (modułu) Podstawowe umiejętności psychologiczne: trening interpersonalny		Kod przedmiot: P24
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:		Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk	
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:		PSYCHOLOGIA jednolite studia magisterskie	
Nazwa specjalności:		Nie dotyczy	
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:	kierunkowy, obowiązkowy	
Rok: II	Semestr: 3	ECTS ogółem: 2	Data aktualizacji sylabusu: 13.05. 2012
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):		studia stacjonarne: 1	studia niestacjonarne: 1
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne: 1	studia niestacjonarne: 1
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:		Ukończony warsztat psychologiczny: Podstawowe umiejętności psychologiczne – integracja i komunikacja, Podstawowe umiejętności psychologiczne – rozwiązywanie konfliktów	
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Warsztat psychologiczny	
Forma zaliczania przedmiotu:		Zaliczenie na podstawie aktywności na zajęciach	
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Instytut Psychologii Stosowanej SAN	
Osoba koordynująca przedmiot:		dr Paweł Majchrzak	
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		dr Paweł Majchrzak, dr Magdalena Zadworna-Cieślak	
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
S t u d i a s t a c j o n a r n e		S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Ćwiczenia projektowe:		Ćwiczenia projektowe:	
Warsztaty:	30	Warsztaty:	20
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	3
Inna forma (jaka):	3	Inna forma (jaka):	
RAZEM:	33	RAZEM:	23
Praca własna studenta (PWS):	17	Praca własna studenta (PWS):	27
RAZEM z PWS:	50	RAZEM z PWS:	50
Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:			
Forma aktywności:		Szacowana liczba godzin	

		potrzebnych na zrealizowanie aktywności:	
		studia stacjonarne	studia niestacjonarne
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim		33	23
2. Zbieranie i zapoznanie się z literaturą podstawową		17	27
5. Inne:			
	SUMA:	50	50
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA			
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):			
- Zawarcie kontraktu pracy grupowej. - Budowanie poczucia bezpieczeństwa w grupie. - Autodiagnoza funkcjonowania i własnych emocji w relacjach interpersonalnych. - Udział w procesie grupowym. Rozpoznawanie faz rozwoju grupowego. - Identyfikacja ról grupowych. Analiza własnego stylu funkcjonowania w grupie. - Doskonalenie zachowań w trudnych i konfliktowych sytuacjach. Zasady konstruktywnego rozwiązywania konfliktów w grupie. - Ćwiczenie umiejętności asertywnego wyrażania emocji. Różnice: agresywność – asertywność - uległość. - Rozwijanie zasobów inteligencji emocjonalnej. - Ćwiczenie udzielania i odbioru informacji zwrotnych. Budowanie większej świadomości swoich mocnych i słabych stron.			
IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA			
Efekty kształcenia:			
Wiedza:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_W03 S2A_W04 S2A_W08 S2A_W09	Posiada pogłębioną i rozszerzoną wiedzę na temat relacji interpersonalnych, więzi społecznych, funkcjonowania grup i rządzących nimi prawidłowości	K_W08	ustny sprawdzian wiedzy
Umiejętności:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_U06	Posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce, potrafi dokonać krytycznej analizy skuteczności i przydatności stosowanej wiedzy	K_U6	obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego
Kompetencje społeczne:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_K03 S2A_K05	Rzetelnie i odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje zadania związane z działalnością psychologa	K_K04	zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć
S2A_K02 S2A_K06	Jest zdolny w pracy w interdyscyplinarnym zespole, komunikacji z osobami będącymi i niebędącymi psychologami oraz aktywnego uczestnictwa	K_K07	zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć

	w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania psychologiczne		
S2A_K02 S2A_K03 S2A_K05	Posiada kompetencje komunikacyjne i interpersonalne, mediacyjne i negocjacyjne, pozwalające na pracę zarówno z jednostkami, jak i grupami w zróżnicowanych środowiskach i warunkach społecznych	K_K10	zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć
* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?			
Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia): C.1 Student potrafi scharakteryzować zasady zawierania oraz strukturę kontraktu pracy grupowej. C.2 Student opisuje proces budowania poczucia bezpieczeństwa w grupie, a także analizować czynniki decydujące o nim. C.3 Student ma świadomość własnego funkcjonowania, w tym własnych emocji w relacjach interpersonalnych. C.4 Student potrafi w sposób aktywny uczestniczyć w procesie grupowym, jest w stanie identyfikować i analizować fazy rozwoju grupowego. C.5 Student definiuje role grupowe, dokonuje analizy własnego stylu funkcjonowania w grupie, ma świadomość podejmowanych przez siebie ról. C.6 Potrafi adekwatnie do sytuacji wykorzystywać zachowania pomocne w sytuacjach trudnych i konfliktowych. Jest zdolny do praktycznego wykorzystywania zasad służących konstruktywnemu rozwiązywaniu konfliktów w grupie. C.7 Stosuje techniki służące asertywnemu wyrażaniu emocji. Potrafi wskazać różnice pomiędzy zachowaniami agresywnymi, asertywnymi i uległymi. C.8 Jest zdolny do pogłębiania i wykorzystywania posiadanych zasobów inteligencji emocjonalnej. C.9 Jest zdolny do udzielania i odbioru informacji zwrotnych w trakcie zajęć z grupą. Ma świadomość swoich mocnych i słabych stron w relacjach interpersonalnych.			
V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE			
Literatura podstawowa przedmiotu: — Corey M.S., Corey G., Grupy – metody grupowej pomocy psychologicznej. Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia 2002. — Jarmuż S., Witkowski T. (2004). Podręcznik trenera. Moderator Tomasz Witkowski — Jedliński K., Trening interpersonalny. Warszawa: WAB 2008.			
Literatura uzupełniająca przedmiotu: — Adler R.B., Rosenfeld L.B., Proctor II R.F., Relacje interpersonalne. Proces porozumiewania się. Poznań: Rebis 2006. — Fisher R., Ury W., Patton B., Dochodząc do tak. Warszawa: Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne 2009. — Król-Fijewska M., Stanowczo, łagodnie, bez lęku. Warszawa: WAB 2009. — Okun B. (2002). Skuteczna pomoc psychologiczna. Warszawa, IPZ, PTP.			
Inne materiały dydaktyczne: brak			

P25. Psychologia stresu

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)			
	Nazwa przedmiotu (modułu) Psychologia stresu		Kod przedmiotu: P25
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:		Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk	
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:		jednolite studia magisterskie	
Nazwa specjalności:		nie dotyczy	
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:	kierunkowy obowiązkowy	
Rok: II	Semestr: 4	ECTS ogółem: 5	Data aktualizacji sylabusu: 20.05.2012
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):		studia stacjonarne: 3	studia niestacjonarne: 3
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne: 2	studia niestacjonarne: 2
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:		nie dotyczy	
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Wykład (wykład problemowy, prezentacja multimedialna; ćwiczenia (praca w grupach, dyskusja dydaktyczna, elementy pracy warsztatowej)	
Forma zaliczania przedmiotu:		Egzamin: forma pisemna; test wiedzy (wymagane co najmniej 50%+1 poprawnych odpowiedzi) Ćwiczenia: praca pisemna	
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Instytut Psychologii Stosowanej SAN	
Osoba koordynująca przedmiot:		Prof. dr hab. Nina Ogińska-Bulik	
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		Prof. dr hab. Nina Ogińska-Bulik, dr Martyna Kaflik-Pieróg	
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
S t u d i a s t a c j o n a r n e		S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e	
Wykład:	30	Wykład:	20
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	10
Laboratorium:		Laboratorium:	
Ćwiczenia projektowe:		Ćwiczenia projektowe:	
Warsztaty:		Warsztaty:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):	6	Inna forma (jaka):	6
RAZEM:	66	RAZEM:	36
Praca własna studenta (PWS):	59	Praca własna studenta (PWS):	89

RAZEM z PWS:		125	RAZEM z PWS:		125
Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:					
Forma aktywności:			Szacowana liczba godzin potrzebnych na zrealizowanie aktywności:		
			studia stacjonarne		studia niestacjonarne
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim			66	36	
2. Przygotowanie się do zajęć			10	20	
3. Przygotowanie esejów					
4. Wykonanie projektów					
5. Zapoznanie z literaturą podstawową			20	20	
6. Pisemna praca zaliczeniowa			9	29	
7. Przygotowanie się do egzaminu			20	20	
SUMA:			125	125	
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA					
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):					
Wykłady:					
1. Podstawowe pojęcia i koncepcje stresu: stres jako bodziec, reakcja i transakcja.					
2. Biologiczne koncepcje stresu (Cannona, Selye’go)					
3. Psychologiczne koncepcje stresu: transakcyjna teoria stresu Lazarusa					
4. Psychologiczne koncepcje stresu w ujęciu psychologów polskich: Tomaszewskiego, Reykowskiego, Strelaua					
5. Psychologiczne koncepcje stresu: model zachowania zasobów Hobfolla					
6. Wpływ stresu na funkcjonowanie człowieka: zmiany fizyczne, emocjonalne, behawioralne, kognitywny zespół stresu.					
7. Związek stresu z chorobami: fizjologiczne mechanizmy stresu					
8. Stres w pracy zawodowej: wybrane koncepcje stresu zawodowego, czynniki stresogenne występujące w pracy oraz ich konsekwencje: zespół wypalenia zawodowego, zaburzenie po stresie traumatycznym					
9. Stres pozytywny i negatywny; zjawisko potraumatycznego rozwoju					
10. Radzenie sobie ze stresem: koncepcja Miller, Lazarusa i Folkman, Endlera i Parkera					
11. Radzenie sobie ze stresem spowodowanym chorobą: koncepcja adaptacji poznawczej Taylor oraz Kubler-Ross					
12. Efektywność radzenia sobie: właściwości osobowości warunkujące style radzenia sobie					
13. Znaczenie pozytywnych emocji w procesie radzenia sobie: rola proaktywnego radzenia					
14. Odporność na stres i jej rodzaje, czynniki warunkujące odporność: rola prężności, sposoby radzenia sobie ze stresem, rola technik relaksacyjnych					
15. Podsumowanie, nowe perspektywy					
Ćwiczenia:					
Ćwiczenia obejmować będą trzy duże bloki zagadnień:					
1. „Ja” w sytuacji stresu. Autodiagnoza poziomu stresu. Jak wpływa na mnie stres: fizjologia i psychologia reakcji stresowej. Źródła stresu – aspekt społeczny i czynniki osobowościowe.					
2. Wybrane metody diagnostyczne służące do pomiaru stresu, radzenia sobie, posiadanych zasobów, konsekwencji stresu /PSS-10, RSES, COPE, MBI, GHQ-28/.					
3. Radzenie sobie ze stresem. Dopasowanie strategii go sytuacji. Wybrane procedury i techniki					

antystresowe /m.in. trening autogeny Schulza, relaksacja progresywna Jacobsona, wizualizacja, ćwiczenia oddechowe/.			
IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA			
Efekty kształcenia:			
Wiedza:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji [wskazać z pola oznaczonego *]
S2A_WO1	Posiada poszerzoną wiedzę o źródłach i miejscu psychologii w systemie nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami nauk	K_WO1	test wiedzy
S2A_WO2	Posiada pogłębioną i rozszerzoną wiedzę na temat podstaw i mechanizmów funkcjonowania człowieka, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, harmonii i dysharmonii, normy i patologii	K_WO7	test wiedzy
Umiejętności:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji
S2A_UO1	Posiada pogłębione umiejętności w zakresie wyszukiwania i przetwarzania informacji na temat zjawisk psychologicznych, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretowania i wyjaśniania wzajemnych relacji między nimi	K_U1	Praca pisemna
S2A_UO8	Posiada pogłębioną umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk psychologicznych, rozszerzoną o umiejętność pogłębionej teoretycznej oceny tych zjawisk w wybranych obszarach z zastosowaniem metody badawczej	K_UO8	Praca pisemna
Kompetencje społeczne:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji
S2A_KO4 S2A_KO5 S2A_KO7	Jest świadom znaczenia wiedzy psychologicznej dla utrzymania i rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych i odnosi zdobytą wiedzę do projektowania działań zawodowych	K_K2	Praca pisemna Zadanie praktyczne
S2A_KO2 S2A_KO\$	Posiada wgląd w samego siebie, jest świadomy własnych wartości, ale jest też zdolny do samokrytycyzmu; charakteryzuje się komunikatywnością, jest zdolny do empatii i otwartości poznawczej, pozwalającej mu poznawać i rozumieć ludzi, nawiązywać i podtrzymywać kontakt z drugą osobą	K_K9	Pisemna samoocena posiadanych kompetencji zawodowych
* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?			
Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia):			
Po zrealizowaniu zajęć student:			
- zapozna się z zagadnieniami dotyczącymi problematyki stresu i radzenia sobie, a przede wszystkim z wybranymi koncepcjami stresu i radzenia sobie, fizjologicznymi mechanizmami stresu, źródłami i konsekwencjami stresu, wpływem stresu na funkcjonowanie człowieka, w tym jego zdrowie. - nabędzie umiejętności rozpoznawania źródeł stresu, radzenia sobie z nim i wykorzystywania jego			

pozytywnych aspektów dla własnego rozwoju.

- zwiększy świadomość zagrożeń płynących z otoczenia, a także wynikających z indywidualnej oceny sytuacji.
- posiada kompetencje w zakresie posługiwania się narzędziami do pomiaru stresu i radzenia sobie z nim oraz pomocy innym ludziom w zakresie radzenia sobie z problemami.

V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Literatura podstawowa przedmiotu:

- Heszen-Niejodek I., *Teoria stresu psychologicznego i radzenia sobie*, [w:] Strelau J., (red). *Psychologia*, Podręcznik akademicki, tom 3, rozdz. 56. PWN, Warszawa 2000.
- Juczyński Z., Ogińska-Bulik N., *Narzędzia pomiaru stresu i radzenia sobie ze stresem*, Wyd. Pracownia Testów Psychologicznych, Warszawa, 2009.
- Ogińska-Bulik N., *Stres w zawodach usług społecznych. Źródła - Konsekwencje – Zapobieganie*, Wyd. Difin, Warszawa 2006.
- Ogińska-Bulik N., Juczyński Z. *Osobowość, stres a zdrowie* (rozdz. 2), Wyd. Difin, Warszawa 2010.

Literatura uzupełniająca przedmiotu:

- Heszen-Niejodek I., Ratajczak Z., *Człowiek w sytuacji stresu*, Wyd. Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2000.
- Heszen I., Sęk H., *Psychologia zdrowia* (rozdz. 9), PWN, Warszawa 2007.
- Hobfoll S., *Stres, kultura i społeczność*, GWP, Gdańsk 2006.
- Juczyński Z. Ogińska-Bulik N., Pomiar zaburzeń po stresie traumatycznym – polska wersja zrewidowanej Skali Wpływu Zdarzeń. *Psychiatria* 2009, 6(1), 1-8.
- Łosiak W., *Natura stresu. Spojrzenie z perspektywy ewolucyjnej*, Wyd. UJ, Kraków 2007.

Inne materiały dydaktyczne:

P26. Psychologia zdrowia

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)			
	Nazwa przedmiotu (modułu) Psychologia zdrowia		Kod przedmiotu: P-26
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:		Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk w Łodzi	
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:		jednolite studia magisterskie	
Nazwa specjalności:		nie dotyczy	
Język wykładowy: Polski	Rodzaj modułu kształcenia:	kierunkowy obowiązkowy	
Rok: III	Semestr: 5	ECTS ogółem: 6	Data aktualizacji sylabusu: 20.05.2012
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):		studia stacjonarne: 4	studia niestacjonarne: 4
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne: 2	studia niestacjonarne: 2
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:		Nie dotyczy	
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Wykład; wykład problemowy, prezentacja multimedialna ćwiczenia (praca w grupach, dyskusja dydaktyczna),	
Forma zaliczania przedmiotu:		Egzamin: forma pisemna: test wiedzy (wymagane co najmniej 50%+1 poprawnych odpowiedzi) ćwiczenia: praca pisemna	
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Instytut Psychologii Stosowanej SAN	
Osoba koordynująca przedmiot:		Prof. dr hab. Nina Ogińska-Bulik	
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		Prof. dr hab. Nina Ogińska-Bulik, dr Martyna Kaflik-Pieróg	
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
S t u d i a s t a c j o n a r n e		S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e	
Wykład:	45	Wykład:	20
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	10
Laboratorium:		Laboratorium:	
Ćwiczenia projektowe:		Ćwiczenia projektowe:	
Warsztaty:		Warsztaty:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):	6	Inna forma (jaka):	6
RAZEM:	81	RAZEM:	36
Praca własna studenta (PWS):	69	Praca własna studenta (PWS):	114

RAZEM z PWS:		150	RAZEM z PWS:		150
Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:					
Forma aktywności:			Szacowana liczba godzin potrzebnych na zrealizowanie aktywności:		
			studia stacjonarne		studia niestacjonarne
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim			81	36	
2. Przygotowanie się do zajęć			15	24	
3. Przygotowanie esejów					
4. Wykonanie zadań praktycznych			10	30	
5. Zapoznanie z literaturą podstawową			20	20	
6. Pisemna praca zaliczeniowa			4	20	
7. Przygotowanie się do egzaminu			20	20	
SUMA:			150	150	
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA					
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):					
Wykłady:					
• Wprowadzenie do problematyki: przegląd zagadnień: psychologia zdrowia jako dziedzina wiedzy i praktyki, związki z medycyną behawioralną, psychologią kliniczną, medycyną psychosomatyczną; przyczyny powstania, główne obszary zainteresowań; • Podstawy teoretyczne psychologii zdrowia: koncepcje i modele zdrowia, holistyczne ujęcie zdrowia, podejście patogenetyczne i salutogenetyczne; • Zachowania zdrowotne: definicje, charakterystyka zachowań niekorzystnych dla zdrowia, determinanty zachowań zdrowotnych; • Zachowania niekorzystne dla zdrowia: nadmierne jedzenie, palenie tytoniu, nadużywanie alkoholu, zażywanie środków narkotycznych; • Modyfikacja zachowań niekorzystnych dla zdrowia: programy profilaktyczne i ich skuteczność; • Psychologiczne uwarunkowania podatności na choroby somatyczne: rola osobowości, wzajemne związki, mechanizmy łączące osobowość z chorobami • Wzór zachowania A jako czynnik ryzyka chorób układu krążenia: koncepcja WZA, elementy składowe, pomiar; • Psychologiczne aspekty chorób nowotworowych: uwarunkowania osobowościowe, rola Typu C, radzenie sobie z chorobą; • Osobowość stresowa (typ D) a ryzyko chorób somatycznych: elementy składowe, związki z innymi zmiennymi, metody pomiaru, wyniki badań; • Psychologiczne uwarunkowania procesu leczenia: czynniki decydujące o podjęciu leczenia, postawy wobec choroby; • Właściwości osobowości sprzyjające zdrowiu: rola twardości i prężności (resiliency); • Zasoby osobiste i społeczne sprzyjające zdrowiu: rola poczucia koherencji, optymizmu życiowego, poczucia własnej wartości, skuteczności, inteligencji emocjonalnej • Modele zmiany zachowań zdrowotnych: model przekonań zdrowotnych, modele zachowań intencjonalnych (teorie uzasadnionego i planowanego zachowania), teoria motywacji do ochrony, podejście procesualne, model kompetencyjny; • Profilaktyka i promocja zdrowia: cele i założenia, czynniki sprzyjające i utrudniające promocję; programy promocji zdrowia: inicjowanie, planowanie, wdrażanie, ewaluacja programów; • Podsumowanie: przypomnienie głównych tez, nowe perspektywy.					

Ćwiczenia:

1. Zdrowie i jego uwarunkowania. Własna koncepcja zdrowia i jej konsekwencje. Rola stylu życia dla zdrowia.
2. Zastosowanie psychologii zdrowia w opiece zdrowotnej, placówkach oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych. Zadania psychologa zdrowia na oddziałach szpitalnych (szczególnie onkologicznym, kardiologicznym, dermatologicznym), w szkole, poradni leczenia uzależnień i punktach konsultacyjnych. Drogi rozwoju zastosowań psychologii zdrowia w Polsce.
3. Wybrane techniki diagnostyczne w promocji i psychologii zdrowia:
 - a. Inwentarz zachowań zdrowotnych IZZ,
 - b. Lista kryteriów zdrowia - LKZ
 - c. Wzór zachowania A - TAB, TYP-A
 - d. Osobowość typu D - DS-14
 - e. Poczucie koherencji - SOC,
 - f. Optymizm - LOT-R,
 - g. Poczucie własnej skuteczności - GSES,
 - h. Umieszczenie kontroli zdrowia - MHLIC
 - i. Skala pomiaru prężności - SPP-25

IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA

Efekty kształcenia:**Wiedza:**

Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji [wskazać z pola oznaczonego *]
S2A_WO1	Posiada poszerzoną wiedzę o źródłach i miejscu psychologii w systemie nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami nauk	K_WO1	Pisemny sprawdzian wiedzy dotyczący źródeł i miejsca psychologii w systemie nauk
S2A_W01	Ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę na temat subdyscyplin i specjalizacji psychologii, obejmującą terminologię, teorię i metodykę	K_W05	Pisemny sprawdzian
S2A_WO2	Posiada pogłębioną i rozszerzoną wiedzę na temat podstaw i mechanizmów funkcjonowania człowieka, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, harmonii i dysharmonii, normy i patologii	K_WO7	Pisemny sprawdzian wiedzy dotyczący specyfiki przedmiotowej i metodologicznej

Umiejętności:

Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji
S2A_UO1	Posiada pogłębione umiejętności w zakresie wyszukiwania i przetwarzania informacji na temat zjawisk psychologicznych, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretowania i wyjaśniania wzajemnych relacji między nimi	K_U1	Praca pisemna
SZA_UO2	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych zjawisk i procesów psychologicznych, a także dokonywania diagnozy i projektowania działań mających zastosowanie w	K_U2	Zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć

	praktyce		
S2A_U08	Posiada pogłębioną umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk psychologicznych, rozszerzoną o umiejętność pogłębionej teoretycznej oceny tych zjawisk w wybranych obszarach z zastosowaniem metody badawczej	K_U08	Praca pisemna
Kompetencje społeczne:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji
S2A_KO4 S2A_KO5 S2A_KO7	Jest świadom znaczenia wiedzy psychologicznej dla utrzymania i rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych i odnosi zdobytą wiedzę do projektowanych działań zawodowych	K_K2	Praca pisemna dotycząca zasad etyki w odniesieniu do sformułowanego problemu (radzenia sobie z chorobą) Zadanie praktyczne
S2A_KO2 S2A_KO\$	Posiada wgląd w samego siebie, jest świadomy własnych wartości, ale jest też zdolny do samokrytycyzmu; charakteryzuje się komunikatywnością, jest zdolny do empatii i otwartości poznawczej, pozwalającej mu poznawać i rozumieć ludzi, nawiązywać i podtrzymywać kontakt z drugą osobą	K_K9	Pisemna samoocena posiadanych kompetencji zawodowych Zadanie praktyczne
* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?			
Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia): Zajęcia są przeglądem problematyki dwóch obszarów zainteresowania psychologii zdrowia, tj. promocji zdrowia i psychologii chorego somatycznie. W wyniku zajęć student: • zdobędzie wiedzę dotyczącą zagrożeń zdrowotnych oraz czynników sprzyjających utrzymaniu i polepszaniu zdrowia • będzie w stanie opisać holistyczne podejście do zdrowia oraz potrzeby niesienia efektywnej pomocy psychologicznej osobom chorym. • rozwinie umiejętności dokonywania zdrowych wyborów, redukcji czynników ryzyka chorób, kształtowania i rozwoju postaw prozdrowotnych u siebie i innych, kształtowania i rozwoju właściwości sprzyjających zdrowiu (potencjałów zdrowia), umiejętnego stosowania narzędzi pomiaru w promocji i psychologii zdrowia. • nabędzie kompetencje do promowania zdrowia oraz niesienia pomocy psychologicznej osobom chorym i cierpiącym. • zajęcia umożliwiają zdobycie orientacji w zakresie specjalności z psychologii zdrowia i klinicznej.			
V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE			
Literatura podstawowa przedmiotu: — Bishop G. D., <i>Psychologia zdrowia</i> , Wyd. ASTRUM, Wrocław 2000. — Heszen I., Sęk H., <i>Psychologia zdrowia</i> . PWN, Warszawa 2007. — Juczyński Z., <i>Narzędzia pomiaru w promocji i psychologii zdrowia</i> . Wyd. Pracownia Testów Psychologicznych, Warszawa 2009 — Ogińska-Bulik N., Juczyński Z., <i>Osobowość, stres a zdrowie</i> , Wyd. Difin, Warszawa 2010.			
Literatura uzupełniająca przedmiotu: — Ogińska-Bulik N., <i>Psychologia nadmiernego jedzenia</i> . Wyd. UŁ, Łódź 2004.			

- Ogińska-Bulik N., *Osobowość typu D – teoria i badania*. Wyd. WSHE, Łódź 2009.
- Ogińska-Bulik N., *Uzależnienie od czynności – mit czy rzeczywistość*. Wyd. Difin, Warszawa 2010.
- Strelau J., Doliński D., *Psychologia*. Podręcznik akademicki (rozdz. 19 pt. *Zdrowie i stres*). Gdańsk: Wyd. GWP 2008.
- Zadworna-Cieślak M., Ogińska-Bulik N., *Zachowania zdrowotne młodzieży – uwarunkowania podmiotowe i rodzinne*. Wyd. Difin, Warszawa, 2011.

Inne materiały dydaktyczne:

P27. Psychologia zarządzania

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)				
	Nazwa przedmiotu (modułu) Psychologia zarządzania			Kod przedmiotu: P27
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:		Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk w Łodzi		
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:		PSYCHOLOGIA jednolite studia magisterskie		
Nazwa specjalności:		Przedmioty (treści) podstawowe i kierunkowe nieuwjęte w standardzie		
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:		Kierunkowy, obowiązkowy	
Rok: III	Semestr: 5	ECTS: 5	Data aktualizacji sylabusu: 06.05. 2012	
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):		studia stacjonarne: 3	studia niestacjonarne: 3	
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne: 2	studia niestacjonarne: 2	
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:		Wprowadzenie do psychologii, Psychologia społeczna		
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Wykład: metoda podająca, Ćwiczenia: praca w grupach, dyskusja		
Forma zaliczania przedmiotu:		Egzamin z wykładu w formie testowej (co najmniej 50% poprawnych odpowiedzi), Ćwiczenia: zaliczenie		
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Instytut Psychologii Stosowanej SAN		
Osoba koordynująca przedmiot:		prof. dr hab. Henryk Skłodowski		
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		prof. dr hab. Henryk Skłodowski, dr Marek Krawiec, mgr Małgorzata Klimka		
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA				
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:				
S t u d i a s t a c j o n a r n e		S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e		
Wykład:	45	Wykład:	20	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	10	
Laboratorium:	-	Laboratorium:	-	
Ćwiczenia projektowe:	-	Ćwiczenia projektowe:	-	
Warsztaty:	-	Warsztaty:	-	
Seminarium:	-	Seminarium:	-	
Zajęcia terenowe:	-	Zajęcia terenowe:	-	
Praktyki:	-	Praktyki:	-	
Inna forma (jaka): egzamin, zaliczenie	6	Inna forma (jaka):egzamin, zaliczenie	6	
RAZEM:	81	RAZEM:	36	
Praca własna studenta (PWS):	44	Praca własna studenta (PWS):	89	

RAZEM z PWS:		125	RAZEM z PWS:		125
Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:					
Forma aktywności:			Szacowana liczba godzin potrzebnych na zrealizowanie aktywności:		
			studia stacjonarne		studia niestacjonarne
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim			81	36	
2. Przygotowanie się do zajęć			10	20	
3. Przygotowanie prezentacji na ćwiczenia			10	20	
5. Zapoznanie z literaturą podstawową			10	20	
6. Przygotowanie do egzaminu			14	29	
7. Inne:					
SUMA:			125	125	
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA					
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):					
Wykłady:					
1. Teoretyczne podstawy psychologii zarządzania - psychologia społeczna wraz z innymi naukami społecznymi jako główne podstawy nauk o zarządzaniu					
2. Praktyczne i teoretyczne skutki zarządzania bez psychologii					
3. Umiejętności praktyczne w zakresie zarządzania potencjałem ludzkim					
4. Indywidualne zachowania w środowiskach organizacyjnych – motywy uczestnictwa w organizacji					
5. Osobowość pracowników jako jeden z podstawowych czynników wpływających na funkcjonowanie organizacji					
6. Podstawy kompetencji psychologicznych kierownika					
7. Czynniki zarządzania (pracownik, menadżer, komunikacja, sytuacja)					
8. Czynniki zarządzania a podstawowa wiedza psychologiczna					
9. Cele kształcenia w zakresie podstawowej wiedzy psychologicznej w programach studiów magisterskich					
10. Zarządzanie potencjałem ludzkim, kadra jako dobro firmy (normy grupowe formalne i nieformalne, psychologiczne uwarunkowania funkcjonowania zespołu pracowniczego)					
11. Kierownik – lider – przywódca: typy przywództwa, style kierowania w różnych koncepcjach zarządzania					
12. Kierownik – lider – przywódca: osobowość kierownika, patologia władzy, zagrożenia zdrowotne					
13. Kierownik – lider – przywódca: wybrane aspekty autodiagnozy menadżera					
14. Psychologiczne aspekty zarządzania innowacyjnego – metody rozwiązywania problemów					
Ćwiczenia:					
1. Mechanizmy i reguły wpływu społecznego jako metoda opisu relacji pracownik – podwładny oraz podstawa wybranych strategii zarządzania ludźmi					
2. Postawy i zmiana postaw w kontekście stosunków pracy i relacji pracowniczych					
3. Problematyka perswazji – język komunikatu perswazyjnego - typologie argumentów perswazyjnych stosowanych w motywowaniu do pracy					
4. Wpływ społeczny w środowisku pracy (motywowanie, perswazja, propaganda, reklama, nacisk większości na mniejszość, mniejszości na większość, pułapki psychologiczne)					
5. Rola i istota procesu grupowego w działaniach grupowych – grupowe rozwiązywanie problemów					
6. Sytuacje trudne w relacjach pracowniczych (frustracja, konflikty, uprzedzenia, mobbing, dyskryminacja)					
7. Wypalenie zawodowe jako wyzwanie dla kierownika i problem dla pracownika					
8. Sabotaż w miejscu pracy (geneza, typy sabotażystów)					
9. Ocena dojrzałości zawodowej i społecznej zespołu					
10. Kreatywność w zespole pracowniczym (uwarunkowania osobowościowe, zaspokojenie potrzeb).					

IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA			
Efekty kształcenia:			
Wiedza:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_W01	Ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę na temat subdyscyplin i specjalizacji psychologii, obejmującą terminologię, teorię i metodykę	K_W05	Test wiedzy
S2A_W03 S2A_W04 S2A_W08 S2A_W09	Posiada pogłębioną i rozszerzoną wiedzę na temat relacji interpersonalnych, więzi społecznych, funkcjonowania grup i rządzących nimi prawidłowości	K_W08	Odpowiedź ustna
Umiejętności:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_U02	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych zjawisk i procesów psychologicznych, a także dokonywania diagnozy i projektowania działań mających zastosowanie w praktyce	K_U2	zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć
S2A_U06	Posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce, potrafi dokonać krytycznej analizy skuteczności i przydatności stosowanej wiedzy	K_U6	Zadanie praktyczne
Kompetencje społeczne:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_K05 S2A_K07	Rozumie społeczne znaczenie, sens, wartość i potrzebę podejmowania działań psychologicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania nowych wyzwań zawodowych wynikających z zapotrzebowania społecznego	K_K8	Zadanie praktyczne lub projektowe
S2A_K02 S2A_K03 S2A_K05	Posiada kompetencje komunikacyjne i interpersonalne, mediacyjne i negocjacyjne, pozwalające na pracę zarówno z jednostkami, jak i grupami w zróżnicowanych środowiskach i warunkach społecznych	K_K10	obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego
* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?			
Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia):			
C.1. Student rozróżnia i charakteryzuje wybrane zagadnienia z przestrzeni problematyki zachowań organizacyjnych i psychologii zarządzania. C.2. Objaśnia wybrane zasady i techniki zarządzania, psychologicznych aspektów doboru pracowników, możliwości i ograniczeń oceny efektywności różnych form doskonalenia pracowników, diagnozy stylów kierowania, stosowania konkretnych technik motywowania pracowników. C.3. Rozpoznaje i opisuje mechanizmy zarządzania w grupie. C.4. Wykorzystuje poznane techniki do interpretowania przyczyn trudnych sytuacji, pojawiających się podczas funkcjonowania ludzi w przedsiębiorstwie. C.5. Posiada zdolności służące umożliwieniu rozpoznania podstawowych mechanizmów manipulacji i wpływu społecznego oraz skutecznemu radzeniu sobie z nimi. C.6. Jest wrażliwy a kwestie etyczne. Samodzielnie i krytycznie ocenia własne działania pod względem wypełniania i działania zgodnego z obowiązkami i normami etycznymi.			
V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE			

Literatura podstawowa przedmiotu:

- Antoszkiewicz J.D., Pawlak Z., *Techniki menedżerskie*, Wyd. Poltext, Warszawa 2000.
- Aronson E., *Człowiek istota społeczna*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Bartkowiak G., *Psychologia zarządzania*, Wydawnictwo ZCO, Zielona Góra.
- Doliński A., *Techniki wpływu społecznego*, Wydawnictwo SCHOLAR, Kraków.
- Necki Z., *Negocjacje w biznesie*, Wydawnictwo Profesjonalnej Szkoły Biznesu, Kraków.

Literatura uzupełniająca przedmiotu:

- Bohner G., Wanke M., *Postawy i zmiana postaw*, Wyd. GWP, Gdańsk 2004.
- Cialdini R., *Wywieranie wpływu na ludzi. Teoria i praktyka*, Wyd. GWP, Gdańsk 2003.
- Cooper R.K., *EQ Inteligencja emocjonalna w organizacji i zarządzaniu*, Wydawnictwo Studio Emka, Warszawa 2000.
- Doliński A., *Psychologia wpływu społecznego*, Wydawnictwo SCHOLAR, Kraków 2008.
- Eales-White, *Sprawny lider*, Grupa Wydawnicza Helion S.A, Warszawa 2008.
- Jay R., *Biznes, Kierowanie zespołem*, Wyd. Galaktyka Sp. z o.o., Łódź 1998.
- Morreale S.P., Spitzberg B.H., Barge J.K., *Komunikacja między ludźmi. Motywacja, wiedza i umiejętności*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007.
- Sęk H., *Wypalenie zawodowe*, Wyd. PWN, Warszawa 2000.
- Stephan W., Stephan C. W., *Wywieranie wpływu przez grupy*, Wyd. GWP, Gdańsk 2007.
- Tokarz M., *Argumentacja, Perswazja, Manipulacja*, Wyd. GWP, Gdańsk 2006.
- Tylka J., *Zdrowie menedżera.*, Wyd. Difin, Warszawa 2000.
- Witkowski T., *Psychomanipulacje*, Wydawnictwo Biblioteka Moderator, Kraków 2008.

Inne materiały dydaktyczne:

P28. Psychologia pracy

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)					
	Nazwa przedmiotu (modułu) Psychologia pracy				Kod przedmiotu: P28
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:		Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk w Łodzi			
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:		PSYCHOLOGIA jednolite studia magisterskie			
Nazwa specjalności:		Przedmioty (treści) podstawowe i kierunkowe nieujęte w standardzie			
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:		Kierunkowy obowiązkowy		
Rok: III	Semestr: 5	ECTS: 5	Data aktualizacji sylabusu: 06.05. 2012		
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):		studia stacjonarne: 3		studia niestacjonarne: 3	
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne: 2		studia niestacjonarne: 2	
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:		Psychologia stresu, Psychologia osobowości			
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Wykład: metoda podająca, Ćwiczenia: metody aktywizujące			
Forma zaliczania przedmiotu:		Wykład - zaliczenie w oparciu o pisemny sprawdzian wiedzy, Ćwiczenia - kolokwium zaliczeniowe.			
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Instytut Psychologii Stosowanej SAN			
Osoba koordynująca przedmiot:		prof. dr hab. H. Skłodowski			
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		dr M. Krawiec, mgr Małgorzata Klimka			
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA					
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:					
S t u d i a s t a c j o n a r n e			S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e		
Wykład:	45		Wykład:	20	
Ćwiczenia:	30		Ćwiczenia:	10	
Laboratorium:	-		Laboratorium:	-	
Ćwiczenia projektowe:	-		Ćwiczenia projektowe:	-	
Warsztaty:	-		Warsztaty:	-	
Seminarium:	-		Seminarium:	-	
Zajęcia terenowe:	-		Zajęcia terenowe:	-	
Praktyki:	-		Praktyki:	-	
Inna forma (jaka): egzamin, zaliczenie	6		Inna forma (jaka):egzamin, zaliczenie	6	
RAZEM:	81		RAZEM:	36	

Praca własna studenta (PWS):	44	Praca własna studenta (PWS):	89
RAZEM z PWS:	125	RAZEM z PWS:	125
Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:			
Forma aktywności:	Szacowana liczba godzin potrzebnych na zrealizowanie aktywności:		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim	81	36	
2. Przygotowanie się do zajęć	10	20	
3. Przygotowanie prezentacji na ćwiczenia	10	20	
5. Zapoznanie z literaturą podstawową	10	20	
6. Przygotowanie do egzaminu	14	29	
7. Inne:			
SUMA:	125	125	
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA			
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):			
Wykłady:			
1. Rozwój psychologii pracy jako dyscypliny naukowej, jak i specjalności zawodowej.			
2. Związek psychologii pracy z teorią psychologiczną. Teoria czynności i teoria sytuacji T. Tomaszewskiego.			
3. Podstawowe obszary psychologii pracy: doradztwo zawodowe i personalne, coaching i mentoring jako współczesne formy wspierania rozwoju kariery, organizacja pracy.			
4. Stosunki między ludźmi i organizacją, procesy rekrutacji, szkolenia, ocena poziomu wykonania pracy.			
5. Procesy pracy oraz zachowania ludzi w procesie pracy.			
6. Obciążenie pracą.			
7. Środowisko pracy.			
8. Błędy popełniane w trakcie wykonywania pracy.			
9. Poziomy wykonania pracy.			
10. Czynniki wyznaczające przydatność do pracy, warunkujące jej powodzenie: kompetencje, zdolności, zainteresowania pracownika; mechanizmy motywacji do pracy o charakterze zinstytucjonalizowanym, ukazujące człowieka działającego w szerszym kontekście społecznym poza zakładem pracy.			
11. Motywacja do pracy; omówienie trzech grup teorii motywacji do pracy : motywacja do pracy traktowana jako cecha człowieka np. teoria Masłowa, teoria MC Clellanda; wpływ pracy na motywację do niej - teoria Herzberga; związek między cechami środowiska a gotowość do podejmowania pracy i aktywnego w niej uczestnictwa.			
12. Sytuacje trudne w miejscu pracy, stres i radzenie sobie w sytuacjach trudnych. Konstrukttywne, twórcze i patologiczne postacie radzenia sobie ze stresem; Koszty aktywności człowieka w sytuacjach trudnych.			
13. Zagrożenia bezrobociem, silną konkurencją, gwałtownymi kryzysami gospodarczymi wymagające wzmocnienia postaw i zachowań obronnych chroniących zdrowie i życie pracowników. Rola psychologii zdrowia w ochronie zdrowia pracowników.			
14. Psychologia w miejscu pracy: doradztwo personalne dla pracodawców; badania psychologiczne w miejscu pracy; projektowanie testów i zadań kontrolnych, ocena poziomu wykonania pracy; określanie potrzeb szkoleniowych, projektowanie, organizacja i ewaluacja szkoleń.			
15. Praktyczne znaczenie psychologii pracy w obecnych warunkach: kształtowanie otoczenia pracy, zdrowie i bezpieczeństwo; selekcja i ocena pracowników; rozwój kariery zawodowej; doradztwo zawodowe; rozwój osobowości zawodowej; stosunki pomiędzy pracownikami; motywowanie pracowników.			
16. Psychologia w organizacji – wybrane aspekty: komunikacja w organizacji – warunki skutecznej komunikacji, zarządzanie informacją; konflikty w miejscu pracy – rodzaje i sposoby rozwiązywania; relacje pracownicze, rola IE			

	w procesach kierowania i przystosowywania się do warunków pracy; patologie życia organizacji – mobbing pracowniczy.		
17.	Psychologia pracy a wybrane aspekty zachowań organizacyjnych: rozwój organizacyjny; koncepcje profilaktyki w psychologii pracy; współczesny wymiar relacji pomiędzy człowiekiem a maszyną.		
18.	Znaczenie procesów motywowania w psychologii pracy.		
Ćwiczenia:			
1.	Przedmiot i cel psychologii pracy, perspektywa historyczna: od taylorizmu do teorii stosunków międzyludzkich		
2.	Obszary i metody praktycznego działania psychologów pracy		
3.	Człowiek w organizacji – gospodarowanie zasobami ludzkimi ,dobór i ocena personelu, przegląd teorii doboru zawodowego, analiza pracy, opis stanowiska pracy,		
4.	Człowiek w organizacji : etapy procesu rekrutacji i selekcji, przegląd metod i technik selekcji, adaptacja pracownika, systemy oceny personelu,		
5.	Człowiek w organizacji : rozwój personelu i planowanie kariery, zarządzanie kompetencjami w praktyce		
6.	Sytuacje konfliktowe w miejscu pracy – zarządzanie konfliktem, konflikt interpersonalny a konflikt organizacyjny		
7.	Komunikacja w organizacji – modele i strategie komunikowania się w organizacji, narzędzia skutecznej komunikacji		
8.	Przywództwo i kierowanie - istota przywództwa, teorie przywództwa, style kierowania, autodiagnoza menadżera		
9.	Warunki skutecznego kierowania i role kierownicze w organizacji – kompetencje skutecznego lidera		
10.	Stres zawodowy – źródła, formy i skutki stresu zawodowego, stres jako bodziec, reakcja i proces pośredniczący, przeciwdziałanie wypalaniu zawodowemu, zarządzanie stresem na poziomie jednostki i organizacji		
IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA			
Efekty kształcenia:			
Wiedza:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_W01	Ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę na temat subdyscyplin i specjalizacji psychologii, obejmującą terminologię, teorię i metodykę	K_W05	Pisemny sprawdzian wiedzy
S2A_W03 S2A_W04 S2A_W08 S2A_W09	Posiada pogłębioną i rozszerzoną wiedzę na temat relacji interpersonalnych, więzi społecznych, funkcjonowania grup i rządzących nimi prawidłowości	K_W08	Pisemny sprawdzian wiedzy
Umiejętności:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_U02	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych zjawisk i procesów psychologicznych, a także dokonywania diagnozy i projektowania działań mających zastosowanie w praktyce	K_U2	Zdanie praktyczne
S2A_U04 S2A_U07	Potrafi trafnie oceniać i wykorzystywać adekwatny dla danej działalności psychologicznej sposób postępowania, dobierając właściwe środki i metody pracy maksymalizujące efektywność wykonania pojawiających się zadań zawodowych	K_U8	Zadanie praktyczne, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego
Kompetencje społeczne:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_K02 S2A_K06	Jest zdolny w pracy w interdyscyplinarnym zespole, komunikacji z osobami będącymi i niebędącymi psychologami oraz aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania	K_K7	Obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego

	psychologiczne		
* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?			
Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia): C.1. Student definiuje pojęcia i objaśnia zagadnienia związane z psychologią pracy. C.2. Opisuje użyteczności psychologii pracy dla tworzenia harmonijnych warunków wymiany świadczeń między pracownikiem a przedsiębiorstwem oraz do tworzenia użytecznych dyrektyw (procedur) postępowania w sytuacjach trudnych i wymagających skutecznych rozwiązań. C.3. Rozróżnia i rozpoznaje wielość aspektów występujących w relacji jednostki z jej środowiskiem pracy. C.4. Samodzielnie analizuje zachowania jednostki w jej środowisku pracy. C.5. Łączy poszczególne elementy teoretyczne i praktyczne z przestrzeni problematyki psychologii pracy oraz zastosowuje je w trakcie działań mających na celu podniesienie wydajności pracy. C.6. Identyfikuje i objaśnia zmiany zachodzące w problematyce i sposobie uprawiania psychologii pracy. C.7. Z dbałością wykonuje wszelkie procesy związane z praktycznym zastosowaniem psychologii pracy i z otwartością przyjmuje zmiany, których celem jest sprostanie zadaniom stawianym przez nową i ciągle zmieniającą się środowisko procesów pracy i rynku pracy. C.8. Jest zdolny do rozwijania kompetencji w zakresie radzenia sobie z wymaganiami pracy. C.9. Świadomie działa zgodnie z zasadami i normami etycznymi.			
V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE			
Literatura podstawowa przedmiotu: — Bańka A., <i>Zawodownawstwo, doradztwo zawodowe, pośrednictwo pracy. Psychologiczne metody i strategie pomocy bezrobotnym</i> , Poznań 1995. — Bańka A., <i>Psychopatologia pracy</i> , Poznań 1996. — Bańka A., <i>Psychologiczne doradztwo karier</i> , Poznań 2007. — Brzezińska E., Paszkowska-Rogacz A., <i>Człowiek w firmie. Bez obaw i z ochotą</i> , Warszawa 2009. — Chmiel N., <i>Psychologia pracy i organizacji</i> , Gdańsk 2003.			
Literatura uzupełniająca przedmiotu: — Armstrong M., <i>Zarządzanie zasobami ludzkimi</i> , Kraków 1996. — Bańka A., <i>Zarządzanie personelem w przedsiębiorstwie</i> , Toruń 2000. — Kwiatkowski E., <i>Bezrobocie. Podstawy teoretyczne</i> , Warszawa 2006.			
Inne materiały dydaktyczne:			

P29. Psychologia doradztwa zawodowego

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)				
	Nazwa przedmiotu (modułu) Psychologia doradztwa zawodowego			Kod przedmiotu: P29
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:		Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk w Łodzi		
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:		PSYCHOLOGIA jednolite studia magisterskie		
Nazwa specjalności:		nie dotyczy		
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:	kierunkowy, obowiązkowy		
Rok: III	Semestr: 6	ECTS: 6	Data aktualizacji sylabusu: 13.05 2012	
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):		studia stacjonarne: 4	studia niestacjonarne: 4	
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne: 2	studia niestacjonarne: 2	
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:		Przedmioty kierunkowe		
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Wykład: metoda podająca, Ćwiczenia: praca w grupach, dyskusja		
Forma zaliczania przedmiotu:		Egzamin z wykładu w formie testowej (co najmniej 50% poprawnych odpowiedzi), Ćwiczenia: zaliczenie		
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Instytut Psychologii Stosowanej SAN		
Osoba koordynująca przedmiot:		prof. dr hab. Henryk Skłodowski		
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		prof. dr hab. Henryk Skłodowski, mgr Małgorzata Klimka		
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA				
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:				
S t u d i a s t a c j o n a r n e		S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e		
Wykład:	45	Wykład:	20	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	10	
Laboratorium:	-	Laboratorium:	-	
Ćwiczenia projektowe:	-	Ćwiczenia projektowe:	-	
Warsztaty:	-	Warsztaty:	-	
Seminarium:	-	Seminarium:	-	
Zajęcia terenowe:	-	Zajęcia terenowe:	-	
Praktyki:	-	Praktyki:	-	
Inna forma (jaka):	6	Inna forma (jaka):	6	
RAZEM:	81	RAZEM:	36	

Praca własna studenta (PWS):	69	Praca własna studenta (PWS):	114
RAZEM z PWS:	150	RAZEM z PWS:	150
Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:			
Forma aktywności:	Szacowana liczba godzin potrzebnych na zrealizowanie aktywności:		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim	81	36	
2. Przygotowanie się do zajęć	16	30	
3. Przygotowanie prezentacji na ćwiczenia	16	30	
5. Zapoznanie z literaturą podstawową	16	30	
6. Przygotowanie do egzaminu	21	24	
7. Inne:	-	-	
SUMA:	150	150	
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA			
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):			
Wykłady:			
1. Specyfika i odrębność psychologii doradztwa zawodowego na tle psychologii pracy.			
a. diagnostyczność obciążenia pracą			
b. dopasowanie osoby do organizacji			
c. dopasowanie osoby do pracy			
d. dopasowanie osoby do zespołu			
e. dynamika grupowa			
f. przetwarzanie informacji wizualnej w pracy z grupą			
2. Teoretyczne podstawy doradztwa i poradnictwa zawodowego.			
a. klasyfikacje współczesnych koncepcji rozwoju zawodowego i koncepcji wyboru zawodu			
b. teorie cechy i czynnika			
c. teorie psychodynamiczne			
d. teorie rozwojowe			
e. teorie poznawczo społeczne			
3. Formy doradztwa i poradnictwa zawodowego.			
a. teorie poradnictwa i doradztwa zawodowego			
b. teoretyczna perspektywa koncepcji doradztwa wynikająca z tradycji humanistyczno-egzystencjalnej			
c. teorie poznawczo behawioralne			
d. poradnictwo zawodowe wg M.Ericksona			
e. model pomagania R. Nelson			
f. doradztwo zawodowe wg perspektywy M. Savickasa			
4. Funkcje doradztwa i poradnictwa zawodowego.			
a. motywacyjna, kształcąca, diagnostyczna, kreatywna, informacyjna, terapeutyczna i kwalifikacyjna funkcja doradztwa zawodowego			
b. imperatywna, liberalna, dialogowa i edukacyjna funkcja doradztwa zawodowego			
5. Proces doradztwa i poradnictwa zawodowego.			
a. kształtowanie się psychologicznych mechanizmów wyboru zawodu w procesach podejmowania decyzji zawodowych			
b. rola rodziny i innych grup odniesienia w kształtowaniu się postaw i stereotypów w procesach			

- wyboru zawodu
- c. psychologia różnic indywidualnych w doradztwie zawodowym
6. **Rola doradcy zawodowego.**
- znaczenie poradnictwa zawodowego w dzisiejszych czasach
 - spotkanie w sytuacji doradczej jako przestrzeń odbywania się i rozwiązywania problemów zawodowych
 - metodologiczne tło badań w doradztwie zawodowym
 - sens spotkania z doradcą wyłaniający się z przeżyć osób radzących się
 - obawy i oczekiwania wobec doradców zawodowych
 - znaczenie rozmowy doradczej
 - zadowolenie radzącego się
7. **Ocena skuteczności doradztwa i poradnictwa zawodowego.**
- poziom uformowania świadomości społeczno – ekonomicznej u osób poszukujących pracy
 - świadomość indywidualnych zasobów (indywidualnego potencjału) i sytuacji na rynku pracy podstawa podejmowania trafnych decyzji zawodowych
 - poziom jakości tworzenia nowych doświadczeń pomocą w podejmowaniu decyzji zawodowych

Ćwiczenia:

- Teoretyczna perspektywa koncepcji doradczych wynikających z tradycji humanistyczno – egzystencjalnych, koncepcji psychodynamicznych, poznawczo – behawioralnych.
- Doradztwo rozwojowe – paradygmat modelu życia w poradnictwie zawodowym według E. Eriksona. Spolaryzowane stadia.
- Rola doradcy zawodowego w procesie pomagania. Model pomagania Richarda Nelsona – Johnsa – kombinacja poradnictwa ukierunkowanego na klienta oraz poznawczo – behawioralnego. Pięć stadiów pomagania.
- Doradztwo zawodowe w erze postmodernistycznej – perspektywy według Maeksa L. Savickasa
- Kompetencje osobiste w pracy doradcy zawodowego. Analiza kompetencji własnych, istota samopoznania w działalności doradcy zawodowego.
- Konstruowanie procesu doradczego. Wybór narzędzi i technik stosowanych w procesie doradczym.
- Narzędzia psychometryczne wykorzystywane w pracy doradcy zawodowego: testy i metody kwestionariuszowe.
- Rozmowa doradcza. Istota komunikacji pomiędzy klientem a doradcą zawodowym w procesie doradczym.
- Warsztat, jako narzędzie pracy doradcy zawodowego. Badanie potrzeb uczestników szkolenia, konstruowanie przebiegu szkolenia, istota informacji zwrotnej w procesie szkolenia zawodowego – ewaluacja.
- Grupa docelowa. Proces doboru technik pracy doradcy zawodowego w kontekście grupy docelowej (doradztwo dla bezrobotnych, doradztwo do młodzieży, doradztwo dla osób zagrożonych wykluczeniem).

IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA

Efekty kształcenia:

Wiedza:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_W01	Ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę na temat subdyscyplin i specjalizacji psychologii, obejmującą terminologię, teorię i metodykę	K_W05	Test wiedzy

S2A_W03 S2A_W04 S2A_W08 S2A_W09	Posiada pogłębioną i rozszerzoną wiedzę na temat relacji interpersonalnych, więzi społecznych, funkcjonowania grup i rządzących nimi prawidłowości	K_W08	Test wiedzy
Umiejętności:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_U02	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych zjawisk i procesów psychologicznych, a także dokonywania diagnozy i projektowania działań mających zastosowanie w praktyce	K_U2	obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego
S2A_U09	Posiada umiejętność przygotowania rozbudowanych ustnych i pisemnych uzasadnień na tematy dotyczące różnych zagadnień psychologicznych korzystając z dorobku psychologii i innych dyscyplin naukowych	K_U09	praca pisemna
Kompetencje społeczne:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_K02	Wykazuje aktywność i wytrwałość w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie psychologii	K_K03	praca pisemna
S2A_K03 S2A_K05	Rzetelnie i odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje zadania związane z działalnością psychologa	K_K04	praca pisemna
* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka? Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia): Student po zakończeniu kształcenia w ramach przedmiotu: - opisuje podstawy doradztwa zawodowego poprzez prezentację rodzajów usług dostępnych dla osób potrzebujących pomocy w rozwiązywaniu problemów zawodowych. - identyfikuje współczesne podejścia do doradztwa uwzględniające najnowsze trendy i podejścia teoretyczne - rozróżnia orientację i podstawową wiedzę w zakresie doradztwa zawodowego, stosowanych metod i technik pracy diagnostycznej i doradczej, - orientuje się w przebiegu procesu doradczego, - dobiera sposoby budowania strategii doradczych, - umie konstruować modele szkolenia i oceniać ich efekty .			
V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE			
Literatura podstawowa przedmiotu: — Bańka A., Psychologiczne doradztwo karier. Poznań 2007 — Bańka A., Zawodownawstwo, doradztwo zawodowe, pośrednictwo pracy. Metody i strategie pomocy bezrobotnym. Poznań 2005 — Paszkowska-Rogacz A., Doradztwo zawodowe. Wybrane metody badań. Warszawa 2009 — Paszkowska-Rogacz A., Psychologiczne podstawy wyboru zawodu. Warszawa 2003 — Skłodowski H., Psychologiczna problematyka doradztwa zawodowego, Materiały do studiowania, tom I i II, Łódź 1999			

Literatura uzupełniająca przedmiotu:

- Metody Pracy z Młodzieżą. Praca zbiorowa., Dolnośląskie Centrum Informacji Zawodowej i Doskonalenia Nauczycieli w Wałbrzychu., Warmińsko-Mazurski Zakład Doskonalenia Zawodowego w Olsztynie. Warszawa 2005
- Paszkowska A., Tarkowska M., Metody pracy z grupą w poradnictwie zawodowym. Warszawa 2004
- Paszkowska-Rogacz A., Warsztat pracy europejskiego doradcy kariery zawodowej. Warszawa 2002

Inne materiały dydaktyczne:

P30. Psychologia wychowawcza

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)			
	Nazwa przedmiotu (modułu) Psychologia wychowawcza		Kod przedmiotu: P30
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:		Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk w Łodzi	
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:		Psychologia jednolite studia magisterskie	
Nazwa specjalności:		nie dotyczy	
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:	kierunkowy , obowiązkowy	
Rok: 3	Semestr: 6	ECTS ogółem: 6	Data aktualizacji sylabusu: 13.05 2012
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):		studia stacjonarne: 4	studia niestacjonarne: 6
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne: 2	studia niestacjonarne: 2
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:		Emocje i motywacja, Psychologia osobowości, Podstawowe umiejętności psychologiczne: rozwiązywanie konfliktów	
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Wykład, ćwiczenia	
Forma zaliczania przedmiotu:		Wykład - kolokwium (test sprawdzający wiedzę, wymagane co najmniej 50%+1 poprawnych odpowiedzi), ćwiczenia – zaliczenie	
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Instytut Psychologii Stosowanej SAN	
Osoba koordynująca przedmiot:		dr hab. prof. SAN Lucyna Golińska	
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		Dr Dorota Strzelczyk, dr Magdalena Zadworna-Cieślak	
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
S t u d i a s t a c j o n a r n e		S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e	
Wykład:	45	Wykład:	20
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	10
Laboratorium:		Laboratorium:	
Ćwiczenia projektowe:		Ćwiczenia projektowe:	
Warsztaty:		Warsztaty:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):	6	Inna forma (jaka):	6
RAZEM:	81	RAZEM:	36
Praca własna studenta (PWS):	69	Praca własna studenta (PWS):	114
RAZEM z PWS:	150	RAZEM z PWS:	150

Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:		
Forma aktywności:	Szacowana liczba godzin potrzebnych na zrealizowanie aktywności:	
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim	81	36
2. Przygotowanie się do zajęć	15	20
3. Przygotowanie prezentacji na ćwiczenia	24	34
5. Zapoznanie z literaturą podstawową	15	30
6. Przygotowanie do egzaminu	15	30
7. Inne:		
SUMA:	150	150
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA		
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):		
WYKŁADY		
1. Wprowadzenie w problematykę psychologii wychowawczej - psychologia wychowawcza jako dziedzina nauki. Powstanie i rozwój psychologii wychowawczej. 2. Psychologia wychowawcza w systemie nauk – jej przedmiot i zadania. 3. Podstawowe metody stosowane w psychologii wychowawczej. 4. Psychologia wychowawcza jako psychologia wychowania i nauczania. Nauczanie a wychowanie – cechy wspólne i różnice. 5. Analiza procesu nauczania. 6. Wybrane zagadnienia teoretyczne z psychologii wychowania – wychowanie jako przedmiot analizy psychologicznej. 7. Wychowanie a kształtowanie osobowości. 8. Twórcze aspekty wychowania. 9. Zakres i kryteria oddziaływań wychowawczych. 10. Modele wychowania. 11. Wybrane zagadnienia z psychologii wychowania - wychowanie w rodzinie. Struktura rodziny a role pełnione przez jej członków. 12. Postawy rodzicielskie i systemy wychowania w rodzinie. Czynniki wpływające na ukształtowanie się ról rodzicielskich i postaw oraz na wzajemne powiązania emocjonalne i interakcje między poszczególnymi członkami rodziny. 13. Wybrane zagadnienia z psychologii nauczania. Analiza procesu nauczania. 14. Czynniki indywidualne wpływające na motywację 15. Trudne sytuacje związane z wychowaniem i nauczaniem.		
ĆWICZENIA		
1. Charakterystyka zdrowego i dysfunkcyjnego systemu rodzinnego. Toksyczni rodzice. 2. Najczęściej popełniane błędy przez rodziców. 3. Dobre metody wychowywania dzieci. 4. Znaczenie pozycji w rodzeństwie. 5. Szkolni nauczyciele-obowiązki, funkcje i zadania współczesnego nauczyciela. 6. Obraz ucznia. Uczeń jako członek grupy rówieśniczej. Uczeń jako ofiara i sprawca przemocy w szkole. Niepowodzenia szkolne.		
IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW		

KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA			
Efekty kształcenia:			
Wiedza:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji [wskazać z pola oznaczonego *]
S2A_W05 S2A_W08	Ma pogłębioną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, psychologicznym jak i społecznym	K_W06	Test wiedzy
S2A_W03 S2A_W04 S2A_W08 S2A_W09	Posiada pogłębioną i rozszerzoną wiedzę na temat relacji interpersonalnych, więzi społecznych, funkcjonowania grup i rządzących nimi prawidłowości	K_W08	Test wiedzy
Umiejętności:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji
S2A_U02	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych zjawisk i procesów psychologicznych, a także dokonywania diagnozy i projektowania działań mających zastosowanie w praktyce	K_U2	Zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć
S2A_U06	Posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce, potrafi dokonać krytycznej analizy skuteczności i przydatności stosowanej wiedzy	K_U6	Zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć
Kompetencje społeczne:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji
S2A_K04 S2A_K05 S2A_K07	Jest świadom znaczenia wiedzy psychologicznej dla utrzymania i rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych i odnosi zdobytą wiedzę do projektowania działań zawodowych	K_K2	Zadanie praktyczne
* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?			
Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia):			
— Student posiadać będzie wiedzę z zakresu problematyki psychologii wychowania i nauczania, obejmującą rozumienie różnych nurtów teoretycznych psychologii wychowawczej oraz metodologii badań — Wykształci umiejętność zastosowania, wynikających z podstaw teoretycznych, implikacji dla wychowania i kształcenia. — Posiędzie umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce podczas analizowania procesów wychowawczych np. do optymalizowania funkcjonowania człowieka w roli ucznia – wychowanka i nauczyciela – wychowawcy — Nabędzie świadomości znaczenia wiedzy psychologicznej dla lepszego radzenia sobie z sytuacjami trudnymi związanymi z wychowaniem i nauczaniem.			
V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE			
Literatura podstawowa przedmiotu:			
— Brzezińska A., Psychologia wychowania [w:] Psychologia. Podręcznik akademicki, (red.) J. Strelau, GWP, Gdańsk 2000, t.3, s. 227 – 257 — Dembo M. H., Stosowana psychologia wychowawcza, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1997			

- Phillips D. C., Soltis J. F., Podstawy wiedzy o nauczaniu, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2003
- Przetacznik-Gierowska M., Włodarski Z., Psychologia wychowawcza, Wyd. PWN, Warszawa 2002, t.1 i 2
- Sędek G., Psychologia kształcenia, [w:] Psychologia. Podręcznik akademicki, (red.) J. Strelau, GWP, Gdańsk 2000, t.3, s. 259 – 280

Literatura uzupełniająca przedmiotu:

- Gordon T., Wychowanie bez porażek, Instytut Wyd. PAX, Warszawa 2005
- King G., Umiejętności terapeutyczne nauczyciela, GWP, Gdańsk 2003
- Kowolik P., Szkoła jako miejsce edukacji uczniów [w:] Podstawy psychologii edukacyjnej, (red.) K. M. Czarnecki, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2001, s.45 – 58
- Łysek J., Niepowodzenia szkolne, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 1998
- Widera-Wysoczańska A., Mechanizmy przemocy w rodzinie z pokolenia na pokolenie, Difin, Warszawa 2010

Inne materiały dydaktyczne:

P31. Psychologia zachowań konsumenckich

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)				
	Nazwa przedmiotu (modułu) Psychologia zachowań konsumenckich			Kod przedmiotu: P31
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:		Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk w Łodzi		
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:		PSYCHOLOGIA jednolite studia magisterskie		
Nazwa specjalności:		nie dotyczy		
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:		kierunkowy, obowiązkowy	
Rok: III	Semestr: 6	ECTS: 6	Data aktualizacji sylabusu: 13.05 2012	
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):		studia stacjonarne: 4		studia niestacjonarne: 4
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne: 2		studia niestacjonarne: 2
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:		Przedmioty kierunkowe		
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Wykład: metoda podająca, Ćwiczenia: praca w grupach, dyskusja		
Forma zaliczania przedmiotu:		Egzamin z wykładu w formie testowej (co najmniej 50% poprawnych odpowiedzi), Ćwiczenia: zaliczenie		
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Instytut Psychologii Stosowanej SAN		
Osoba koordynująca przedmiot:		dr Justyna Olszewska		
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		dr Justyna Olszewska; mgr Małgorzata Klimka		
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA				
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:				
S t u d i a s t a c j o n a r n e		S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e		
Wykład:	45	Wykład:	20	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	10	
Laboratorium:	-	Laboratorium:	-	
Ćwiczenia projektowe:	-	Ćwiczenia projektowe:	-	
Warsztaty:	-	Warsztaty:	-	
Seminarium:	-	Seminarium:	-	
Zajęcia terenowe:	-	Zajęcia terenowe:	-	
Praktyki:	-	Praktyki:	-	
Inna forma (jaka):	6	Inna forma (jaka):	6	
RAZEM:	81	RAZEM:	36	
Praca własna studenta (PWS):	69	Praca własna studenta (PWS):	114	

RAZEM z PWS:		150	RAZEM z PWS:		150
Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:					
Forma aktywności:			Szacowana liczba godzin potrzebnych na zrealizowanie aktywności:		
			studia stacjonarne		studia niestacjonarne
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim			81	36	
2. Przygotowanie się do zajęć			16	30	
3. Przygotowanie prezentacji na ćwiczenia			16	30	
5. Zapoznanie z literaturą podstawową			16	30	
6. Przygotowanie do egzaminu			21	24	
7. Inne:			-	-	
SUMA:			150	150	
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA					
Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):					
Wykłady:					
1. Modele zachowań konsumenckich. Podejście psychologii behawiorystycznej i psychologii poznawczej w opisie środowiska rynkowego.					
2. Pojęcie marketingu w aspekcie zachowań konsumenckich. Rozróżnienie między potrzebami (<i>needs</i>) i pragnieniami (<i>wants</i>) w strategiach marketingowych, marketingowa krótkowzroczność (<i>marketing myopia</i>) jako konsekwencja braku tego rozróżnienia i jego implikacje praktyczne na przykładzie rozwoju wybranych firm					
3. Pozycjonowanie marki na rynku konkurencji. Natura współzawodnictwa na rynku gospodarczym.					
4. Segmentacja rynku (I). Mikroekonomiczna teoria różnicowania ceny (efekt dochodu i efekt zastępowania); Segmentacja rynku jako proces, segmentacja demograficzna, segmentacja psychograficzna. Osobowość a segmentacja psychograficzna: tworzenie wizerunku marki.					
5. Segmentacja rynku (II). Pozycjonowanie marki jako wymiar segmentacji psychograficznej.					
6. Psychologia spostrzegania i zasady konstruowania reklam (I). Wrażliwość zmysłowa konsumenta: próg bodźca i spostrzeganie podprogowe (próg różnicy i prawo Webera; Przykłady marketingowych zastosowań prawa Webera: strategia zmniejszania wymiaru bodźca (<i>downsizing</i>), strategia zwiększania wymiaru bodźca (<i>upsizing</i>). Prawo Webera w strategiach cenowych obniżania i podwyższania ceny produktu.					
7. Psychologia spostrzegania i zasady konstruowania reklam (II). Interpretacja bodźców marketingowych: organizacja percepcyjna, praktyczne zastosowania organizacji percepcyjnej; skalowanie wielowymiarowe jako metoda pozycjonowania produktu i marki: odkrywanie poznawczej reprezentacji towarów określonego rodzaju umiejscawianych w "umyśle" konsumenta (mapy percepcji marek) oraz do określania poznawczej reprezentacji preferencji (mapy preferencji marek).					
8. Uczenie się w zachowaniach konsumenckich. Warunkowanie klasyczne i instrumentalne w strategiach marketingowych: warunkowanie klasyczne w reklamie, warunkowanie instrumentalne w strategiach promocyjnych (bodźce różnicujące, wzmacnianie nieregularne w stosowaniu rabatu, kształtowanie zachowania w supermarkecie).					
9. Pamięć w zachowaniach konsumenckich (I). Hamowanie retroaktywne a przypominanie bodźców marketingowych, strategie reklamowe w perspektywie sieciowych modeli pamięci (wskazówki przywoływania reklamy). Pamięć autobiograficzna w reklamie: afekt w pamięci autobiograficznej a ocena marki i reklamy. Przerost wyobraźni w zniekształceniach pamięciowych bodźców marketingowych.					
10. Pamięć w zachowaniach konsumenckich (II). Rekonstrukcja pamięci w reklamie obrazowej i werbalnej: Zniekształcanie pamięci koloru, dźwięku i smaku wcześniej doświadczanych produktów.					

Poznawcze i praktyczne implikacje tworzenia fałszywej pamięci konsumentów.

11. **Motywacje i emocje w zachowaniach konsumentów.** Ukryta motywacja w reklamie i pozycjonowanie reklamowanej marki, emocje pozytywne, emocje negatywne (warunkowanie lękiem, ang. *fear-appeal*), emocje niespecyficzne, emocje kłopotliwe w reklamie. Procesy podświadome uruchamiane w percepcji reklamy (badania neuropsychologiczne); specjalizacja półkul mózgowych w przetwarzaniu informacji rysunkowej, werbalnej i znaku towarowego: implikacje dla wewnętrznej kompozycji materiału werbalnego i obrazowego w reklamie oraz tworzenia się afektu do znaku towarowego. Metody badań nad nieświadomym procesem przetwarzania określonego typu materiału (rysunkowego i werbalnego) w spostrzeganiu reklamy i tworzenia się afektu do prezentowanych w reklamie bodźców marketingowych.
12. **Postawy konsumenckie.** Poznawcza i afektywna komponenta postawy, rozróżnienie między nastawieniem (postawą) do reklamy (*attitude toward the ad*) oraz nastawieniem (postawą) do określonej marki towaru (*attitude toward the brand*); Wieloaspektowe modele w badaniach postaw konsumenckich. Marketingowe strategie zmian postaw konsumenckich w perspektywie wieloaspektowego modelu Fishbeina;
13. **Znak towarowy.** Poznawczo-motywacyjna koncepcja znaku towarowego (*trade mark, brand name*). Elementy motywacyjne w percepcji znaku: analiza wartości.
14. **Psychologiczne strategie obrony w sytuacji nieuczciwej konkurencji na rynku.** Prawo z rejestracji znaku towarowego i jego ochrona, znak towarowy w perspektywie prawnej i psychologicznej.

Ćwiczenia :

1. Spostrzeganie w zastosowaniach praktycznych
2. Teorie uczenia się w strategiach marketingowych
3. Pamięć i zniekształcenia pamięci w odniesieniu do reklamy i produktu
4. Emocje w marketingu
5. Podejmowanie decyzji – różne strategie wyboru
6. Znak towarowy
7. Dysonans poznawczy – zastosowanie w marketingu

IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA

Efekty kształcenia:

Wiedza:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_W02 S2A_W04	Zna terminologię używaną w psychologii oraz jej zastosowanie w dyscyplinach pokrewnych na poziomie rozszerzonym	K_W04	test wiedzy
S2A_W01	Ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę na temat subdyscyplin i specjalizacji psychologii, obejmującą terminologię, teorię i metodykę	K_W05	test wiedzy
Umiejętności:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_U02	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych zjawisk i procesów psychologicznych, a także dokonywania diagnozy i projektowania działań mających zastosowanie w praktyce	K_U02	obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego
S2A_U04	Potrafi prognozować i modelować złożone zjawiska psychologiczne dotyczące różnych obszarów życia	K_U04	obserwacja i ocena wykonania zadania

	człowieka z wykorzystaniem zaawansowanych metod i narzędzi psychometrycznych,		praktycznego
Kompetencje społeczne:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_K02	Wykazuje aktywność i wytrwałość w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie psychologii	K_K03	zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć
S2A_K05 S2A_K07	Rozumie społeczne znaczenie, sens, wartość i potrzebę podejmowania działań psychologicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania nowych wyzwań zawodowych wynikających z zapotrzebowania społecznego	K_K8	zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć
* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?			
Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia):			
Student po zakończeniu kształcenia w ramach przedmiotu: - zna teoretyczną i praktyczną wiedzę z zakresu psychologicznych mechanizmów kształtowania zachowań konsumenckich oraz psychologii zarządzania marketingowego. - odtwarza wiedzę teoretyczną, która wytwarza elastyczność przyszłego psychologa – praktyka po pierwsze w stosowaniu omawianych w programie narzędzi badań rynku, po drugie w tworzeniu i kontrolowaniu otaczającej rzeczywistości społecznej. - identyfikuje takie zagadnienia, jak psychologia spostrzegania i zasady konstruowania reklam, strategie marketingowe w świetle procesów uczenia się i pamięci, motywacja i emocje w marketingu, psychograficzna segmentacja rynku, postawy konsumenckie i decyzje konsumenckie. - analizuje i rozwiązuje problemy dotyczące aktualnych problemów rynkowych. - jest otwarty na krytyczne myślenie i świadomy metodologicznie, co jest istotne w dostosowywaniu badań do szybko zmieniającej się rzeczywistości rynkowej - wrażliwy na etyczną stronę oddziaływań marketingowych.			
V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE			
Literatura podstawowa przedmiotu:			
— Falkowski, A., Praktyczna psychologia poznawcza. Marketing i reklama. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2002. — Falkowski, A., Tyszka, T., Psychologia zachowań konsumenckich (drugie wydanie). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2009. — Tyszka T. (red.), Psychologia ekonomiczna. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2004			
Literatura uzupełniająca przedmiotu:			
— Chernatony, L., Marka. Wizja i tworzenie marki. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2003. — Doliński, D., Psychologiczne mechanizmy reklamy. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2003. — Jones, J. Ph., Jak działa reklama. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2004 — Strzałecki, A. (red.), Percepcja reklamy. Zagadnienia psychologiczne. Warszawa: Wyd. ATK 1998. — Tyszka, T., Psychologiczne pułapki oceniania i podejmowania decyzji. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 1999.			
Inne materiały dydaktyczne:			

P32. Prawne podstawy zawodu psychologa

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)				
	Nazwa przedmiotu (modułu) Prawne podstawy zawodu psychologa			Kod przedmiotu: P32
Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:		Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Akademii Nauk w Łodzi		
Nazwa kierunku studiów i poziom kształcenia:		PSYCHOLOGIA jednolite studia magisterskie		
Nazwa specjalności:		nie dotyczy		
Język wykładowy: polski	Rodzaj modułu kształcenia:		kierunkowy, obowiązkowy	
Rok: IV	Semestr: 8	ECTS: 2	Data aktualizacji sylabusu: 13.05 2012	
ECTS (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta):		studia stacjonarne: 2		studia niestacjonarne: 2
ECTS (zajęcia praktyczne):		studia stacjonarne:		studia niestacjonarne:
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:				
Forma prowadzenia zajęć i metody dydaktyczne:		Konwersatorium, analiza przypadków		
Forma zaliczania przedmiotu:		Praca pisemna		
Katedra (Zakład) odpowiedzialna za przedmiot:		Instytut Psychologii Stosowanej SAN		
Osoba koordynująca przedmiot:		dr Ł. Domański		
Osoba (osoby) prowadząca zajęcia:		dr Ł. Domański		
II. WYMIAR GODZINOWY ZAJĘĆ ORAZ INDYWIDUALNEJ PRACY WŁASNEJ STUDENTA				
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:				
S t u d i a s t a c j o n a r n e			S t u d i a n i e s t a c j o n a r n e	
Wykład:	30		Wykład:	10
Ćwiczenia:	-		Ćwiczenia:	
Laboratorium:	-		Laboratorium:	-
Ćwiczenia projektowe:	-		Ćwiczenia projektowe:	-
Warsztaty:	-		Warsztaty:	-
Seminarium:	-		Seminarium:	-
Zajęcia terenowe:	-		Zajęcia terenowe:	-
Praktyki:	-		Praktyki:	-
Inna forma (jaka):	3		Inna forma (jaka):	3
RAZEM:	36		RAZEM:	13
Praca własna studenta (PWS):	14		Praca własna studenta (PWS):	37
RAZEM z PWS:	50		RAZEM z PWS:	50
Sumaryczne obciążenie pracą studenta wg form aktywności:				
Forma aktywności:			Szacowana liczba godzin	

	potrzebnych na zrealizowanie aktywności:	
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
1. Godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim	36	13
2. Przygotowanie się do zajęć		20
3. Przygotowanie prezentacji na ćwiczenia		
5. Zapoznanie z literaturą podstawową		
6. Przygotowanie do egzaminu	14	17
7. Inne:		
SUMA:	50	50

III. TREŚCI KSZTAŁCENIA

Treści kształcenia (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć):

Wykłady:

1. Warunki uzyskania i posiadania prawa wykonywania zawodu psychologa. Obowiązki w zakresie wykonywania zawodu psychologa. Warunki uzyskania tytułu specjalisty w określonej dziedzinie psychologii. Usługi psychologiczne: diagnoza psychologiczna, opiniowanie, orzekanie, psychoterapia, udzielaniu pomocy psychologicznej. Rodzaje dokumentacji badań i orzeczeń psychologicznych, sposób jej prowadzenia, przechowywania i udostępniania oraz wzory stosowanych dokumentów. Prywatna praktyka psychologiczna wykonywana jako indywidualna działalność gospodarcza albo w formie spółki partnerskiej. Wykonywanie zawodu psychologa poprzez prowadzenie badań naukowych lub działalności dydaktycznej w zakresie psychologii. Prawo i obowiązek doskonalenia zawodowego w różnych formach kształcenia podyplomowego.
2. Samorząd psychologów i odpowiedzialność dyscyplinarna psychologów. Kary dyscyplinarne. Postępowanie dyscyplinarne. Regionalne Komisje Dyscyplinarne oraz Krajowa Komisja Dyscyplinarna. Samorząd psychologów. Krajowa Izba Psychologów oraz Regionalne Izby Psychologów. Zadania samorządu psychologów. Wybory i uprawnienia organów samorządu. Ustawowa ochrona zdrowia psychicznego. Pomoc społeczna. Działalność w dziedzinie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym. Zadania psychologa w ośrodku adopcyjno-opiekuńczym. Sposób działania w sprawach przyjęcia do domu pomocy społecznej oraz wypisania z domu pomocy społecznej osoby chorej psychicznie i upośledzonej umysłowo. Kontrola przestrzegania praw osób z zaburzeniami psychicznymi przebywających w szpitalach psychiatrycznych i domach pomocy społecznej.
3. Zawód psychologa w systemie oświaty. Szkoły i placówki systemu oświaty. Szczegółowe kwalifikacje wymagane od nauczycieli. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela-psychologa w szkołach i placówkach. Kwalifikacje do prowadzenia zajęć wczesnego wspomagania rozwoju dziecka. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela-pedagoga i psychologa w rodzinnych ośrodkach diagnostyczno-konsultacyjnych. Zasady udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. Zasady działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych. Orzeczenia i opinie wydawane przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych. Zasady organizacji i warunki przeprowadzania badań psychologicznych i psychiatrycznych w ośrodkach diagnostycznych. Specjalności lekarskie oraz zawody niemedyczne uprawniające do prowadzenia leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych.
4. Badania psychologiczne kandydatów do objęcia urzędu sędziego. Badania psychologiczne osób zgłaszających chęć pełnienia zawodowej służby wojskowej. Badania psychologiczne osób powoływanych do czynnej służby wojskowej. Badania psychologiczne osób ubiegających się lub posiadających pozwolenie na broń. Badania psychologiczne osób ubiegających się lub posiadających licencję detektywa. Badania psychiatryczne i psychologiczne osób ubiegających się lub posiadających prawo do wykonywania lub kierowania działalnością gospodarczą albo bezpośrednio zatrudnionych przy wytwarzaniu i obrocie materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym.

5. Badania psychiatryczne i psychologiczne osób ubiegających się lub posiadających pozwolenie na nabywanie oraz przechowywanie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego. Badania psychologiczne kierowców i osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami oraz wykonujących pracę na stanowisku kierowcy. Normy (przepisy) prawne a normy etyczne w wykonywaniu zawodu psychologa. Prawne ramy współpracy psychologów z przedstawicielami innych profesji. Wybrane przepisy karne mające zastosowanie w przypadku naruszeń prawa dokonanych przez osoby wykonujące zawód psychologa – w zakresie swych obowiązków.
6. Pojęcie własności intelektualnej. Ochrona wzorów użytkowych i znaków towarowych; ochrona przed nieuczciwą konkurencją. Charakterystyka i źródła prawa autorskiego. Zakres i przedmiot regulacji – ogólna charakterystyka. Obowiązujące akty prawne: konwencje międzynarodowe regulujące zagadnienia prawa autorskiego; ustawa z 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych.
7. Przedmiot prawa autorskiego. Utwór – definicja i charakterystyka. Opracowanie jako przedmiot ochrony autorsko-prawnej. Opracowanie a utwór inspirowany. Podmioty prawa autorskiego. Twórca jako podmiot prawa autorskiego. Prawa do dzieł współautorskich. Połączenie utworów w celu wspólnego rozpowszechniania. Dzieła zbiorowe. Utwory pracownicze. Treść prawa autorskiego – autorskie prawa osobiste. Charakterystyka ogólna.
8. Najważniejsze autorskie prawa osobiste (prawo do autorstwa dzieła, prawo do integralności utworu, prawo do decydowania o pierwszym udostępnieniu utworu, prawo do nadzoru nad sposobem korzystania z utworu). Ochrona praw osobistych – zakres i środki ochrony. Ochrona wizerunku i tajemnicy korespondencji.
9. Treść prawa autorskiego – autorskie prawa majątkowe. Charakterystyka ogólna. Charakterystyka poszczególnych praw majątkowych. Czas trwania autorskich praw majątkowych. Umowy dotyczące autorskich praw majątkowych (przedmiot umowy, prawa i obowiązki stron).
10. Umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych. Umowa licencyjna. Ochrona autorskich praw majątkowych – zakres i środki ochrony. Dozwolony użytek chronionych utworów. Dochodzenie praw własności intelektualnej.

IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA (OBSZAROWE I KIERUNKOWE) WRAZ Z WERYFIKACJĄ EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, CELE KSZTAŁCENIA

Efekty kształcenia:

Wiedza:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_W01	Posiada wiedzę, w stopniu koniecznym dla psychologa, w zakresie filozofii, logiki, anatomii, fizjologii, pedagogiki, psychiatrii, psychopatologii, prawa.	K_W03	sprawdzian wiedzy
S2A_W07	Ma uporządkowaną wiedzę na temat zasad i norm etycznych oraz etyki zawodowej.	K_W13	sprawdzian wiedzy
Umiejętności:			
Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_U02 S2A_U05	Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z psychologii i dyscyplin pokrewnych do opisu i analizowania przyczyn i przebiegu procesów i zjawisk psychologicznych, potrafi formułować własne opinie oraz w sposób krytyczny dobierać dane i metody ich analiz kierując się przy tym zasadami etycznymi	K_U02	sprawdzian
S2A_U10	Posiada pogłębioną umiejętność przygotowania wystąpień ustnych w zakresie w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla psychologii	K_U10	sprawdzian
Kompetencje społeczne:			

Kod wg KRK:		Kod KEK:	Metoda (forma) weryfikacji*
S2A_K04 S2A_K06	Przestrzega zasad etyki zawodowej w praktycznej działalności psychologa, ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny i podejmuje osobistą refleksję nad tematy etyczne.	K_K5	ocena zaplanowanego zadania
S2A_K04	Jest świadomy istnienia etycznego wymiaru w badaniach naukowych, przestrzega zasad etyki na etapie prowadzenia działalności badawczej, naukowej i dydaktycznej w zakresie psychologii.	K_K6	obserwacja i ocena wykonanego zadania

* test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja, zadanie praktyczne lub projektowe, zadanie zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk, inna – jaka?

Cele kształcenia (przedmiotowe efekty kształcenia):

Celem zajęć jest zapoznanie przyszłych psychologów z problematyką prawnych podstaw wykonywania zawodu psychologa, wyposażenie w wiedzę, w szczególności na temat:

- warunków uzyskania i posiadania prawa wykonywania zawodu psychologa;
- zasad i prawnych możliwości prowadzenia prywatnej praktyki psychologicznej;
- zadań i organizacji samorządu zawodowego psychologów;
- zasad odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów;
- ustawowych zasad ochrony zdrowia psychicznego, w tym w zakresie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym;
- usytuowania i roli zawodu psychologa w systemie oświaty;
- zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych;
- obowiązkowych badań psychologicznych, którym podlegają określone kategorie osób.
- wybranych przepisów karnych mających zastosowanie w przypadku naruszeń prawa dokonanych w zakresie swych obowiązków zawodowych przez osoby wykonujące zawód psychologa;
- problematyki ochrony własności intelektualnej ze szczególnym uwzględnieniem prawa autorskiego.

V. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Literatura podstawowa przedmiotu:

- Sieńczyło-Chlabicz J., Prawo własności intelektualnej, LexisNexis, Warszawa 2009.
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U.04.64.593 ze zm.)
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U.97.10.26 ze zm.)
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U.04.256.2572 ze zm.)
- Ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz.U.01.73.763 ze zm.)

Literatura uzupełniająca przedmiotu:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 11 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U.03.5.46)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz.U.08.173.1072)
- Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 31 sierpnia 2009 r. w sprawie badań psychologicznych

osób zgłaszających chęć pełnienia zawodowej służby wojskowej (Dz.U.09.150.1214)

- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 30 września 2005 r. w sprawie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych (Dz.U.05.205.1701 ze zm.)

Inne materiały dydaktyczne: